Rugul în FLĂCĂRI
SAU VIAŢA LUI DWIGHT L. MOODY
de
Petru Popovici

EDITURA LUMINA LUMIi.

CUPRINSUL

(Cuvînt înainte.....3
Primii ani.....5
Plecarea de acasă 15
< Co**nvertirea** lui D.L. Moody.....21
Vînzător de ghete şi lucrător al Evangheliei ... 29
La răspîntie 40
Dumnezeu îi dă un ajutor.....46
La Şcoala Duminicală şi predicator.....51
Moody şi Y.M.C.A.....57
Moody şi Sankey.....64
Lucrarea îi devine o povară 70
Rugul cuprins de flăcări.....80
A doua călătorie în Anglia.....89
A treia călătorie.....93
Evanghelizarea de la Londra.....111
Marile treziri din Statele Unite..... 119
Trezirea din Brooklyn 122
Trezirea din Philadelphia.....123
Trezirea de la New York..... 125
Evanghelizările la Chicago şi Boston 134
Vizita în Ţara Sfîntă..... 139
La porţile de mărgăritar..... 145
Odihna pe "Dîmbul Rotund"..... 151
în loc de încheiere 152

CUVÎNT ÎNAINTE

Lucrarea de faţă nu e o traducere, ci o prelucrare. Despre viaţa predicatorului Dwight L. Moody s-au scris multe cărţi. In ce mă priveşte, eu am consultat vreo opt din ele. Unele sînt voluminoase, de peste 600 pagini. De exemplu, Dr. E. J. Good-speed, în cartea sa intitulată : "The wonderful career of Moody and Sankey", tipărită în 1876, în 624 pagini descrie în amănunţime trezirile spirituale petrecute prin D.L.Moody. Numai evangheliză-lor ţinute la Hipodromul din New York, Good-speed a dedicat 199 pagini, pe cînd eu n-am putut rezerva decît cîteva pagini pentru toate trezirile din America. Am căutat să redau în româneşte doar ce mi s-a părut mai important şi mai folositor fraţilor mei.

Viaţa şi lucrarea lui D.L.Moody este un bun studiu de felul cum Dumnezeu lucrează în viaţa unui om şi apoi cum prin acesta lucrează în viaţa altora. Trezirile spirituale sînt o lucrare învederată a Duhului Sfînt, dar ele se produc prin oameni, care se pun la îndemîna Lui.

în timpul vieţii lui D.LJVloody, mulţi propovăduitori ai Evangheliei cu o înaltă pregătire teologică şi bogat vocabular, erau uimiţi cum

un necioplit în vorbire putea atrage mulţimile ce nu mai încăpeau în cele mai mari săli cu mii de locuri, în timp ce ei nu puteau umple cu popor nici cele cîteva sute de locuri din bisericile sau catedralele lor. La fel şi astăzi, cititorul rămîne uimit şi trebuie să admită că aceasta nu este lucrare omenească, ci dumnezeiească. Aşa este Dumnezeul nostru, îşi face lucrarea în chip minunat, uneori prin uneltele cele mai slab înzestrate. Aceasta, nu ca omul să fie slăvit, ci Dumnezeu şi numai El.
în jurul nostru oamenii sînt păcătoşi ca şi pe vremea lui D.L.Moody. Dumnezeu are aceeaşi dragoste faţă de ei ca şi atunci. Duhul Sfînt are aceeaşi putere ca şi atunci. Este doar nevoie de oameni ca D.L.Moody, care să devină un rug aprins şi atunci vom vedea aceleaşi rezultate binecuvîn-tate. In timpul vieţii sale, D.L.Moody a cîştigat peste un milion de suflete pentru Mîntuitorul. în fiecare zi, el căuta să vorbească măcar unui singur suflet despre mîntuire. Ai vrea să faci şi tu la fel, iubite cititorule?
Am căutat să redau viaţa lui D.L. Moody, cu ruga în suflet, ca Domnul să facă în continuare din această viaţă o binecuvîntare pentru mulţi şi un puternic imbold spre o deplină consacrare pe ogorul Evangheliei.
Petru Popovici
PRIMII ANI
"Pe mine niciodată nu m-a interesat ereditatea", spunea Dwight L. Moody. "Am auzit odată despre un om ambiţios care voia să-şi urce cît mai departe spiţa neamului lui, că s-a împiedicat la unul din ascendenţii lui, care fusese hoţ de cai. Dar n-are nici o importanţă spiţa neamului".
în acest spirit democratic privea Moody istoria generaţiilor trecute, fără să ţină cont de isprăvile lor şi fără să se simtă în vreun fel responsabil de căderile lor. Totuşi, important este că timp de 200 de ani înaintaşii lui Moody şi-au trăit viaţa liniştită în fermele lor de pe valea Connecticut. în afară de politica locală, se pare că nu prea au figurat mult în afacerile publice. Printre cei cîţiva profesori oneşti şi printre cei ce au luptat încă de timpuriu pentru independenţă, s-au distins şi reprezentanţi ai familiei Moody şi ai familiei Holton. Aceşti înaintaşi nu şi-au precupeţit viaţa, să şi-o jertfească pentru libertatea religioasă şi cea naţională pe care au căutat să le asigure urmaşilor lor. De la ei a moştenit Moody şi aceea constituţie fizică, parcă de fier, capabilă de o mare răbdare şi capacitate de lucru greu şi neîntrerupt. încă de timpuriu, s-au dezvoltat la el aceste trăsături ale strămunilor săi: o puternică iubire pentru libertate, fidelitate în convingerile sale, curaj în faţa piedicilor şi greutăţilor, judecată sănătoasă în organizare. Acestea au constituit cel mai de valoare tezaur ce 1-a moştenit de la cele şapte generaţii de înaintaşi ai săi.
Cele mai vechi cronici ale familiei Moody datează din 1633, cînd John Moody din Bur, Edmoundo — Anglia, în vîrstă de 40 de ani, împreună cu soţia sa Sara în vîrstă de 37 ani, a sosit în Hasburg, un vechi

cartier al oraşului Boston din America.
Din Anglia soţii Moody au plecat fără copii, deoarece le muriseră toţi patru ce-i avuseră. De la Roxbury s-au mutat în valea Connecticut, împreună cu vreo şaizeci de bărbaţi, femei şi copii, du-cînd cu ei şi vitele, vaci şi porci. După o călătorie cam obositoare au ajuns la Hartford unde s-au şi stabilit. Aici Sara a născut pe Samuel în anul 1636. Cînd a fost mare, în 1658, acesta s-a căsătorit cu tînăra During, amîndoi la vîrsta de 23 ani. în 1689, tînăra familie s-a mutat vreo 30 mile mai la nordul regiunii.
Samuel şi Sara au avut şase copii, trei fete şi trei băieţi, dintre care unul a fost Eben Ezer, născut în 1673.
Eben Ezer s-a căsătorit cu Editha Owen şi au avut nouă copii : patru fete şi cinci băieţi, dintre care unul a fost Iosif, născut în 1730.
Iosif s-a căsătorit cu tînăra Kellog, care i-a născut opt copii : două fete şi şase băieţi, dintre care unul a fost Noe.
Noe şi Susana au avut zece copii : cinci băieţi şi cinci fete, dintre care unul a fost Isaia, din North-field. Isaia şi Fila Alexander au avut nouă copii : patru fete şi cinci băieţi, dintre care unul a fost Edward, născut în 1800, tatăl lui Edwin Wiliam Moody.
în 1834, un an după ce John Moody a plecat la Liverpool, corabia "Francis" şi-a ridicat ancorele cu destinaţia spre "Lumea Nouă". Pe lista pasagerilor figura şi numele lui Wiliam Holton, de 22 ani, «lin Suflek. în biserică era cunoscut ca diacon şi om evlavios. Sosind în America, a fost printre primii care s-a stabilit la Northfield, localitate care a losi rcşfdinţa lor mai bine de 200 de ani.
Ei au locuit aproape de Şcoala Muntele Hermon,
unde sînt îngropaţi mulţi din familia Molton, ale căror nume de mai bine de şapte generaţii sînt înscrise pe vechile monumente din cimitir.
Betsey Holton şi Edwin Moody, s-au căsătorit la 3 Ianuarie 1828. Hotărîrea era ca nunta să aibe loc în ziua de Anul Nou. Dar rîul Connecticut a avut puţine consideraţii pentru cei doi tineri, căci un desgheţ neaşteptat a făcut ca apele să crească şi să se reverse peste maluri, stricîndu-le socotelile. Deşi casele lor nu erau decît la cîţiva km. depărtare una de alta, totuşi, pe acea vreme, podul de peste rîul, care avea acum apele umflate, a constituit o piedică de netrecut, chiar şi pentru caracterul de neînvins a lui Edwin. Numai făcîndu-se un ocol a apelor revărsate, căsătoria s-a putut celebra fără prea multă întîrziere. Mireasa era de 23 de ani, iar mirele de 28 de ani, cînd, în acea seară de Ianuarie, au părăsit vechea vatră a familiei Holton, pentru a forma un nou cămin în Northfield.
A fost o adevărată mare dragoste între tînărul fără griji, îndrăzneţ, cam larg de mînă, şi frumoasa lui soţie. Ei s-au bucurat împreună de fericire timp de 12 ani şi jumătate. în acest timp, Dumnzeeu i-a binecuvîntat cu şapte copii. Cum putea să ştie tînăra mamă, în timp ce legăna pe genunchi al şaptelea născut, că el va da lumii în aşa măsură cunoştinţa mîntuirii prin Hristos! De unde putea să ştie că acesta va fi instrumentul divin, Rugul în flăcări, care avea să

aprindă inimile a sute şi mii de oameni pentru Dumnezeu! Putea ea să se gîndească în timp ce-1 învelea în scutecele sărăcăcioase, că el va fi mijlocul prin care Dumnezeu va revărsa asupra lumii bogăţiile nepătrunse ale harului Său? Fireşte că nu! Ochiul ei nu putea să pătrundă viitorul, dar îl iubea pe copilul ei.
"Dwight L. Ryter Moody s-a născut la 5 Febru-

arie 1837, era într-o Duminică". Aceasta era nota pe care Betsey Holton Moody a făcut-o în Biblia ei, la naşterea celui de al şaptelea copil.
Edwin, tatăl lui Moody, a fost zidar, ca şi toţi străbunii săi. Pe vremea aceea, meseria de zidar se rezuma la facerea cărămizilor şi aşezarea lor în zidăria propriu zisă. Neîngrijindu-se prea mult de viitor, moartea neaşteptată 1-a răpit fără să lase ceva rezerve materiale familiei sale. Soţia, rămasă văduvă cu cei şapte copii, a avut multe greutăţi de întîmpinat. Nu numai că nu i-a rămas nici mijloace de trai, dar a trebuit să se mai şi îndatoreze pentru înmormîntârea soţului ei. Apoi creditorii au şi venit şi i-au luat tot ce-au mai găsit în gospodărie, pînă şi lemnele de foc din şopron, lăsîndu-o cu toţi copiii în cea mai mare strîmtorare. Unul din fraţii lui Edwin a luat asupra sa grija familiei. Şi fără lemne de foc, li s-a spus copiilor să stea în pat la căldură, pînă la vremea şcoalei. Odată unchiul Cirus Holton veni cu ceva lemne, ca un "samaritean milostiv", le crăpă să le pună pe foc.
"Mi-aduc aminte, parcă ieri era" — povestea Moody mai tîrziu — "cînd am auzit ferestrăul, am ştiut că cineva taie lemne în şopron şi ne-am bucurat că vom avea şi noi foc în casă. Nu-1 voi uita niciodată pe unchiul Cirus, cum l-am văzut venind atunci cu lemne. Mi s-a părut cea mai mare bucată de lemn pe care am văzut-o în viaţa mea".
Fără îndoială că o inimă mai puţin curajoasă şi hotărîtă ca a acestei văduve, ar fi fost biruită de perspectiva aşa de întunecată a viitorului lor, dar sufletul ei avea într-adevăr o deosebită forţă şi curaj neînfrînt, moştenite de la înaintaşii ei, care prin aceasta s-au distins ca pioneri în lumea nouă.
în vara următoare, povara părea de nesuportat. Unii dintre vecini au sfătuit-o să-şi dea copiii ca
x
slugi la străini, să aibă cît de cît o îngrijire. Chiar unii dintre cei ce o ajutau, i-au dat acest sfat. Şi că ea nu a fost gata la aşa ceva, oamenii s-au simţit oarecum degajaţi de orice îndatorire. Faptul că la o lună numai după moartea soţului, la 24 Ianuarie 1841, ea a născut încă doi gemeni, i-a îngreuiat mai mult situaţia. Aceasta a culminat într-o seară cînd, după ce au adormit copiii, ea se plecă pe genunchi plîngîndu-şi durerea înaintea Domnului. Lacrimile fierbinţi îi curgeau pe obraji. Părea prăbuşită sub povara ei. Apucă Biblia pe care o primise de la soţul ei în zilele fericirii lor şi plînse mult asupra ei. în sfîrşit istovită, se gîndi s-o deschidă la întîmplare. Fără îndoială că, o mînă divină a îndrumat ochii asupra textului : "Lasă pe orfanii tăi! Eu îi voi ţine în viaţă, şi văduvele tale să se

încreadă în Mine!" (Ieremia 49 : 11)
Biblia veche păstrată cu grijă de Moody şi acum de copiii lui, conţine o subliniere a acestui verset, făcută cu creionul de mîna tremurîndă a tinerei văduve : "O, Dumnezeule — suspină ea — ştiu că Tu mi i-ai dat, şi că Tu le vei fi Tată, dacă eu îmi voi face partea mea de mamă". Aici stă secretul ei de mamă şi a puterii ei de biruinţă. Aşa cum a afirmat C. I. Scofield : "Aici, în această localitate împrejmuită de dealuri, Dumnezeu a adus pe sora noastră la această măreţie".
Ajutată de fratele ei Cirus şi de Oliver Everet păstorul bisericii unitariene, văduva reuşi să-şi crească copiii pe lîngă ea, fără să-i dea la străini. Copiii cei mai mari au fost înscrişi la Şcoala Dumi-nicală a bisericii, ei arătîndu-se pricepuţi în recrutarea altor elevi pentru Şcoala Duminicală. în acest sens, se poate spune că misiunea lui Moody în Şcoala Duminicală a început din cei mai fragezi ani ai copilăriei, cînd împreună cu fratele său Gcorge, umblau peste tot unde puteau să găsească alţi copii ca să-i ducă la Şcoala Duminicală din sătucul lor.
Deoarece trebuia să se facă faţă unei familii aşa de numeroase, instruirea religioasă nu putea fi la un nivel doctrinar ridicat, ca în unele case creştine, dar totuşi mama şi-a îndrumat copiii în adevărata religie a inimii, care caută mai întîi pe Dumnezeu şi neprihănirea Lui. "încrede-te în Dumnezeu" a fost crezul scurt al acestei femei. Aşa că încă de timpuriu, copiii au învăţat să-L iubească pe Dumnezeu şi să se roage, căci El este Tatăl văduvei şi al orfanilor. Ceea ce le-a şi ocazionat multe şi frumoase experienţe creştine.
Pe la vîrsta de 8 ani, Dwight L. Moody s-a dus cu fratele lui mai mare la lucru, la o fermă cam la vreo 6 km. distanţă. Au plecat de acolo pe înnoptat. Mult înainte de a ajunge la punctul de trecere a rîului cu o barcă, s-a întunecat de-a binelea. Ţinîn-du-se de mînă, ei au traversat livezi ca să ajungă la fîu, însă barcagiul era de partea cealaltă. Au început să strige să vină să-i ia. Văzură un felinar pe celălalt mal, ţinut de un om ca să le arate direcţia şi o voce le strigă că vine cineva cu barca. Văzură barca plecînd spre ei, dar curînd o pierdură din vedere în bezna nopţii, căci barcagiul a fost luat de curent la vale. într-un tîrziu, auziră apropierea bărcii, apoi s-au urcat în ea, dar şi-au dat seama că barcagiul era beat mort şi nu e în stare să-i treacă dincolo. D.L.Moody se ţinea strîns de fratele său, care văzînd că barcagiul nu merge spre felinar, vru să-i ia el vîslele, dar bătrînul ameţit de băutură refuză să-1 lase. Barca fu apucată din nou de curent în josul apei, iar băieţii deveniră mai speriaţi. D.L. Moody, luînd mîna fratelui său, încercă să-1 încura-**uiguithdu-l** că Domnul se va îngriji de ei şi-i va scăpa. Probabil că alţi copii s-ar fi gîndil inmi.n Li nişte oameni să-i scape, dar ei învăţaseră să se **tfl** creadă în Dumnezeu, adevăratul ajutor la vreme *M* nevoie.
Mama lor, cu inima ei simţitoare, a căutat să sădească în copiii ei bucuria de a da şi altora din ce au. Nici un flămînd n-a plecat din

casa lor cu mîna goală. într-o seară, la o cină sărăcăcioasă, le-a sosit un cerşetor. Mama şi-a întrebat atunci copiii dacă fiecare vrea să dea ceva din porţia lui. Ei consimtiră şi omul s-a bucurat de ajutorul acestei familii.
Dar pe cît era mama de bună, pe atît de severă era în materie de disciplină. Ceea ce spunea, trebuia pe loc executat, altfel intra o biciuşca în funcţie. Şi mai întotdeauna D.L.Moody făcea cunoştinţă cu ea, căci el era capul la toate indisciplinele din casă. Mai tîrziu, el a descris asemenea pedepse şi încercările lui zadarnice să se sustragă de la ele.
Ca de pildă : "Odată mama m-a trimis afară după un băţ şi eu m-am gîndit că o pot păcăli, adu-cîndu-i unul putred, dar ea 1-a rupt şi m-a trimis după altul. Nu era prea grăbită de felul ei, şi cînd era vorba de bătaie, nici atît. Altă dată i-am declarat că deşi abia mă bătuse, nu mă doare absolut nimic. Atît i-a trebuit, după aceea n-am mai putut să spun aşa ceva, căci m-a făcut să-i simt mîna".
Cînd era vorba de asemenea corecţii, D. Moody se referea la ele foarte aprobator, deşi el n-a adoptat această măsură în casa lui. în familia sa, principiul călăuzitor era Harul şi nu Legea. Cea mai dureroasă pedeapsă pentru un copil era simţul că inima iubitoare de tată a fost întristată.
Cînd copiii se certau şi nu-i putea împăca altfel, mama lui Moody spune : "Mergeam în cameră şi mă rugam singură, iar cînd ieşeam, copiii erau

cuminţi cu toţii". Un alt lucru pe care 1-a sădit în inima copiilor ei a fost sfinţenia promisiunilor. Dacă o promisiune a fost făcută, ea trebuia ţinută. Acest lucru a devenit o trăsătură caracteristică în viaţa de mai tîrziu a lui D.L.Moody.
Dar cu toată stricteţea ei, ea a fost binevoitoare şi înţeleaptă. A căutat să-şi păzească copiii de influenţe străine. De aceea s-a străduit să-şi facă căsuţa lor atrăgătoare şi a reuşit mult mai bine de cît alţii, care dispuneau de alte mijloace şi posedau case luxoase. Ea nu îndemna pe copii să-şi găsească recreerea altundeva, ci primea cu mare ospitalitate copiii vecinilor să vină şi să se joace în casa lor.
Duminica, pentru ea începea de Sîmbătă seara de la asfinţitul soarelui, cînd lăsa tot lucrul; era răgazul cel mai potrivit. Mersul la biserică nu dădea loc la discuţii, căci era o regulă peste care nu se putea trece. Băieţii obişnuiau să meargă desculţi cu ghe-tuţele şi hăinuţele în mînă, iar cînd ajungeau în apropierea bisericii şi le puneau pe ei. Băieţii mai mari, care peste săptămînă erau plecaţi la lucru, veneau acasă de Sîmbătă seara pentru ca să meargă la biserică cu fraţii lor. De obicei îşi luau mîncarea cu ei, ascultau două predici şi stăteau şi la Şcoala Duminicală, iar seara se întorceau acasă la cină. în ciuda sărăciei din cursul săptămînii, mama se îngrijea totdeauna ca Duminica să aibă ceva mai bun de mîncare.
în anii de mai tîrziu, D.L.Moody se gîndea cu recunoştinţă la acea

poruncă strictă de a merge cu regularitate la biserică. Acele ore petrecute în biserica din sat, uneori cam plictisitoare, căci trebuiau Si asculte două predici pe care nu le prea puteau înţelege, el le socotea ca o mare binecuvîntare, căci i-au creat obiceiul de a merge regulat la adunarea credincioşilor.
"Mi-aduc aminte — spunea Moody — **de ruşinea** pe care a resimţit-o mama, cînd a auzit cum **tntl** <> Duminică, predicatorul a trebuit să trimită pe cineva la balcon să mă trezească, deoarece eu dormeam dus. Era greu să lucrezi toată săptămînă la cîmp, iar Duminica să fii obligat să mergi la biserică pentru a asculta o predică pe care n-o înţelegeam. Mă gîndeam atunci că după ce voi scăpa de sub mîna mamei, nu voi mai merge niciodată la vreo biserică. După ce am plecat de acasă, vreo două săptămîni nici nu m-am mai dus la biserică. Dar apoi iar am început să mă duc pentru că nu puteam sta acasă. Acolo am găsit pentru prima dată pe Hristos şi de atunci am repetat adeseori : "Mamă îţi mulţumesc că m-ai făcut să merg la biserică şi atunci cînd n-am vrut să merg".
în fiecare seară, după cină, mama aduna pe toţi copiii, dacă era iarnă, lîngă vatră, iar dacă era vară, sub arţarul din faţa casei, şi le citea din cărţile pe care le împrumuta de la biblioteca Şcoalei Duminicale, în familie nu existau decît trei cărţi : o Biblie mare, unde era scrisă cronica cu evenimentele de seamă ale familiei, un catechism şi o carte de meditaţii zilnice. Din aceasta de pe urmă, citea în fiecare dimineaţă pasajul zilei respective, apoi se rugau, mai înainte de a începe lucrul zilei.
D.L.Moody nu a putut vorbi niciodată decît cu un mare respect despre brava sa mamă, care a purtat grija şi povara celor şapte băieţi neastîmăraţi, în plus cele două fete. Ea a fost atît de îndemîna-tecă, îneît a făcut din casa ei cel mai plăcut loc de pe pămînt, iar pe copii i-a instruit în aşa fel, că i-a făcut o binecuvîntare pentru societate. înainte de Crăciunul anului 1895, ea a simţit apropierea morţii, în încheierea unei scrisori, ultima, scrisă citeţ, ea spunea : "Adeseori mă gîndesc cît de buna fost

Domnul cu mine în timpul călătoriei prin această viaţă. El mi-a dat nişte copii buni!"
Vineri, 24 Ianuarie 1896, ea a căzut la pat. D.L. Moody s-a întors acasă de la o mare adunare pentru a avea parte de momentele preţioase dinaintea despărţirii lor. Se aşează lîngă patul ei şi o întrebă : "Mamă, mamă, mă mai cunoşti?" Cu o voce caldă, ea îi răspunse : "Da, te ghicesc!" Iar în dimineaţa zilei de 25 Ianuarie, ea trecu la cele veşnice, unde nu mai sînt lacrimi şi suspine. A fost înmormîntată alături de soţul ei. Pe piatra funerară a fost săpat textul din cartea proorocului Ieremia 49 : 11, care i-a dat ei tărie în zilele întunecate ale vieţii; iar dedesubt textul din Evanghelia după Marcu 14 : 8 "Ea a făcut ce a putut!"
I I
PLECAREA DE ACASĂ
O caracteristică observată la D.L.Moody, încă din anii copilăriei, era hotărîrea de a aduce la îndeplinire ceea ce îşi punea în gînd, de

aşi realiza planul, fără să se lase uşor împiedicat de ceva.
într-o zi, voia s-o viziteze pe bunica Holton, care trăia la vreo patru mile depărtare. Cum el nu avea atunci decît cinci ani, i se părea drumul prea lung. Cineva îi dăduse cinci cenţi, dar aceştia nu erau nici jumătate din preţul pe care i-1 cerea poştaşul ca să ducă un copil cu diligenta. Fără să se intimideze, micul Moody opri diligenta şi-1 întrebă pe poştaş dacă vrea să-1 ducă numai pentru cinci cenţi. Diligenta era ticsită, dar omul consimţi să-1 ia ca pe un bagaj, pentru cinci cenţi. îl urcă deci pe acoperişul diligentei ca să păzească bagajele care erau acolo. Sosi cu bine la bunica sa şi după o zi la vechea fermă, fu silit să se întoarcă acasă. Plecînd, el se gîndi pe drum că ar fi mult mai bine să meargă tot cu diligenta, decît pe jos. Planul era gata. Neavînd bani, îi veni idea să culeagă două buchete de flori de cîmp. Cînd veni diligenta, o opri şi oferi cele două buchete, pentru ca să-1 ducă acasă. Ne putem închipui surpriza mamei, cînd 1-a văzut pe Dwight triumfător, cocoţat pe acoperişul diligentei.
Orice poznă, cît de mică, îl distra mult. Odată era în căruţa unui fermier, gata de plecare la lucru. Acesta apucă o damingeana cu vin de mere ca să bea. Moody dădu bici cailor şi din smucitură, fermierul căzu pe spate în căruţă, cu sticla la gură.
Mîinile lui Moody, ca şi mintea lui, totdeauna trebuiau să fie ocupate cu ceva şi dorea să-i vadă şi pe ceilalţi la fel. Chiar în copilărie, îi plăcea să vadă mulţimi îmbulzindu-se. într-o iarnă, pe un

ger neaşteptat, i se păru că trebuie să facă ceva. Se apucă şi scrise un anunţ pentru o adunare împotriva alcoolismului, la care va vorbi cineva din alt oraş, apoi lipi anunţul pe uşa şcolii. în seara anunţată, o mare mulţime s-a adunat la şcoală, special încălzită şi luminată pentru această ocazie, dar n-a venit nici un vorbitor. Şi Dwight se bucură de pozna făcută, fără să trezească bănuiala nimănui.
Pentru astfel de pozne, de cele mai multe ori se alegea cu pedeapsă dublă, întîi la şcoală de la învăţător, apoi acasă de la mamă-sa. Pe acea vreme, dacă un copil făcea pozne în şcoală că trebuia bătut, era spre ruşinea mamei, care nu trebuia să cruţe nuiaua. Dar Dwight îşi dădea seama că poznele sale merită pedeapsă, de aceea dragostea sa pentru asemenea păcăleli n-a scăzut niciodată. Şi trebuie spus că atunci cînd gluma era pe contul lui, îl făcea să se bucure şi mai mult.
Mai tîrziu, veni o nouă învăţătoare în sat, care introduse o altă ordine în şcoală. Cînd s-a deschis şcoala, ea începu prelegerile cu rugăciune, lucru care impresiona mult pe copii. După aceea, cînd ea anunţă că are de gînd să folosească o altă metodă de pedepsire, înmărmurirea copiilor crescu şi mai mult. Nu mult după aceea, Moody calcă o regulă, şi fu rugat să rămînă în urmă în clasă. El aştepta obişnuita pedeapsă. Dar spre surprinderea lui, rămaşi singuri, învăţătoarea începu să-i vorbească cu blîndeţe şi să-i arate

cîtă întristare i-a produs neascultarea lui. Acest tratament a fost mai rău decît loviturile cu nuiaua şi lui Dwight nu i-a plăcut. După ce i-a spus cît de mult a îndurerat-o faptul că el n-a fost găsit vrednic de încrederea ei, i-a spus : "Mi-am pus în gînd, că dacă nu voi putea conduce şcoala prin dragoste, voi pleca de aici. Nu vreau să pedepsesc pe nimeni; dacă tu mă iubeşti, caută să
K,
nu calci regulile stabilite şi ajută-mă în şcoală.
Aceasta a fost prea mult pentru copil, şi acolo unde porunca n-a izbutit să facă nimic, harul a cîş-tigat o biruinţă deplină. "N-o să mai aveţi nici un necaz de pe urma mea — răspunse el — şi primul care are să vă supere am să-1 bat eu de o să mă ţină minte!" Şi bătaia făgăduită o dădu chiar a doua zi unui neastîmpărat, spre surpriza colegilor săi şi îngrijorarea învăţătoarei.
Pe atunci el avea o slăbiciune obişnuită acolo : îi plăcea să facă "tîrg de schimb". La şcoală mereu schimba lucruri cu alţi colegi. Foarte izbitor a fost schimbul pe care 1-a făcut la vîrsta de zece ani, cu un cal. într-o zi s-a nimerit că fratele său mai mare, George, care era ca un tată pentru ceilalţi şi conducea treburile fermei, era plecat de acasă tocmai cînd un grup de ţigani veni în sat. Ca de obicei, ei aveau un număr oarecare de cai de vînzare. Cum calul familiei, cu care lucrau mica lor fermă, era bătrîn şi obosit, Dwight se gîndi numaidecît că dacă l-ar schimba, nu ar căpăta în nici un caz unul mai rău decît al lor. Făcu deci schimbul cu calul unui ţigan. Mai înainte ca cei ai casei să prindă de veste, s-a dovedit că afacerea era bună, deşi noul cal era slab, jigărit şi cu coada tăiată. Cînd Moody crescu mai mare, îşi găsi de lucru, ca şi fraţii săi, prin oraşele învecinate. Această primă experienţă n-a uitat-o niciodată. Dorul de casă, care 1-a cuprins la această despărţire, a lăsat o impresie adîncă asupra lui. "Eram nouă copii — spunea el odată, descriind această întîmplare — iar mama, văduvă, avea mari greutăţi. Fratele meu mai mare mi-a căutat un loc unde să lucrez în timpul lunilor de iarnă, într-un orăşel la 13 mile depărtare". Apoi, într-o zi de Noiembrie, Dwight a plecat la drum, fără să aibă un plan precis, fără
17
bani în buzunar. Era însă hotărît să meargă la Boston, chiar dacă ar fi trebuit să facă pe jos cele peste 100 de mile. Pe la jumătatea drumului 1-a întîlnit George, fratele său mai mare. Dwight îi spuse că se duce la Boston să-şi găsească un serviciu, oricare ar fi el pentru a-şi cîştiga existenţa. Văzînd că nu mai are rost să încerce a-1 descuraja, fratele lui îi dădu cinci dolari, tocmai banii necesari pentru tren pînă la oraş. Deci sosi acolo fără un ban.
Timp de mai multe zile, tînărul Moody a avut aceeaşi dezamăgire ca atîţia tineri fără de lucru. Mult după aceea, pe cînd predica odată la Boston, el a descris cu adîncă emoţie acele zile de suferinţă. "Mi-aduc aminte că umblam pe străzi în sus şi-n jos ca să găsesc de lucru. Dar cînd cineva îmi spunea : "Te compătimesc, aş vrea să te ajut, dar nu pot; poate curînd găseşti de lucru", mă încălzea, îmi făcea bine. Simpatia acestor oameni m-a ajutat".

"Zile la rînd am avut sentimentul că nimeni nu mă vrea. Niciodată de atunci nu am mai avut acest **limţ&mint** şi nici nu aş vrea să-1 mai încerc. Mi se parc că acesta a fost simţămîntul Domnului Isus citul S-a coborît aici pe pămînt. Nimeni nu L-a vrut, nici nu L-a primit. El care a venit să mîntu-iască oamenii, dar ci nu doreau să fie mîntuiţi. El a venit să ridice pe oameni şi ei nu doreau să fie ridicaţi. Nu a fost loc pentru El în lume, nici acum nu e loc pentru El".
"Mergeam de cîteva ori pe zi la oficiul poştal, să văd dacă nu cumva am vreo scrisoare de acasă. Ştiam că nu o am, căci poşta de la Northfield nu pleca decît odată pe zi. Nu aveam nici o treaba şi eram bolnav de dorul de casă. In sfîrşit, odată am primit o scrisoare. Era de la cea mai tînără soră a mea. Prima scrisoare pe care mi-a trimis-o! Am des-
chis-o cu bucurie, sperînd ceva veşti bune. Dar ea îmi scria doar că la Boston pare să fie mulţi pungaşi de buzunare şi insista să mă feresc. M-am gîn-dit că întîi ar fi mai bine să am ceva bani, şi apoi să mă feresc de hoţi!"
Atunci, după o săptămînă, a fost cu totul descurajat. I se părea că nu-i nimic pentru el la Boston şi voia să plece la New York, să încerce acolo.
La început, atitudinea sa faţă de cei doi unchi ai săi de la Boston a fost de totală independenţă, aşteptînd ca ei să-i ofere ceva. Sfătuit de alţii să le ceară, Dwight a răspuns : "Ei ştiu că eu caut de lucru şi ei m-ar fi putut ajuta dacă ar fi vrut". în cele din urmă mîndria lui a fost biruită. Unul din unchii lui i-a spus că orgoliul personal i-a fost prea mare, că modestia cîteodată e atît de necesară ca şi curajul; că dacă s-ar arăta dispus să asculte de cei mai bătrîni şi mai înţelepţi decît el, unchiul Sa-muel Holton ar fi gata să-i dea un serviciu. Unchiul stărui şi în cele din urmă băiatul ceru un loc în prăvălia sa de încălţăminte.
"Dwight, mie mi-e teamă că ai să fugi din prăvălie — îmi spuse unchiul Holton. Oamenii mei sînt gata să facă ce eu le spun. Dacă vrei ca totdeauna să întrebi ce nu ştii; dacă făgăduieşti să mergi în fiecare Duminică la Biserică şi la Şcoala Duminicală; dacă nu vei merge nicăieri unde să nu ştie mama ta, eu aş fi gata să te primesc. Te poţi gîndi pînă în ziua de Luni".
"N-am ce să mă gîndesc — răspunse băiatul scurt — promit acum".
Tînărul Moody avea prea puţine cunoştinţe de manierele şi gusturile orăşenilor. Dar curînd dovedi o înăscută isteţime şi dibăcie pentru un bun vînză-tor. Cu pătrunderea ascuţită şi energia sa de neîn-frînt, el avu un succes neobişnuit Ia lucru. Cum nu

Ml mulţumit să facă reclamă la uşa prăvăliei, mergea pe stradă, apuca pe trecători de braţ şi îi aducea în prăvălie. Mulţi nu aveau de gînd să cumpere ceva, dar la străruinţele lui, intrau în prăvălie. A-ceasta îl satisfăcea mai mult ca vînzarea propriu zisă.
Şi noua lui ocupaţie, departe de a-i fi micşorat dragostea pentru păcăleli, dimpotrivă, parcă i-a mărit-o. Aceasta a fost viaţa tînărului

de 17 ani. Dar din acest gust pentru glume, a ieşit şi acel talent binecuvîntat al omului matur. Acest humor şi apreciere sănătoasă a lucrurilor s-a arătat ca trăsătura unui suflet mare.

CONVERTIREA LUI D.L.MOODY

Conform angajamentului luat cînd a intrat ca băiat de prăvălie la unchiul său, Dwight a devenit un participant regulat la Biserica Congregaţională, care avea ca pastor pe bine cunoscutul Dr. Edward N.Kirk. De asemenea a fost înscris şi în Şcoala Duminicală unde era învăţător Edward Kimball.

Noul elev nu prea era familiarizat cu Biblia. Deşi trăise într-o familie creştină, acasă nu aveau decît o singură Biblie mare de familie, prea impozantă pentru curiozitatea celor mici şi cam respingătoare prin forma ei, pentru cei mărişori. Din această cauză, cînd în clasă cineva a vorbit de un capitol din Evanghelia după Ioan, tînărul Dwight începu să caute în Vechiul Testament. învăţătorul, văzîndu-i stîngăcia, îi dădu Biblia deschisă la Evanghelia lui Ioan, să-1 scoată din încurcătură.

Curînd însă el deveni foarte interesat în studiul Bibliei şi plin de respect pentru adevărul cuprins în ea. Mulţi ani mai tîrziu, vrînd să dea un dar de o deosebită valoare primului său născut, îi oferi o Biblie cu următoarea dedicaţie : "în ultimii 40 de ani, Biblia a fost pentru mine cel mai scump lucru de pe pămînt şi acum o dau ca prim dar fiicei mele întîi născută, Irene Moody, cu rugăciunea să-i fie tovarăşă în viaţă şi s-o conducă la acele lăcaşuri pe care Hristos S-a dus să le pregătească pentru cei ce-L iubesc şi-L servesc".

Mătuşa Tyfenia Klapp Holton, o femeie cu intensă viaţă duhovnicească, a fost un instrument în mîna Domnului pentru viaţa lui încă din primele zile ale venirii la Boston. Cu figura ei senină, ea cîştigă încrederea băiatului răzvrătit, care numai ei îşi deschidea inima, neascunzîndu-i nimic.

Odată îi spuse : "îmi place de păstorul de aici, la

l< I şi de învăţătorul Şcoalei Duminicale, Mr. Kim-l),ill. Dar acest popor bogat şi evlavios mă plictiseşte, mă oboseşte".

— "N-are importanţă, Dwight, Biserica este mireasa lui Hristos".

— "Dar tinerii ăştia sînt aşa de mîndri şi închipuiţi! Sînt ei oare creştini?"

— "Dragul meu, noi trebuie să ducem lupta credinţei. Iubeşti tu Biserica?"

— "Da, aşa presupun!"

— "Atunci, lasă restul!"

Mai tîrziu, cînd rănile lui Isus au atins inima copilului, mătuşa şi-a dat seama că în inima nepotului s-a făcut o lucrare efectivă a harului. El şi-a deschis inima faţă de ea, îneît ea 1-a putut duce la picioarele Mîntuitorului. Mai tîrziu, după convertirea lui, cînd focul mărturiei creştine ardea în el, era necăjit din cauza vorbirii lui încurcate. Mătuşa îi zise iar : "Iubeşti tu pe Domnul Isus Hristos?"

— "Da, îl iubesc".

— "Atunci nu te mai necăji de felul cum vorbeşti. Caută să spui

oamenilor ce a făcut Isus pentru sufletul tău şi El va face restul". Este un prilej de bucurie să scoatem la lumină din umbrele trecutului pe această femeie credincioasă, care a fost pentru Moody exact ceea ce a fost Mary King pentru Charles Haddon Spurgeon.

Pe cînd Moody lucra în prăvălia unchiului său, s-a alipit de Şcoala Duminicală a Bisericii. încă din primii ani el avea o educaţie religioasă, dar nu încă experienţa naşterii din nou făcută de Duhul Sfînt. In teorie, el ştia că nu-i bine să-şi dea frîu firii, dar îşi dădea seama că voinţa lui era prea slabă ca să se poată înfrîna. Nevoia lui mare era, nu de mai multe cunoştinţe, ci de mai multă putere. învăţătorul Şcoalei Duminicale căuta să-i introducă pe

22

tineri într-o cunoştinţă mai deplină a planului de mîntuire. A fost nevoie de o discuţie personală cu tînărul Moody, ca să ajungă la acea provocare a voinţei, care trebuia să primească sau să refuze harul lui Dumnezeu pentru biruirea păcatului. Oportunitatea pentru o asemenea discuţie nu s-a ivit, dar a fost căutată cu multă grijă şi rugăciune de Kimball, care istoriseşte astfel convertirea lui Dwight L. Moody :

"M-am hotărît să vorbesc cu el despre Hristos şi sufletul său, şi am plecat spre prăvălia lui Holton. Apropiindu-mă, m-am întrebat dacă e bine să intru în timpul orelor de lucru. Mă gîndeam că s-ar putea să-1 pun în încurcătură chemîndu-1 afară, căci după plecarea mea, ceilalţi lucrători l-ar fi întrebat cine sînt eu şi l-ar fi batjocorit, precum şi încercările mele de a-1 face un băiat bun. Dîndu-mi seama că trecusem de prăvălie, m-am întors şi m-am hotărît să intru, gata pentru orice s-ar întîmpla. L-am găsit pe Moody în fundul prăvăliei, aranjînd ghetele. M-am dus de-a dreptul la el şi punîndu-mi mîna pe umăr, i-am vorbit despre Hristos într-un chip foarte simplu. Nu ştiu bine ce cuvinte am folosit, nici ce răspuns mi-a dat el. I-am spus simplu despre iubirea lui Hristos, care aşteaptă să-I răspundă cu iubire, la iubirea Lui. Cam asta a fost totul. Mi s-a părut că tînărul era tocmai pregătit pentru lumina care s-a revărsat atunci asupra lui. Şi acolo, în fundul prăvăliei din Boston, s-a predat pe sine şi viaţa sa lui Hristos".

Era în dimineaţa de 21 Aprilie 1855. "Parcă simt şi azi mîna lui pe umărul meu — spunea Moody adeseori. Cuvintele lui Kimball au fost binecuvîn-tate şi îngeriidincer s-au bucurat în aceea dimineaţă. Măreţe sînt lucrările Duhului Sfînt!"

Scurt timp după ce Kimball a părăsit prăvălia,

23

au început să sune clopotele de amiază. In atmosfera primăverii din Boston, Moody umbla pe străzi de parcă era în vis. Mai tîrziu, el a încercat de multe ori să destăinuiască acel extaz al celui ce a devenit o făptură nouă în Hristos. Iată o frîntură :

"Am ieşit afară şi coborînd în stradă, mi-am dat seama că iubesc soarele şi razele sale strălucitoare revărsate asupra pămîntului. Parcă niciodată înainte nu iubisem soarele. Şi cînd am auzit ciripitul păsărilor de pe primăria din Boston, simţeam că iubesc

păsările. Iubeam întreaga creaţiune".
Din momentul în care Moody a primit pe Hristos, întreaga lui viaţă a fost schimbată. Viaţa Iui religioasă, pasivă, cu restricţiile ei morale, care îi era o povară pînă atunci, a devenit deodată plină de bucurie. Pînă atunci frecventarea Bisericii era o datorie greoaie. Din acel moment, timp de aproape 50 de ani, el a găsit cea mai mare fericire şi bucurie în serviciul lui Hristos.
"înainte de convertire — obişnuia Moody să spună — am lucrat spre cruce, dar de atunci am lucrat de la cruce; pînă atunci am lucrat ca să fiu mîntuit, acum lucrez pentru că sînt mîntuit!"
Patruzeci de ani mai tîrziu, la Boston, descria efectul convertirii asupra vieţii sale : "Aproape că aş putea arunca de aici o piatră în Toronto Temple unde acum 40 de ani am găsit pe Dumnezeu. Aş vrea să vă pot duce pe voi, tinerii, la acel Dumnezeu. El a fost de un milion de ori mai bun faţă de mine, decît am fost eu faţă de El!"
"Mi-aduc aminte de dimineaţa cînd am ieşit din camera mea după ce pentru prima oară în viaţa mea am fost încredinţat că am primit pe Domnul. Mi se părea că soarele este mult mai strălucitor ca înainte şi mi se părea că-mi zîmbeşte, Cum mergeam pe stradă, păsările ciripeau în pomi, iar eu

mă gîndeam că toate îmi cîntă mie. De atun< i am început să iubesc păsările. Pînă atunci nu aveam nici o grijă de ele. Nu mai puteam să am nici vreo supărare faţă de cineva; eram gata să-i cuprind pe toţi oamenii pe inima mea. Dacă un om nu a avut revărsarea dragostei lui Dumnezeu asupra inimii sale, nu a fost născut din nou. Dacă la adunarea de rugăciune cineva se ridică şi găseşte numai greşeli la toţi, te poţi îndoi dacă el a fost cu adevărat convertit, sau a fost numai de formă. Căci tonul unui om convertit este dragoste, nu supărare, acuzare sau vînarea greşelilor altora".
"Aruncă-ţi pîinea pe ape, şi după multă vreme o vei găsi iarăşi!" (Eclesiastul 11:1). Aşa a fost şi cu Kimball, învăţătorul Şcoalei Duminicale. 17 ani mai tîrziu, el a primit o mare binecuvîntare prin întoarcerea la Dumnezeu a fiului său. Fiul cel mai mare a lui Kimball era în vizită la unchiul său în Worcester, din statul Massachusetts, tocmai cînd Moody ţinea o serie de evanghelizări în acel oraş. După serviciu, tînărul s-a prezentat la Moody, spu-nîndu-i că este băiatul învăţătorului său de la ŞcoalaDuminicală.
- "Eşti fiul lui Kimball, din Boston? Cum te cheamă?"
-"Henry!"
— "Mă bucur! Henry, eşti tu credincios?"
— "Nu, nu sînt încă!"
- "Cîţi ani ai?"
- "17 ani!"
— "Henry, cînd eu eram tocmai la 17 ani, iar tu doar un copilaş în leagăn, tatăl tău a venit la mine, şi-a pus mîna pe umărul meu şi mi-a cerut să devin un adevărat creştin; a fost singurul om care mi-a vorbit astfel, fiindcă iubea sufletul meu. Şi acum eu doresc, copilul meu, ca tu să primeşti mîntuirea.

Nu ai **vrea** să devii credincios?"
— "Ba da, aş vrea", spuse băiatul.
Apoi s-au aşezat amîndoi şi Moody deschise Biblia, iar băiatul asculta cuvintele care l-au impresi-nat tot mai mult, pînă ce a ajuns să facă ce făcuse interlocutorul lui cu atîţia ani în urmă : să se predea Domnului.
După convertirea sa, Moody nu a fost cu nimic mai puţin energic şi ambiţios în lucrarea împărăţiei lui Dumnezeu, decît în ocupaţia sa. Vigoarea şi spiritul său care nu puteau fi stăvilite, au fost privite cu bănuială de cîţiva dintre bătrînii Bisericii. în primele zile de bucurie ale vieţii noi, el dorea anumite ţeluri spre care să-şi poată îndrepta forţele pentru progresul împărăţiei lui Dumnezeu. Dar diaconii legaţi de tradiţie nu puteau să-şi dea seama că zelul mare al lui Moody, putea fi îndrumat, cu frumoase rezultate practice, în alte direcţii nevisate de ei.
în luna Mai 1855, tînărul Moody s-a prezentat să fie primit ca membru al Bisericii "Mount Vernon". în registrele Bisericii s-a făcut următoarea menţiune : "Nr. 1079 D.L.Moody, Boards 43, Court Street, a fost botezat. Prima lui trezire, la 16 luna Mai. A devenit îngrijorat, cu privire la starea sa, văzîndu-se păcătos; îi este scîrbă de păcat şi doreşte sfinţirea. Crede că s-a pocăit. S-a hotărît s-o rupă cu păcatul şi se simte dependent de Hristos, pentru iertarea păcatelor. Iubeşte Scripturile. Se roagă lui Dumnezeu. Doreşte să fie folositor. Are educaţie religioasă. Locuieşte în oraş de un an. A venit de la Northfield. Nu îi este ruşine să fie recunoscut ca **creştin.** Are 18 ani".
După această examinare, li s-a părut bătrînilor Bisericii că tînărul nu este destul de instruit în doctrina creştină spre a deveni membru al Bisericii

lor. L-au întrebat : "Ce a făcut Hristos pentru tine şi pentru noi toţi ca să aibe dreptul la dragostea noastră?" Tînărul Moody a răspuns : "Cred că El a făcut o mare lucrare pentru noi toţi, dar nu ştiu să fi făcut ceva pentru om ca individ".
Hotărîrea comitetului de examinare de a refuza primirea lui ca membru a fost viu criticată de alţii. Dar Moody a recunoscut că a fost o hotărîre înţeleaptă, căci în anii care au urmat, el punea mare accent pe faptul că un tînăr convertit trebuie să fie gata să dea socoteală de nădejdea care este în el. La a doua examinare, el a fost recomandat să fie primit ca membru al Bisericii şi în registrul Bisericii s-a făcut următoarea menţiune :
"Nr. 1131, luna Martie 1856, Moody crede că de la data cînd s-a prezentat înaintea noastră, a făcut un oarecare progres în dobîndirea de cunoştinţe şi a păstrat obiceiul de a. se ruga şi de a citi Biblia. Este pe deplin hotărît să adere pentru totdeauna la cauza lui Hristos. Ca să se unească cu Biserica şi apoi s-o părăsească, crede că ar fi un foarte mare rău. Trebuie să se pocăiască şi să ceară iertare în Numele lui Isus. Nu-şi va dărui dragostea şi speranţa nicidecum altuia, decît lui Hristos, fie că va fi

admis sau nu în Biserică. Cea mai de seamă hotărîre a lui este să-şi dăruiască voinţa sa numai lui Dumnezeu".
în cîteva zile, Moody a fost printre cei care merg pe calea vieţii, scrie Dr. Kill, cu privire la convertirea lui Moody : "El şi-a prezentat numaidecît candidatura pentru a fi primit ca membru în Biserică. Nu ne-a arătat nimic afară de înflăcărarea şi dorinţa mare de a fi primit în conformitate cu cerinţele Scripturii, cu privire la viaţa şi caracterul creştin. Nimic mai mult. Cazul lui a fost ceva deosebit, ca să ne arate nouă examinatorilor lui, că punea te-

mclie Templului lui Dumnezeu în sufletul său. Dezamăgit, dar nu descurajat, el a aşteptat pînă la primul sau la al doilea termen. în cele din urmă, am văzut dovezi de covertirea sa, care ne-a îndreptăţit să-1 recomandăm Bisericii".
După convertirea sa, Moody a fost mai harnic în profesiunea sa. Astfel, timp de trei luni de zile, a vîndut mult mai mult decît toţi ceilalţi vînzători din prăvălie. Şi-a dat seama că principiile creştine au fost mai curînd un ajutor decît o piedică în meseria sa. Cumpărătorii, văzînd că se pot baza pe cuvîntul său, preferau să cumpere de la el, aşa că popularitatea sa a crescut repede.
Astfel, a mai lucrat 2 ani de zile la Boston. într-o dimineaţă, doar la cîteva săptămîni după primirea lui ca membru în Biserică, el s-a prezentat în biroul lui Kimball, binefăcătorul lui spiritual, şi cu lacrimi în ochi i-a spus "la revedere". Avînd ceva nemulţumiri din partea unchiului său, s-a hotărît să plece din Boston. El a explicat : "Plec spre vest. Unchiul Sam nu mai are nevoie de mine, aşa că, cu cît îl las mai repede, cu atît e mai bine. Plec chiar în această dimineaţă".
Mai tîrziu, cînd s-a dus faima despre Moody şi succesele lui, Kimball a mulţumit lui Dumnezeu, pentru că acest tînăr a rămas credincios faţă de revelaţia cerească.
VÎNZĂTOR DE GHETE ŞI LUCRĂTOR AL EVANGHELIEI
"Eu întotdeauna am fost un om impulsiv — spunea Moody fiului său mai mare. Aproape tot ce am întreprins în viaţa mea şi a avut succes, a fost din-tr-un impuls".
Aşa a fost şi cu plecarea sa spre vest. Dintr-odată s-a hotărît să plece la Chicago şi a plecat. în dimineaţa de 15 Septembrie 1856, s-a urcat în trenul care pleca din Boston spre vest. Trenul era foarte primitiv pentru că nu era în circulaţie decît de 4 ani. Avea o locomotivă mică ce nu făcea decît 30 mile pe oră. Vagoanele erau luminate cu nişte lămpi ce ardeau cu ulei de balenă şi băncile erau rele, nu cum sînt canapelele în vagoanele Pullman de azi. Mai toţi călătorii erau înegriţi de funinginea de la locomotivă şi aveau cîinii cu ei în vagon. Deşi călătoria a fost grea, a ajuns cu bine la Chicago.
Acasă n-a scris nimic de intenţia plecării lui din Boston. Se temea că familia nu va fi de acord cu această idee. Abia după ce a sosit la Chicago le-a scris. A fost o lovitură pentru mama lui. Multă vreme, ea nu s-a împăcat cu această hotărîre, care 1-a dus la o mie de mile

departe de casa părintească. Ea nu 1-a mai putut vizita, dar 1-a urmărit îndeaproape cu rugăciunile ei. Şi în serile lungi, cînd lumina întîrzia în camera ei, vecinii ştiau că **văduvi** Moody se roagă pentru copilul ei din depărtare.
Sosit la Chicago, el întîmpină aceleaşi greutăţi ca şi la Boston cu 2 ani înainte. Totuşi, după cîteva zile a găsit un post care-i oferea mai multe posibilităţi decît cel pe care-1 părăsise la Boston. Chiar de la început, energia şi judecata lui ascuţită în afaceri au fost răsplătite, încredinţîndu-i-se noi răspunderi.

Acelaşi spirit creştin înfocat de la Boston, a dominat viaţa lui şi la Chicago. Imediat după sosirea aici, cum reiese dintr-o scrisoare a lui, s-a alăturat unui grup de credincioşi.
Intr-o scrisoare mamei sale, la 25 Septembrie 1856, el spunea : "Am sosit în acest renumit oraş depărtat al vestului, acum o săptămînă. Seara trecută am mers la adunarea de rugăciune şi imediat mi-am făcut destui prieteni. La sfîrşitul serviciului, ei s-au arătat atît de bucuroşi, de parcă aş fi fost cu adevărat fratele lor de trup. Dumnezeu este acelaşi şi aici, cum a fost la Boston şi în El pot găsi pacea!"
în zilele următoare, el a rămas uimit de întinderea acestui mare oraş, cu o suprafaţă cam de 4 ori mai mare ca aceea a Bostonului. Străzile erau murdare, pline de noroi şi lacul Michigan aproape la nivelul străzii Wabash. Pe marginea lacului, o mulţime de oameni care se grăbeau să-şi umple fiecare sacaua lui cu apă. Cu toate acestea, i-a mers bine aici. Curînd a trecut de la 50, la 60 kg. ca greutate. Scrisorile de recomandare care le avea şi-au făcut efectul şi el căpătă tot mai multă trecere în prăvălia de încălţăminte a lui Wiswall. Mai tîrziu, patronul 1-a luat la magazinul său central. Ce talent avea el pentru comerţ! Mulţi ani mai tîrziu, fostul lui patron spunea : "Ce bine-mi aduc aminte de el ca băiat tînăr! Cu cîtă grijă strîngea el banii! Era punctual şi econom. A fost tot atît de zelos ca vîn-zător, cum a fost mai tîrziu ca lucrător pe tărîmul Evangheliei".
In primăvara anului 1858, la vîrsta de 21 ani, se îngrăşase ajungînd la 70 kg. S-a angajat ca voiajor comercial la C.N.Henderson. în această nouă slujbă a călătorit prin mai multe state. Scrisorile din aceea epocă menţionează multele curiozităţi pe
to
care le-a văzut în călătoriile sale. într-o către fratele său George îşi destăinuie **gindurilf** spunînd : "Pot să fac aici mult mai mulţi bani într-o săptămînă, decît făceam la Boston înti <> lună. Dar nu asta e totul. Constat că trăiesc mai bine şi mă bucur. Nimic nu mă reţine de a mă bucura de dragostea lui Dumnezeu. Cred că asupra noastră vin cîteodată unele lucruri ca să ne încerce credinţa şi lui Dumnezeu îi place să vadă cum depindem de El. "Domnul păzeşte pe toţi cei ce-L iubesc"(Psalmul 145 : 20). Să ne rugăm deci unul pentru altul. Eu te-am pomenit înaintea lui Dumnezeu în rugăciunile mele".
Multe ispite ale vieţii de la oraş căutau să acapareze inima tînărului ambiţios, dar împotrivindu-se, el le-a învins. Următoarea scrisoare

adresată mamei sale, în primăvara anului 1858, ilustrează cît de bine îşi dădea el seama de starea lui de atunci :
"Am o poziţie bună şi înţeleg să muncesc pentru a ajunge şi mai bine. Am avut un mare succes. Fratele meu Luther se gîndea că am făcut o mare prostie că am plecat de la Wiswall, dar am acum o slujbă de 5 ori mai bună. Dacă voi fi sănătos şi Dumnezeu cu mine, îmi va merge la Chicago mai bine decît m-aş fi aşteptat vreodată. Mamă, nădăjduiesc că tu nu vei uita niciodată să te rogi pentru fiul tău aici în vest, înconjurat din toate părţile de ispite. De la convertirea mea, niciodată n-am avut de-a face cu atîţia tineri ca aici. Sper că tu te vei ruga şi mijloci înaintea lui Dumnezeu ca să pot trăi o viaţă de adevărat creştin în mijlocul lor. Nădăjduiesc să trăiesc în faţa lor aşa fel, încît să le pot cîştiga sufletele pentru Hristos. Roagă-te pentru mine, dragă mamă!"
Scrisoarea de recomandare ce o adusese de la Biserica din Boston, a produs mare bucurie în Bise-

rica Congregaţională Plymouth, unde era ca pastor Rev. J.E.Roy, astfel că în Octombrie 1858, deveni membru al acestei biserici. îndată se gîndi ce anume ar putea face aici pentru Domnul. Aducîndu-şi aminte de cînd era copil, cum aducea la Şcoala Duminicală din Northfield pe alţi copii, şi-a dat seama că are talent la aşa ceva. Şi şi-a dat deci osteneala să-1 folosească. în luna Noiembrie, îşi rezervă patru bănci din biserică, luîndu-şi angajamentul să le umple cu tineri şi maturi. în fiecare Duminică dimineaţa mergea şi chema pe tinerii care stăteau pe la colţurile străzilor; uneori intra şi prin localuri, luînd tinerii de acolo, să-i aducă să-şi umple băncile din biserică. Totdeauna aceste bănci erau pline cu noi musafiri, de toate categoriile. Apoi începu să le mărturisească acestora vestea bună şi să se roage pentru ei. Lucrurile însă n-au mers bine mult timp. Obiceiul său puritan de a mustra pe cei ce făceau rău a produs o oarecare tulburare. Căldura sufletească era cam scăzută în biserica din Plymouth, de aceea şi-a căutat alta. S-a mutat în Prima Biserică Metodist ă Episcopală. Aici era un grup de tineri credincioşi însufleţiţi, de care s-a legat sufleteşte. Aceşti tineri aveau o orchestră misionară cu care mergeau prin localuri şi hotele, în luna Martie 1857 s-a întîlnit cu J.B. Stillson din Rochester, un muncitor zidar, plin de rîvnă, care în fiecare Duminică răspîndea tratate cu caracter religios şi ţinea adunări lîngă un rîu.
Marea trezire religioasă care a atins America în anul 1857, a ajuns şi la Chicago, şi tînărul Moody s-a bucurat mult de oportunităţile şi binecuvîntă-rile pe care le-a adus acest curent. într-o scrisoare adresată mamei sale cu data de 6 Iunie 1857, îşi exprima marea satisfacţie că a fost şi el trezit : "Nu am nimic a vă scrie care să vă intereseze, decît

că aici, în acest oraş, are loc o mare trezire rcligio.i să. Merg la adunare în fiecare seară. O, cît de mult mă bucur! Parcă Dumnezeu însuşi ar fi de faţă. Roagă-te, mamă, pentru noi! Roagă-te ca

această lucrare să progreseze, pînă ce genunchii tuturor se vor pleca înaintea Domnului. Doresc ca o asemenea trezire să se producă şi la Northfield, pentru ca mulţi, cît mai mulţi să poată fi aduşi în braţele lui Hristos. O, mamă, ţine pe ai noştri departe de adunările spiritiste, ca nu cumva să fie duşi în rătăcire".
într-o zi umblînd prin oraş cu afacerile sale de încălţăminte, trecu pe o stradă unde văzu o Şcoală Duminicală, pe North Wells Street. Duminica următoare vizită această şcoală şi ceru să i se dea şi lui o clasă. Cererea însă îi fu refuzată, pe motiv că erau deja 6 învăţători la 16 elevi. Dar erau gata să-i primească serviciile, dacă îşi caută el singur elevi pentru clasa sa. Asta era tocmai ce dorea. Duminica următoare sosi Ia şcoală în fruntea unei procesiuni de 14 copii jerpeliţi şi murdari, pe care-i adunase de pe străzi. Acest succes 1-a făcut să-şi înţeleagă în mod clar chemarea. 21 a căutat să aducă noi elevi, lăsînd ca alţii să-i înveţe, întrucît i se părea că el nu are talent pentru această lucrare. Prin eforturile sale, Şcoala Duminicală de pe Wells Street s-a dezvoltat foarte mult, pînă ce clădirea a devenit neîncăpătoare. Dar felul cum se preda lecţiunca biblică îl nemulţumea. în vara călduroasă a anului 1858 Moody părăsi această şcoală şi se hotărî să înfiinţeze una pe care el însuşi s-o conducă. Insă nu avea o sală potrivită pentru aşa ceva. Umblînd într-o zi pe malul lacului Michigan, văzu pe mal un copac căzut şi numaidecît se gîndi că pe această buturugă să-şi fixeze clasa lui de Şcoală Duminicală. Apoi Duminica următoare căută cîţiva elevi

şi veni cu ei pe marginea lacului, acolo pe buturugă, începînd să le predea Biblia. Prin luna Septembrie, clasa lui deveni aşa de numeroasă, că nu mai aveau loc pe buturuga de lîngă lac. Aici a fost primul început al Bisericii Memoriale a lui Moody.
Văzînd atîţia elevi, luă cu chirie o sală în colţul dintre Illinois şi Dearborn. Mai înainte era aici un local, dar acum el era cam dărăpănat. E grăitor felul cum s-au petrecut aici lucrurile. Moody îşi procură un căluţ, folosindu-se de el ca să adune lumea. Era un adevărat spectacol să-1 vezi călare pe cal, în faţă şi în spate cu o mulţime de tineri. Lui J.B.Stillson, zidarul plin de rîvnă din Rochester, i-a plăcut aşa de mult această şcoală, că se alătură lui Moody şi-i dădu ajutor în lucrare. Cu vremea, veniră însă atîţia elevi, că şi localul acesta deveni neîncăpător.
în luna Noiembrie, el primi aprobarea din partea primarului Haines, să folosească Duminica North Market Hali, o hală mare, unde jos se făcea piaţa, iar sus era o sală, unde să făceau dansurile numite "Trezirea Diavolului". El primi localul pentru adunările de rugăciune şi-şi mută acolo mulţimea de elevi. Cum nu avea scaune, elevii stăteau turceşte pe duşumea, cu picioarele încrucişate sub ei. Elevii lui erau dintre cei mai decăzuţi, drojdia societăţii, în zdrenţe, aşa că nu le era teamă că-şi murdăresc hainele. Dar lucrurile n-au mers multă vreme aşa, căci odată au fost vizitaţi de John Farwell, denumit "Prinţul comercianţilor" şi văzîndu-i pe jos, le trimise scaunele necesare. Cînd veni Duminica viitoare să-i vadă cum stau

pe scaune, Farwell fu ridicat pe sus de gloata murdară şi ales prin aclamaţii li fie conducătorul Şcoalei Duminicale.
"Nebunul Moody", cum fusese poreclit de ziare şi mulţime, ardea de un entuziasm crescînd. în
14
cursul anului 1859 adunarea ajunse la 600 de persoane, împărţită în 80 de clase, din care una ci.i condusă de Emma, o tînără care a devenit mai tîi ziu soţia lui Moody. Cîteodată erau vreo 1000 de elevi, uneori pînă la 1500. Iată cum descrie J.T. Dalie, unul dintre primii învăţători în această şcoală, înfăţişarea clădirii şi a elevilor : "Pe dinafară, arăta o clădire mare, murdară, cu tencuială căzută de se vedeau cărămizile; pe dinăuntru, o hală mare, întunecoasă, cu plafonul şi pereţii înnegriţi de fum. Era respingătoare, greu de închipuit. Dar cu-rînd a fost plină cu clase de băieţi şi fete de tot soiul, un fel cu totul nou pentru mine. Cei mai mulţi erau vagabonzi pe străzi, îndrăzneţi şi neas-tîmpăraţi, plini de ciudăţenii, doar în cămaşă şi pantaloni, şi astea zdrenţuite. Şcolarii erau neîntrecuţi în pozne, plini de vitalitate şi puneau la grea încercare răbdarea învăţătorilor; dar cîntările formau o adevărată eliberare pentru spiritele lor, deoarece cîntau cum n-am mai auzit niciodată pînă atunci. Băieţii, vînzători de ziare mai ales, aveau plămîni solizi, iar ceilalţi nu se lăsau mai prejos. Erau vreo 500 de elevi şi nu era deloc uşor să stă-pîneşti o asemenea mulţime de gălăgioşi; dar învăţătorii căutau să-i facă pe elevi interesaţi la lecţii şi totul se făcea cu mare entuziasm.
La sfîrşitul orelor de şcoală, Moody îşi lua locul la uşă şi căuta să cunoască personal pe fiecare băiat şi fată în parte. Le strîngea mîna, cu un zim-bet şi cuvînt bun pentru fiecare. Ei îl îmbulzeau gălăgioşi şi de multe ori îl durea mîna după asemenea întruniri. Era uşor să observi cît de mult ţinea el la aceşti tineri, ceea ce pe ei îi atrăgea mereu aici săptămînă de săptămînă. Localul era un adevărat stup în plină activitate, întrunirile aproape în fiecare seară, cîteodată cu mese ocazionale, iar
35
Duminica, cea mai mare parte a zilei era ocupată cu servicii de evanghelizare.
In Şcoala North Market Hali, cum era numită această şcoală a lui Moody, el îndeplinea o sumedenie de slujbe; de la aceea de uşier, pînă la conducător al şcoalei. "Duminica era o zi ocupată pentru mine" — şi a povestit următoarea întîmplare : "în timpul săptămînii, ca voiajor comercial, trebuia să fiu plecat din oraş ca să vînd încălţăminte, iar Sîm-bătă trebuia să fiu acasă. Tot Sîmbătă seara, un club german făcea acolo dansuri, iar Duminică dis-de-dimineaţă trebuia să scot afară butoaiele de bere, să mătur gunoiul şi să aranjez scaunele. Cîte-odată eram ajutat de vreun elev, dar de cele mai multe ori o făceam singur; lucru ce-mi lua cea mai mare parte din dimineaţă. Cînd totul era gata, alergam să aduc noi elevi, băieţi şi fete. Cam pe la ora două, aveam sala plină şi trebuia să fac ordine, în timp ce vorbitorul din acea zi conducea lecţia. Noi

căutam să cucerim atenţia tinerilor. Cînd cursul era terminat, mergeam în vizită la elevii care lipsiseră de la clasa lor, să văd ie ce n-au venit. Cercetam pe bolnavi şi învitam pe părinţii copiilor să ia parte la serviciul de evanghelizare seara. Şi aşa ajungeam la timpul serviciului de seară, pe care-1 conduceam eu. Iar după aceea, aveam o altă întrunire. Alergînd ziua, seara eram obosit din cale-afa-ră. Era natural ca după atîta alergătură de dimineaţa pînă seara tîrziu, mîncînd numai puţină brînză şi biscuiţi, să fiu obosit şi secătuit de puteri. Uneori, după o zi atît de obositoare, mergeam să mă culc fără să mai fac rugăciunea, căci eram frînt".
Ilarul era o regulă generală a şcoalei sale. Dar au fost şi cîteva excepţii. în cîteva rînduri Moody s-a transformat în sergent de poliţie. Odată, un tînăr rău, s-a dovedit din cale-afară de gălăgios. Era ca-

pul celei mai rele bande din oraş şi gălăgia lui provoca tulburare. Ca răspuns la repetatele ameninţ **Iri** primite, el a devenit şi mai obraznic. Moody era împotrivă ca un elev să fie trimis acasă. Dar acum s-a văzut nevoit să recurgă la regulament. De aceea spuse lui Farwell : "Dacă şi astăzi acest băiat tulbură clasa, şi ai să mă vezi că-1 duc acolo în cămăruţă, cere clasei să se ridice în picioare şi să cînte o cîntare cît se poate de tare pînă ce mă întorc înapoi cu respesctivul.
Planul a fost executat întocmai. Băiatul făcu din nou mare gălăgie. Atunci Moody îl duse în cămăruţă şi încuie uşa. Acolo îl bătu cu o biciuşca, aşa cum primise el în copilărie, şi apoi se întoarse cu faţa aprinsă, dar cu o expresie de biruinţă. După o vreme, băiatul acela s-a convertit. Cu mulţi ani mai tîrziu, el a istorisit unui prieten cum se bucură şi acum de binefacerile acelei lecţii biblice.
Şcoala crescu atît de mult, încît ajunse cea mai mare din Chicago. însuşi preşedintele Americii, Lincoln, fiind în drum spre Washington să-şi ia în primire funcţia, a vizitat şcoala lui Moody, o vizită neuitată. Popularitatea lui Lincoln în Chicago i-a adus aici o manifestaţie de simpatie.
Un incident foarte interesant, care aruncă lumină asupra influenţei ce o avea Moody în această Şcoală Duminicală, ne este redat de John Weister, care scrie : "în toamna anului 1863, ca misionar am ajuns în părţile de Nord ale Statului Michigan. Sosind în localitatea M. m-am interesat de nevoile Evangheliei în acel loc. Acolo nu se găsea nici o casă de rugăciune şi nici un predicator. Intrebînd pe cineva de Şcoala Duminicală, omul cu oarecare ezitare, ca şi cum nu ar fi fost sigur, spuse : "Ba da, o Şcoală Duminicală a fost începută Duminica trecută de către o fetiţă!" Numaidecît m-am dus la

casa tatălui acestei fete, numită Măria. Ea era însufleţită de şcoala lui Moody din North Market Hali. Fotografia lui Moody atîrna pe perete şi alta cu 14 băieţi de pe stradă, avînd scrise deasupra numele lor de poreclă, cum erau de fapt strigaţi pe stradă. Nu reţin decît numele lui "Butcher-Bill". Trebuie să mărturisesc că am fost

cam surprins. Nu auzisem de Moody pînă atunci. Faţa fetei de la şcoală radia de bucurie, în timp ce-mi povestea despre Şcoala Duminicală din Chicago, unde aparţinea şi ea, de care rămăsese aşa de legată, deşi acum atît de departe. Se vedea că această fată prinsese ceva din entuziasmul lui Moody. Căpitanul Richardson, venit în localitate doar de două săp-tămîni cu familia şi deja fata lui Măria începuse Şcoala ei Duminicală. Fiica acestui căpitan avea doar 10 ani. între timp, s-a întîmplat să moară un copil din vecini. Se pregăteau să-1 înmormînteze fără nici un serviciu funebru, din cauză că nu era cine să facă serviciul. Măria le-a propus, dacă ei ar vrea, că ar fi gata ea să citească ceva din Scriptură, să cînte şi să se roage, lucru care a adus tuturor mulţumire. Richardson cumpără un căluţ pentru fetiţa lui, aşa că ea putea să meargă şi în oraşul vecin, la 5 mile depărtare, ca să organizeze o Şcoală Duminicală. Imediat s-a început şi acolo predi-carea Evangheliei, urmată de o trezire spirituală care a cuprins apoi toată localitatea. O dare de seamă a fost publicată într-o revistă religioasă de pe aceea vreme".
"în vara următoare, avînd ocazia să fiu la Chicago, un prieten m-a întrebat dacă vreau să merg la Şcoala Duminicală a lui Moody, în North Market Hali. Intrucît cunoscusem pe mica Măria Richardson, un viu interes s-a trezit în mine de a vedea pe omul care fetiţa mi 1-a descris cu atîta înflăcărare.

Fiindu-i prezentat, Moody m-a întrebat numaidc-cît : "Sînteţi D-voastră omul care a scris darea de seamă despre lucrarea Măriei din Michigan, publicată în revista de anul trecut? Acum aş vrea să spuneţi şcoalei noastre tot ce face ea acolo. Iată aceasta este fosta ei clasă — şi arătînd cu degetul — acolo este locul unde s-a convertit ea".
Deşi Moody a început lucrul numai cu copiii, s-a extins apoi şi la părinţi. Aşa că de la misiunea Şcoalei Duminicale pentru "vagabonzi", lucrarea s-a extins într-atît, încît cerea mai mult timp şi eforturi decît putea să dea pentru lucrarea Domnului un tînăr voiajor comercial. întrunirile de evanghelizare din cursul săptămînii erau ţinute într-o sală. Aici mai tîrziu s-a dezvoltat o mare mişcare misionară. în ea, Moody a primit instruirea şi practica pentru lucrarea Evangheliei, ceea ce a fost de mare valoare pentru lucrarea sa de mai tîrziu.
Se pare că pentru el a fost foarte necesară această instruire. Este important să ştim că atunci cînd Moody s-a ridicat pentru prima dată să vorbească la o oră de rugăciune, cineva i-a spus că după părerea sa, ar servi mai bine pe Domnul tăcînd decît vorbind. Un alt critic ce-i cunoştea zelul de pe vremea cînd umplea Biserica din Plymouth, i-a sugerat ideea că ar fi mai bine să se mărginească la misiunea lui de a aduce pe alţii, dar să nu mai vorbească în public. "Faceţi prea multe greşeli gramaticale" — i-a remarcat omul.
— "Ştiu că fac greşeli — răspunse Moody — că îmi lipsesc încă multe, dar cu ce am, caut să fac cum pot mai bine!" Interlocutorul tăcu. Moody îl cercetă cu privirea, apoi continuă în felul său ire-zistibil : "D-voastră aveţi un vocabular bogat şi cunoaşteţi

gramatica, dar ce faceţi cu ele pentru Domnul Isus Hristos?"
39

LA RĂSPÎNTIE

"Cea mai mare luptă ce am dat-o în viaţa mea a fost cînd m-am consacrat slujbei pe tărîmul Evangheliei" — spunea Moddy adeseori. Perioada dintre 1856 şi 1859 este marcată de două mari pasiuni care se ciocneau în el : comerciantul şi misionarul. E minunat să vezi cum comerciantul a fost înghiţit pentru veci de înflăcărarea ce se ridica din vestirea Evangheliei. El dorea să ajungă bogat, să cîştige cît mai mulţi bani. Toate energiile lui erau canalizate în această direcţie. Dar inima lui nouă în Hristos avea şi ea ceva de spus în această privinţă; căci marea ei bucurie era de a aduce pe alţii la Hristos. De aceea el căuta să folosească o parte din timp pentru o pasiune şi o altă parte pentru cealaltă. Era un om împărţit, cu o viaţă dublă, ceea ce e totdeauna periculos în viaţă. în cursul săptămînii el cutreiera prin 10 state ca să-şi vîndă marfa, iar Sîmbătă seara fugea la Chicago. Acolo era misiunea lui scumpă şi tot acolo era Emma-Charlotte, fetiţa de care inima lui începuse să se lege.

De cînd a intrat la firma lui C.N.Henderson, lu-crînd cu o cotă fixă din cîştig, a dispus de o mai mare libertate, putînd să întrebuinţeze o parte mai mare de timp pentru lucrarea creştină, fără să stîn-jenească în vreun fel angajamentele sale faţă de patron. Cît era de apreciată prietenia acestuia se poate vedea dintr-un extras al unei scrisori adresată de Moody mamei sale, pe data de 1 Ianuarie 1859 :

"Cînd m-am întors săptămîna trecută de la ţară, am găsit toate speranţele mele năruite. Omul de la care aşteptam totdeauna sfaturi, care s-a dovedit mai mult decît un prieten pentru mine, murise, patronul meu, C.N.Henderson. Mult timp am să-i

simt lipsa. A fost cel mai sincer prieten, de cînd .nu plecat din casa părintească. Era tot atît de interesat de fericirea mea ca de a propriului său copil".

Că simţămintele lui erau justificate, se poate vedea din faptul că după puţin timp, văduva Hender-son a stăruit ca Moody să preia afacerile soţului ei.

Un alt tînăr de 23 de ani nu s-ar fi încumetat să-şi bată capul cu răspunderea unei afaceri ce se ridica la peste 150.000 dolari. "Dar eu m-am simţit foarte onorat — scrie el mamei sale — căci ei au o mulţime de prieteni care sînt buni oameni de afaceri. Niciodată în viaţa mea n-am fost pînă acum într-o poziţie de atîta răspundere şi rugăciunea mea este să pot justifica încrederea acordată. Ce spui de asta, mamă? Nădăjduiesc că nu vei uita să te rogi pentru mine, căci eu sînt nimic fără de acel Dumnezeu care a fost alături de mine, decînd am plecat de acasă".

într-un singur an, Moody cîştigă prin comisioane speciale adunate la salariul său, peste 5000 dolari — sumă neobişnuit de mare pentru un tînăr la nici 24 de ani împliniţi. Dispunea acum de

frumoasa sumă de 8000 dolari.
Tînăra Emma, fata pentru care interesul său crescuse tot mai mult, avu o atitudine curioasă cînd el i-a pomenit de banii strînşi. "Banii nu sînt totul — spuse ea — ce vrei oare să faci cu ei?"
Aproape jumătate de an inima lui deveni un cîmp de bătălie. Mai ales în lungile ore de călătorie cu trenul era foarte frămîntat. Pentru un om cu asemenea fire, numai o criză îl putea aduce la marea hotărîre. Urmară 3 luni nespus de grele. Dumnezeu însă a trimis criza. Atunci chemarea lui a fost biruitoare; Moody renunţă la planurile comerciale pentru cele ale lui Dumnezeu. Cum a ajuns să se dedice slujbei de propovăduire a Evangheliei, arată

prin propriile sale cuvinte : "Niciodată nu L-am pierdut din vedere pe Isus Hristos, din ziua cînd L-am cunoscut în prăvălia din Boston. Dar timp de cîţiva ani am crezut realmente că personal nu aş putea lucra pentru Dumnezeu. Nimeni de altfel nu mi-a cerut vreodată s-o fac. Ajuns la Chicago, mi-am rezervat 4 bănci într-o biserică, pentru care mergeam pe stradă să chem tinerii să le umple. Dar eu niciodată nu vorbeam acestor tineri despre sufletul lor, aceasta fiind treaba bătrînilor din biserică, gîndeam eu. După cîtva timp, am început o activitate de Şcoală Duminicală. Mă gîndeam că numărul elevilor e totul, aşa că pentru asta mă zbăteam. Cînd ascultătorii au ajuns la 1000 şi alergau pretutindeni nepăsători, m-am necăjit; dar cînd au ajuns 1200 sau 1500, am devenit mîndru. Totuşi niciunul nu s-a convertit, n-a fost nici un seceriş. Atunci Dumnezeu mi-a deschis ochii!" "în şcoală aveam o clasă de fete care erau, fără excepţie, cele mai uşuratice pe care le-am întîlnit în viaţa mea. într-o Duminică, învăţătorul acelei clase fiind bolnav, am preluat clasa lui. Fetele îmi rîdeau cu batjocură în faţă şi îmi venea să le dau pe uşă afară să nu mai vină niciodată. în săptămî-na următoare, învăţătorul clasei a venit la magazinul în care lucram, palid, foarte bolnav".
— "Ce necaz ai?
— "Am avut o nouă hemoptizie. Doctorul mi-a spus că nu mai pot trăi aici în apropierea lacului Michigan, aşa că trebuie să mă întorc în statul New York. Presimt că o să mor acolo".
"Părea tare amărît şi mi-a explicat : "N-am adus încă pe nimeni din clasa mea la Hristos. Sincer vorbind, mi se pare că am făcut fetele astea mai rele, nu mai bune". Pînă atunci nu auzisem pe nimeni aşa de descurajat şi rămas pe gînduri. Apoi i-am
sugerat : "Ce-ar fi să mergeţi şi să Ie spuneţi în faţă ce simţiţi? V-aş lua cu o trăsură să mergeţi pe la ele".
"A consimţit şi am plecat împreună. A fost unu din cele mai minunate călătorii pe care le-am făcut în viaţa mea. Am mers acasă la una dintre fete şi învăţ ătorul i-a vorbit de sufletul ei. Acum n-a mai rîs. Ochii i s-au umplut de lacrimi. După ce i-am explicat fetei calea vieţii, el propuse să ne rugăm împreună şi-mi ceru mie să mă rog. Nu făcusem aşa ceva în viaţa mea : să mă rog ca Dumnezeu să convertească pe cineva, şi încă acolo, pe loc. Dar Dumnezeu ne-a

ascultat rugăciunile noastre".
"Ne-am dus apoi pe la alte case. însoţitorul meu parcă voia să urce scările în fugă, chiar dacă i s-ar fi oprit respiraţia. Numai ca să spună fetelor pentru ce a venit la ele. Nu trecea mult, că ele erau cu inima zdrobită, căutînd mîntuirea".
"Cînd l-au lăsat puterile, l-am dus la locuinţa lui. Ziua următoare am făcut la fel. După 10 zile, el veni din nou la mine la magazin, cu faţa strălucitoare de bucurie : "Moody — spuse el — ultima dintre aceste fete s-a predat şi ea Domnului". Am avut amîndoi parte de o adevărată bucurie".
"în seara următoare omul trebuind să plece, eu am chemat toată clasa pentru o oră de rugăciune comună. Dumnezeu a aprins atunci un foc în sufletul meu care nu s-a mai stins niciodată. Pînă atunci culmea ambiţiilor mele era să ajung un marc negustor. Dacă aş fi ştiut atunci că această mare ambiţie a mea avea să se risipească, poate nu m-aş fi dus la aceea adunare. Dar de cîte ori nu am mulţumit lui Dumnezeu pentru aceea fericită adunare!"
"învăţătorul bolnav de moarte, în mijlocul clasei sale, a vorbit fetelor şi a citit din Evanghelia după Ioan 14. Am încercat să cîntăm "Sfînt e legămîn-

tul", după care am îngenunchiat în rugăciune. Cînd tocmai să mă ridic, una dintre fete a început să se roage pentru învăţătorul bolnav, apoi alta şi alta, pînă cînd s-a rugat toată clasa. Cînd am plecat, mi-am spus în mine : "O, Dumnezeule, lasă-mă să mor înainte de a pierde binecuvîntarea pe care am primit-o în seara aceasta!"
"Seara următoare, ra-am dus la gară să-mi i-au rămas bun de la învăţător. Înainte de a pleca trenul, sosi o elevă din clasa lui, apoi toate celelalte fără ca ele să fi stabilit aceasta mai dinainte. Ce întîlnire minunată a fost acolo în gară! Am început să cîntăm cu inimile zdrobite. A fost ultima dată cînd l-am văzut pe acel învăţător. Pe platforma ultimului vagon, cu degetul arătînd în sus, că ne vom întîlni în ceruri".
Cam la aceeaşi epocă (1860) Emma Revell a terminat şi ea cursurile şi a fost numită profesoară la o şcoală, deşi era numai la vîrsta de 17 ani. Ea a avut mult tact, determinîndu-1 pe Moody să-şi părăsească afacerile şi să se dedice cu totul slujbei sfinte. Oare şi-a dat ea seama ce făcea? Că aceasta însemna pentru el sărăcie? Ce curioase sînt cîteo-dată fiicele Evei!
într-o Sîmbătă, în primăvara anului 1860, înapo-indu-se de la Chicago, tînărul întîlnind-o pe Emma i-a spus: "Dumnezeu m-a ajutat să mă decid". A privit-o în faţă aşteptîndu-i răspunsul. Dar ea doar a zîmbit. Atît i-a fost de ajuns. A fost zîmbe-tul de care Moody a avut parte 39 de ani care au urmat. Emma 1-a aprobat. Ce-1 interesa altceva! A alergat imediat la întreprinderea H.F.Iacob unde era angajat şi strigă de bucurie : "M-am decis să-I dau lui Dumnezeu tot timpul meu!"

— "Cum ai să trăieşti?"
— "Dumnezeu îmi va purta de grijă, dacă vrea să mă aibă în slujba Sa. Voi continua aşa, pînă voi fi obligat să mă opresc".
"Nu am ştiut — spune Moody — ce avea să mă coste aceste vorbe şi lucrarea cu elevele acelei clase. Nu am mai fost în stare de afaceri, dezgustîndu-mă de ele. Am căpătat gust pentru o altă lume şi nu m-am mai îngrijit să cîştig bani. Au fost atunci zile de mare luptă în viaţa mea. Trebuia sau nu să-mi părăsesc ocupaţia şi să mă dedic cu totul lucrării Evangheliei? Dumnezeu m-a ajutat să mă hotărăsc pe deplin şi niciodată nu am regretat alegerea făcută. O, ce slavă să scoţi sufletele din întunericul acestei lumi deşarte, aducîndu-le la lumina şi libertatea Evangheliei!"
"Banii ce-i aveam din predicarea Evangheliei erau mai puţin de 300 dolari pe an. Ce însemna asta faţă de ce cîştigasem în afaceri? Dar, nici o importanţă!"
Moody a mers într-adevăr înainte şi nu s-a mai oprit decît cînd a fost obligat să se oprească — după 39 de ani, cînd îngerii' au venit să-1 conducă la porţile cerului.

II
4:5
DUMNEZEU ÎI DĂ UN AJUTOR
Cînd Moody a sosit la Chicago, oraşul era deja vechi şi străzile murdare, dar avea cîteva clădiri de seamă. Primăria oraşului era renumită în tot vestul ţării. Chiar temeliile de granit ale primăriei de azi sînt aşezate pe acelaşi loc. Alături de primărie era Camera de Comerţ. Odinioară, aceasta a fost clădirea Primei Biserici Baptiste din localitate. Aici, în Duminica de 16 Septembrie 1856, inima lui Moody a fost cucerită de o fetiţă. Era o Duminică ploioasă de toamnă. Tînărul ce era el atunci, s-a aşezat pe scaun, înainte de începerea Şcoalei Duminicale. Privirea i s-a oprit pe o fetiţă gingaşă şi nevinovată, de 13 ani. Ceea ce 1-a făcut pe Moody să exclame : "Doamne, păstreaz-o aşa de drăguţă, aşa de minunată!"
Fetiţa era Emma Charlotte Revell.
Nu ştim prea multe despre ea. Dar marea lucrare desfăşurată de Moody se datoreşte ei într-o măsură oarecare. Ea aparţine şirului de eroine ale credinţei. Tatăl ei H.F.Revell a părăsit Anglia în 1849 emigrînd în America şi stabilindu-se la Chicago. O nepoată a lui, Olga Geen Revell, scria prin Septembrie 1935 lui Richard Day, autorul biografiei lui Moody, cu ocazia centenarului naşterii marelui predicator : "Bunicul meu F.Revell a murit cu 10 ani înainte de naşterea mea. Mi-1 amintesc dintr-un portret. Bunica mea a trăit peste 80 ani şi era o fire delicată".
Familia Revell, baptişti de-ai lui Spurgeon din Anglia, a sosit la Chicago cu cele trei fetiţe ale lor : Anna 8 ani, Emma 6 ani, născută la 6 iulie 1843, şi Sara 4 ani. La 11 Decembrie 1849 li s-a născut un fiu, Flemming, mai tîrziu mare editor, ajuns renumit prin cărţile lui Moody, cumnatul său.
Emma era frumoasă, cu ochii ca murele. Cînd

s-au văzut de prima dată, Moody avea 19 ani, iar Emma numai 13. Cînd Moody şi-a început misiunea, avea 15 ani. Harul nemăsurat al lui Dumnezeu i-a oferit acest mare ajutor lui Moody pentru toată viaţa.
Era tocmai după ce el renunţase la ambiţiile sale materialiste, contrar sfaturilor tuturor prietenilor, fără meserie, fără vreo sursă de cîştig. Atunci fata de 17 ani îi şopti cuvintele de devotament ale lui Rut : "Unde vei merge tu, voi merge şi eu; şi unde vei locui tu, voi locui şi eu!"
Duminica următoare, ea avea să roşească însă, cînd el se ridică în mijlocul adunării anunţînd : "Mi-am dat cuvîntul D-rei Emma Revell şi vă rog să rr[1] mi-o luaţi în nume de rău, dacă mă vedeţi însoţiii-o acasă".
Promisiunea ce şi-au făcut-o reciproc, au îndeplinit-o 2 ani mai tîrziu. în colecţia Washburne se află o scrisoare cu data de 23 August 1863, care poartă sus textul : "Toţi cei ce nădăjduiesc în Tine nu vor fi daţi de ruşine" (Psalmul 25 : 3), apoi explicaţia: "Dragă Samuele, în timp ce tu vei primi scrisoarea aceasta, eu voi fi căsătorit şi plecat deja în voiaj de nuntă".
Cununia religioasă a fost oficiată de Dr. W.W. Deverta, la 23 August 1863, în Prima Biserică Baptistă din Chicago. După căsătorie, s-au mutat în "căsuţa sărăciei" dintre Dearborn şi Indiana. Aici Emma a ajuns să guste viaţa aspră de pustiu şi mizerie, dar a îndurat totul în tăcere. A fost o adevărată împlinire a cuvintelor : "Mi-aduc aminte încă de dragostea pe care o aveai cînd erai tînără, de iubirea ta, cînd erai logodită, cînd Mă urmai în pustie, într-un pămînt nesămănat" (Ieremia 2 : 2).
Emma a fost modestă toată viaţa. Ea a avut o educaţie mai îngrijită decît el, de aceea a devenit

cel mai bun ajutor în toate lucrările soţului. Nici o încercare n-a fost prea aspră, nici o povară prea grea, ca el să nu găsească la ea cea mai caldă simpatie şi pe a cărei credinţă şi jertfă de sine să nu poată conta. Şi de multe ori, ea 1-a ajutat în firea lui iute. Ori de cîte ori se vorbea de ea, Moody nu întîrzia să spună : "e cea mai bună soţie pe care Dumnezeu a dat-o vreodată unui om".
Ei au avut trei copii : în 1865 pe Emma, în 1869 pe William, în 1879 pe Paul. Greutăţile familiei nu au împiedicat pe soţie să fie de ajutor soţului. Pe cînd ea era învăţătoare la o clasă de bărbaţi pe balconul Bisericii, un vizitator străin remarcă odată : "nu-i potrivit ca o femeie tînără ca ea să predea la o asemenea clasă". Dar Moody îi replică : "Ea e soţia mea", şi străinul plecă capul ruşinat.
împreună, soţii au vizitat Europa, cu centrele ei renumite în ale credinţei. într-o scrisoare ce se păstrează şi astăzi, Emma Moody relatează vizita la vechea casă a lui John Knox.
Bucuria lor a fost mare în ziua Anului Nou 1871. Un prieten a lui Moody construise nişte case noi în Chicago. Una era neînchiriată şi

lucrurile s-au aranjat pe tăcute. Un prieten al misiunii a mobilat casa, altul a făcut o mare bibliotecă cu uşi de sticlă. întreaga casă era bine luminată, iar pe peretele din fund un tablou al lui Moody. în ziua de Anul Nou, Moody, Emma şi fetiţa lor de 7 ani, au fost îmbarcaţi într-o căruţă şi instalaţi în casa nouă. Acolo Dr. Peterson le-a prezentat solemn o legătură de chei şi contractul pentru casă, cu tot ce era în ea, totul în dar. Moody a încercat să spună ceva, dar n-a reuşit. încurcat, a dat cheile Emmei şi ea a trebuit să sfîrşească de mulţumit. Nu s-au bucurat însă mult de această locuinţă, căci la 8 Octombrie 1871, adică în acelaşi an, toate au fost mistuite de
incendiu care a făcut ravagii în Chicago.
Prietenia între soţul ei şi Spurgeon, a avut ca consecinţă prietenia Emmei cu Suzana Spurgeon. Cînd predicatorul Spurgeon a murit, Biblia acestuia a fost trimisă de Suzana Spurgeon lui Moody. în ea Spurgeon notase pe marginea foilor fiecare predică rostită de el, subiectul şi data, în total 3517 predici, carte deci de o nepreţuită valoare.
Emma putea cîntări bine valoarea predicilor. Cînd Moody, întors acasă, a întrebat-o cum i-au plăcut predicile lui Henry Moorhouse, ea îi răspunse : "Foarte mult, se deosebeşte mult de tine; tot ce el spune, dovedeşte cu Biblia". în cămăruţa ei, ea era mult mai puternică în rugăciune. Moody adeseori spunea: "Ea poate aduce un om la Hristos, cînd eu nici nu-1 pot atinge măcar". Cazurile grele i le împărtăşea şi ei. Faptul că biserica lui Moody avea un baptisteriu pentru botezat, se datora tot ei. Ea a rămas baptistă toată viaţa şi rezolva cea mai mare parte a corespondenţei lui. în anumite lucruri venea şi-1 întreba: "ce să fac aici" sau "hotărăşte-te şi spune-mi ce să scriu". Jessie McKinnon, tînăra soţie a unui mare credincios britanic, avea un deosebit respect faţă de Emma pentru "umilitatea ei şi nobleţea caracterului, sinceritatea şi temperamentul ei. Sînt convinsă — spunea ea — că o mare parte din lucrările lui Moody se datoresc ei".
Cînd în 1876 şi-a mutat reşedinţa la Northfield, bucuria lui Moody era la culme, copiii săreau de bucurie, dar Emma a rămas tăcută. îi era greu să se obişnuiască cu viaţa acestui liniştit "Nazaret", modest orăşel de ţară. Giganticul Chicago, unde-şi petrecuseră copilăria, a crescut sub ochii lor şi era greu de înlocuit în inima ei. Dar cu vremea s-a obişnuit. De aceea armonia de la Northfield a făcut ca viaţa lor să se scurgă ca un rîu limpede, pînă în

ziua întunecată din Decembrie 1899, cînd s-au despărţit unul de altul. Atunci pentru ea viaţa şi-a pierdut farmecul. Puţini din prietenii lor au ştiut că în mormîntul de pe "Dîmbul Rotund" au îngropat şi inima ei. Cît de scump i-a fost soţul ei! Nu-i de mirat că Sara, sora ei, declara atunci reporterilor : "Ei au fost săraci, dar fericiţi. Şi fericirea a continuat toată viaţa lor".
înainte de a pleca la Domnul, Moody i s-a mai adresat cu cuvintele : "Emma, mi-ai fost o bună soţie!"

La 10 Octombrie 1903 ea a închis ochii pentru lumea trecătoare, ca să-i deschidă în cer, în cetatea veşnică, la Acela pe care L-a slujit. Rămăşiţele ei pămînteşti odihnesc alături de ale soţului ei pe care l-a iubit, amîndoi aşteptînd acolo pe "Dîmbul Rotund" slava acelei dimineţi a învierii.
Iată ce spunea despre Emma ziarul local din Northfield, cu data de 17 Octombrie 1903 : "Ea şi-a găsit cea mai mare bucurie în mijlocul căminului ei. Chiar şi atunci cînd datoria a chemat-o la răspunderi în viaţa socială, darurile şi cultura ei au fost admirate de toţi. Ea a făcut din casa ei cel mai fericit loc de pe pămînt pentru întreaga familie. Toată lumea a înţeles că sfaturile înţelepte şi sprijinul ei au fost unul din motivele succeselor lui Moody".

LA ŞCOALA DUMINICALA ŞI PREDICATOR

După ce s-a desprins în întregime de ocupaţia sa comercială, consacrîndu-se slujbei pe ogorul Evangheliei, Moody a avut de înfruntat o serie de încercări, în vizitele pe la cei decăzuţi, el nu era totdeauna bine primit. în unele locuri i-a fost periclitată chiar viaţa. în asemenea ocazii avea un principiu : să plece tot atît de repede cum venise. Şi nu odată a scăpat datorită faptului că alerga mai bine decît cei ce-1 fugăreau. într-o Duminică dimineaţa s-a dus la o familie, ca să aducă copii la Şcoala Duminicală. Un vlăjgan era cît pe-aci să-1 omoare. Noroc că a fost destul de iute de picioare s-o ia la sănătoasa. Totuşi Moody nu s-a dat bătut, ci a continuat să viziteze această familie, pînă ce tactul şi răbdarea sa au dezarmat pe adversar.
Cu o altă ocazie, într-o Sîmbătă seara, a găsit într-o casă un butoiaş cu rachiu, adus acolo pentru un chef ce urma să aibă loc a doua zi. După ce le ţinu o lecţie energică contra alcoolului, Moddy stărui pe lîngă stăpîna casei să-i dea voie să verse butoiul în stradă, lucru pe care l-a şi făcut. A doua zi dis-de-dimineaţă a venit după copii să-i ducă la Şcoala Duminicală. Dar cîţiva oameni îl pîndeau ca să-1 ia la bătaie. N-a mai putut să scape cu fuga, fiind înconjurat din toate părţile. Atunci el strigă din toate puterile : "Oameni buni, chiar dacă vreţi să mă bateţi, lăsaţi-mă întîi să fac o rugăciune". Cererea lui i-a surprins. în genunchi, el începu să se roage aşa de fierbinte cum acei bătăuşi nu mai auziseră pînă atunci. încetul cu încetul deveniră interesaţi, se potoliră, iar cînd el se sculă de pe genunchi, s-au apropiat de el şi i-au dat mîna. După cîteva clipe Moody părăsea casa urmat de copiii după care venise.

Într-o duminică după masă, el întîlni o fetiţă pe care o întrebă dacă urmează undeva la o Şcoală Duminicală. Cum nu era elevă nicăieri, Moody îi ceru să-1 ducă la mama ei spre a-i cere permisiunea ca fetiţa să urmeze şcoala lui. întrucît ea nu voia ca el să ştie adresa lor, înţelegînd ce voia, i-a cerut s-o aştepte pînă merge să facă cumpărăturile după care fusese trimisă. Ea a fugit după colţ. Trei ore a aşteptat-o pe mica şirengărită în colţul străzii dar ea n-a mai venit. După cîteva zile s-a întîlnit din nou cu ea pe stradă şi s-au recunoscut. Fără să-i dea vreo explicaţie, ea îi întoarse spatele şi o

rupse la fugă. Hotărîtul învăţător al Şcolii Duminicale fugea din răsputeri s-o prindă. în sfîrşit fetiţa dădu buzna într-un local, apoi printr-o cămăruţă urcă pe scări şi intrînd în locuinţă se ascunse sub pat. înduplecînd-o să iasă de acolo, ea 1-a condus la mama ei. Moody arătă scopul venirii sale şi mama îl asigură că va trimite copiii la Şcoala Duminicală.
Mai tîrziu Moody a aflat trista poveste a acestei familii. Mama era văduva unui dulgher care venise la Chicago să-şi croiască un rost. Dar negăsind de lucru şi-a deschis acest local, care după moartea lui era singurul mijloc de trai al văduvei şi copiilor. Acestora le era ruşine de felul cum trebuiau să-şi cîştige existenţa. Aşa a înţeles Moody de ce fetiţa nu voia să vadă unde locuieşte. După cîtva timp văduva şi-a închis localul, apoi după cîţiva ani Moody a întîlnit fetiţa care înainte părea sălbatică, acum femeie căsătorită cu un înflăcărat credincios şi ea însăşi o membră devotată a Bisericii.
O sumedenie de necazuri a avut Moody în lucrarea la Şcoala Duminicală. Unii încercau să tulbure adunările. Uneori chiar îi spărgeau geamurile. Fiind o fire foarte independentă, pe lîngă celelalte greutăţi pe care trebuia să le înfrunte, s-au adăugat pe

cap şi greutăţile materiale. Felul neobişnuit în care intrase în lucrarea Evangheliei i-a îngreunat situaţia, întorsese spatele sursei de cîştig material, de unde primea peste 5000 dolari anual, numai la vîrsta de 24 ani. Avea o sumă de bani adunată, de aceea a lucrat fără salar. Dar aceşti bani nu i-au ajuns decît cîtva timp. De aceea prietenii lui care erau interesaţi în lucrare, îi adunară vreo 300 dolari în primul an. Mai departe nu aveau nici un plan. Moody se încredea în Dumnezeu, ştiind că dacă 1-a chemat în lucrarea Sa, trebuia să-1 şi susţină. Iar dacă nici aceste ajutoare nu aveau să vină, urma să se apuce iarăşi de vechea lui profesiune. După cum şi apostolul Pavel a trebuit într-o vreme să se apuce de facerea corturilor. Aşa şi-a început Moody lucrarea sa, fără nici o Societate de misiune la spate, fără nici o organizaţie care să-i garanteze un venit. Depindea doar de Domnul. Şi s-a adeverit pe deplin făgăduinţa : "Toţi cei ce nădăjduiesc în Tine nu vor fi daţi de ruşine" (Psalmul 25 : 3). Pe măsură ce faima sa ca predicator plin de rîvnă pentru cei decăzuţi începu să se răspîndească, o sumedenie de scrisori au început să curgă de pretutindeni, în care anumiţi părinţi îl rugau să le cerceteze copiii care vagabondau prin Chicago şi să facă tot ce poate ca să-i mîntuiască. Şi nici unul din apelurile acestea n-a fost în zadar.
Cineva descriind această lucrare personală a lui Moody, spune : "într-o Duminică seara am vă/.ui pe unul din cei mai renumiţi avocaţi, cîntînd alături de fiul său, care fusese smuls ca un tăciune din foc, prin apelurile stăruitoare şi rugăciunile înflăcărate ale lui Moody". Avocatul îi scrisese lui Moody să-i salveze copilul, dacă poate. Cuvintele nu sînt în stare să descrie lucrarea ce se făcea pe atunci, nici să arate intensitatea căldurii ascultăto-

rilor, nici entuziasmul cu care se executa acele cîn-tări ale Şcolii Duminicale.
Era natural ca un om atît de practic ca Moody să fie stăpînit de dorinţa de a vedea rezultate precise. De aceea, de multe ori cădea într-o stare de tensiune, cînd nu vedea convertiri imediate. Dar el mai avea să înveţe anumite lucruri şi în privinţa asta. într-o povestire foarte caracteristică, el descrie cum a învăţat să înlăture îndoiala şi descurajarea.
"într-o Duminică — spune el — am predicat fără să văd vreun rezultat. Luni am fost foarte deprimat. Eram în biroul meu cu inima răscolită cînd bătu la uşă un tînăr care conducea o clasă de vreo 100 de adulţi. Cînd să intre am văzut că din punct de vedere al moralului el era pe culmea muntelui, iar eu jos în vale. El îmi spuse : "Ce zi aţi avut ieri?"
— "Foarte săracă. N-am avut nici un succes şi mă simt doborît. Dar cum v-a mers d-voastră?"
— "O, nespus de bine! N-am mai avut niciodată o zi ca ieri!"
— "Ce subiect aţi tratat?"
— "Am luat viaţa şi caracterul lui Noe. Aţi predicat vreodată despre Noe? Aţi studiat vreodată viaţa lui?"
— "Nu, nu-mi amintesc să fi făcut aşa ceva. Mă gîndeam că ştiu destul ce scrie în Biblie despre Noe; de altfel totul e cuprins numai în cîteva versete".
— "Dacă n-aţi făcut-o niciodată, ar fi bine s-o faceţi acum. Vă va prinde bine. Noe a fost un caracter minunat".
"Cînd plecă tînărul, mi-am luat Biblia şi am citit tot ce am găsit despre Noe. Şi am citit mult, pînă ce un gînd a venit să mă învioreze, spunîndu-mi : Aici e vorba de un om care a lucrat 100 de ani şi

niciodată n-a avut un singur convertit afară de familia sa. Şi totuşi, nu s-a descurajat. Am închis Biblia şi norii s-au împrăştiat; m-am ridicat şi am plecat la o oră de rugăciune de amiază. N-am ajuns bine acolo, că veni la mine un om din Illinois. Cu o zi înainte, primise 100 de convertiţi ca membri în Biserica sa. în timp ce-mi vorbea, mi-am zis : Ce-ar fi făcut Noe dacă ar fi auzit aşa ceva? El care n-a avut niciodată un aşa rezultat în lucrarea sa!
Nu mult după aceea, un om din spatele meu îmi spuse : Aş vrea să vă rugaţi pentru mine, căci doresc să devin un adevărat creştin. Imediat m-am gîndit : Oare ce-ar fi făcut Noe dacă i s-ar fi spus asemenea cuvinte? Deşi el n-a auzit niciodată vreun suflet să ceară mila lui Dumnezeu, totuşi nu s-a descurajat.
Cam despre această preioadă, Dr. H.C. Mabie scrie : "L-am întîlnit pe Moody la Chicago, pe la sfîrşitul anului 1863. Venisem de la Illinois, unde aveam o fermă, spre a intra ca student la vechea Universitate din Chicago. Aveam pe atunci 16 ani. Am fost introdus la B.F. Iacobus din Chicago sila J.R. Ogooth din Indianopolis, renumite personalităţi ale Scolii Duminicale de pe atunci şi foarte interesaţi de soarta tinerilor şi copiilor. Ei m-au dus la Biserica Metodistă spre a asista pentru prima dată la întrunirea de rugăciune de amiază. întrunirea a devenit interesantă. Ea era condusă de cele mai multe ori de tineri laici. Era prima întrunire de acest fel la care luam parte. Cum am intrat, un om nu prea înalt, bine făcut şi sprinten, un fel de Simon Petru, stătea la uşă şi dădea mîna cu toţi care intrau. Avea pentru fiecare un cuvînt bun. La sfîrşitul adunării, acelaşi om rămînea la urmă şi dădea mîna cu toţi, stînd de vorbă cu cei care aveau întrebări, sau în timpul serviciului dădeau

semne de interes, apoi îngenunchia şi se ruga cu ei. Acest om era Moody. Tot ce vedeam, a provocat o puternică impresie asupra mea pentru toată viaţa. Nu văzusem pînă atunci un laic făcîndu-şi misiunea cu atîta rîvnă".
Felul cu totul neobişnuit al lucrării sale m-a izbit şi a trezit în mine dorinţa de a învăţa arta aceasta divină, dacă era cu putinţă. In curînd aceasta s-a dezvoltat, ajungînd tot mai puternică în mine. Dar peste cîteva luni, în vacanţa de vară, m-am pomenit în mijlocul unei mari treziri spirituale în oraşul meu natal. Erau aproape 300 de tineri adunaţi laolaltă. Timp de trei luni am fost inundat de un potop de binecuvîntări. Aceasta a fost cu puţin înainte de a-mi propune în chip hotărît să intru în slujba Evangheliei. Luat de acest curent, nu peste mult am ajuns să fiu un lucrător ordinat. Eram cuprins de focul contagios al vieţilor înflăcărate de la Chicago. Gustînd din bucuria lor în mîntuirea sufletelor, n-am mai pierdut-o niciodată. Ei au fost cei care m-au făcut să simt responsabilitatea fiecărui membru, în cîştigarea sufletelor pierdute, aşa cum niciodată n-am simţit-o înainte".

56

MOODY ŞI Y.M.C.A.

Asociaţia Tinerilor Bărbaţi Creştini, numită : "Young Men's Christian Association", fondată de George Williams la Londra în 1844, a luat fiinţă în Chicago, ca urmare marilor treziri din 1857—58, ajungînd în cîţiva ani la o mare înflorire, prin ora de rugăciune de la amiază. Dibăcia lui Moody curînd a fost recunoscută de responsabilii acestei lucrări şi el a fost numit conducătorul comitetului de vizitare a bolnavilor şi străinilor. Lucrarea sa cu ora de rugăciune de la amiază a fost încununată de mari succese. Asociaţia a început cu tinerii, dar a ajuns să fie îmbrăţişată chiar de oameni maturi şi unii în vîrstă înaintată. Odată cu intrarea lui Moody în asociaţie parcă a suflat un vînt nou, căci ea a devenit mai populară şi influenţa ei a crescut mult. Printre primele sale realizări a fost federalizarea Şcolilor Duminicale din oraş în asociaţii şi de a le pune sub grija celor mai puternice biserici. Unele din aceste Şcoli erau independente. Raportul pe primul an al comitetului său indică 554 vizite şi 2359 dolari adunaţi în scop de binefacere. Moody era foarte îndemînatic în adunarea banilor, dar pentru nimic în lume nu ar fi cheltuit ceva pentru el. Se spune că odată Moody, de anul nou, a făcut 200 de vizite într-o singură zi. Creşterea activităţii asociaţiei 1-a silit pe Moody să-şi dubleze puterea de muncă. James S.Chadwich deveni misionar al Bisericii Metodiste în anul 1861 la Chicago. Acesta îşi avea biroul în clădirea unde erau şi camerile asociaţiei, înainte de construirea sălii Farwell. Iată ce spune el despre lucrarea lui Moody printre cei săraci şi suferinzi :

"L-am cunoscut plecînd de la Y.M.C.A. cu coşu-

57

rilc pline de alimente pentru cei săraci. El ajuta în primul rînd pe cei care spera că vor veni la biserică şi vor deveni creştini. în felul

acesta, familii întregi erau aduse la biserică şi se hotărau să urmeze pe Domnul. La ora de rugăciune de la amiază, mulţi se ridicau şi mărturiseau cum Moody îi vizitase acasă, aducînd ajutoare pentru copiii lor flămînzi, apoi îngenunchiau şi se rugau cu toată familia.
Folosind metoda vizitelor împreună cu comitetul său, Moody a reuşit să dea noi impulsuri asociaţiei, în discursurile sale, el lovea cu vehemenţă în profesorii şi învăţătorii care foloseau băuturi alcoolice, în cei care fumau, care jucau biliard sau alergau după alte deşertăciuni ale vieţii. "Noi creştinii trebuie să tăcem oare în faţa acestor lucruri? — exclama el. Nu! De o mie de ori NU!"
"Cred în Y.M.C.A. din toată inima. Sub călăuzirea lui Dumnezeu, ea a contribuit la dezvoltarea mea pentru lucrarea creştină, mai mult ca orice". Aceasta a fost mărturia lui Moody cu privire la influenţa pe care a avut-o organizaţia lui şi pentru care a cîştigat atît de mulţi prieteni şi susţinători. Dar, după cum spunea un biograf al său, Moody a făcut mult mai mult pentru asociaţie, decît a făcut ea pentru el. Influenţa lui a fost simţită şi dincolo de hotarele patriei sale. El a luat parte la congresele naţionale ale asociaţiei ţinute în 1868 la Albany, în 1869 la Baltimore şi în 1870 la Indianapolis. La acest din urmă congres s-a întîlnit pentru prima dată cu Ira D. Sankey, ceea ce a constituit o mare binecuvîntare pentru el.
Predicarea Evangheliei a fost o latură deosebită a lucrării asociaţiei în acei ani. Cea mai rodnică a fost, fără îndoială, predicarea în aer liber. în timpul lunilor de iarnă, Moody putea fi văzut în fiecare seară, dacă-i permitea timpul, în piaţa din faţa

tribunalului. Treptele clădirii formau tribuna sa. O jumătate de duzină de tineri şi tinere formau corul iar trecătorii erau auditorul. Desigur, nici turbură-rile nu lipseau. Haimanalele voiau să împiedice aceste adunări care se ţineau de luni de zile.
întrucît vechea clădire pe care o ocupa Y.M.C.A. devenise neîncăpătoare, comitetul s-a gîndit şi a început să se roage pentru o clădire a lor proprie. Dar fără rezultat. în sfîrşit, le-au ales pe Moody ca preşedinte al organizaţiei locale, deoarece abia terminase clădirea bisericii din strada Illinois, iar Farwell a fost ales secretar. Dar fiindcă Moody era considerat prea radical şi unora nu le convenea să fie el la conducere, le-au inversat rolurile.
Fiindcă credea în eficacitatea rugăciunii, Moody ceru imediat lui B.F. Iacobus şi lui J.B. Dean, să se unească cu el în rugăciune, pentru o clădire a lor, cu 3000 locuri şi anexele necesare. Nu peste mult s-a dovedit că rugăciunea lor a fost ascultată. Farwell avea un teren viran. La cererea lui Moody, el 1-a donat pentru Y.M.C.A. Apoi, printr-o listă de subscripţii, s-au adunat banii necesari, ridicîndu-se prima clădire proprie a organizaţiei Y.M.C.A. din America. Caracterul neconfesional al acestei asociaţii a făcut ca la serviciul de inaugurare din 29 Septembrie 1867, să fie prezenţi predicatori ai tuturor confesiunilor.
în cuvîntarea sa cu această ocazie, Moody a enumerat

binecuvîntările pe care le-a primit asociaţia şi cum, de la începuturi modeste, Dumnezeii i-a condus la această influenţă în public. A făcut apoi un apel caracteristic pentru o ofensivă împotriva tuturor forţelor păcatului, spunînd că prea multă vreme credincioşii au stat pe o poziţie defensivă. Şi-a mărturisit apoi credinţa sa, că prin binecuvîntările lui Dumnezeu, o puternică influenţă reli-

gioasi va izvorî din această asociaţie locală şi se va extinde asupra fiecărui Stat american, apoi va trece peste mări, contribuind la aducerea oamenilor la Dumnezeu.
Cîţiva din subscriitorii la clădire, se gîndeau să-i dea numele lui Moody. Auzind aceasta, el a luat numaidecît cuvîntul şi printr-un apel viguros a cerut să fie numită "Farwell Hali", în onoarea conducătorului comitetului de construcţie şi care a fost şi atît de darnic cu terenul. A fost primit cu aclamaţii. Deşi Farwell a insistat să se renunţe la aceasta. Dar, cum spunea el mai tîrziu, "mulţimea a fost de acord cu singura greşeală a lui Moody în legătură cu lucrarea".
Sub conducerea lui Moody, sala Farwell a devenit foarte populată. Adunările de rugăciune de la amiază erau foarte frecventate, încît cele 1000 de locuri din sala de rugăciune erau insuficiente şi trebuiau să treacă şi în sala de evanghelizare. în fiecare zi la amiază, Moody se posta în faţa sălii şi invita pe toţi trecătorii de pe stradă să intre înăuntru. Cînd bătea ora 12, urca în fugă treptele şi-şi ocupa locul lui obişnuit, lîngă conducătorul orei de rugăciune. Iar dacă vedea că adunarea are nevoie de stimulent, făcea totul ca s-o însufleţească. Astfel deveni Moody cunoscut peste tot în USA şi Canada. A ajuns să fie chemat de o mulţime de Biserici pentru servicii de trezire. Dar Sala Farwell n-a fost folosită decît 4 luni, căci a fost distrusă de incendiu. Se spune că Moody, chiar în timpul incendiului, el împreună cu comitetul, colinda prin , prăvălii cu lista de subscripţii şi încă înainte de stingerea focului, se adunaseră banii necesari pentru altă clădire.
A doua clădire "Farwell Hali" a fost inaugurată în anul următor, în 1869. Mai bună în multe pri-

vinţe decît cealaltă, dar a avut aceeaşi soartă, dis trusă de marele incendiu din Chicago, în 1871.
în anul 1867, s-a ţinut la Pittsburg un mare congres al asociaţiei, care a fost însoţit de o foarte mare trezire spirituală. Şi aici s-a simţit prezenţa lui Moody. N. Oliver, care era pe atunci preşedintele asociaţiei, spunea ceva mai tîrziu: "Moody, cu energia sa caracteristică, prevederea sa minunată şi bunăvoinţa sa practică în asigurarea rezultatelor, a chemat la o adunare conducerea femeilor, care a fost impresionată de predicile şi lucrările congresului şi le-a organizat în Asociaţia Femeilor Creştine. Iar tinerii care au crescut într-o organizaţie puternică şi folositoare, au fost o binecuvîntare. Numeroase aşezăminte şi instituţii a căror valoare nici nu se poate aprecia, au rezultat din această mişcare. Faţă de problemele sociale, atitudinea lui Moody era determinată

de experienţa sa cu oamenii. Nu prea aprecia efortul pentru ameliorarea situaţiei săracilor doar printr-o bucăţică de pîine; căci ce sfat le-ar da celor fără de lucru? Moody spunea: "întîi să caute împărăţia lui Dumnezeu şi celelalte le vor fi date pe deasupra. Al doilea, să se roage Domnului pentru lucru. Al treilea, să fie răbdători în aceste vremuri dificile. Al patrulea, să caute de lucru. Al cincilea, să accepte orice angajament cinstit ce li se oferă. Al şaselea, să fie economi, nu risipitori. Cred că una din cele mai mari nevoi ale muncitorilor din ţara noastră este să aibă fiecare casa lui proprie".

"Pe cînd eram secretar al asociaţiei la Chicago — povestea el — oamenii s-au obişnuit să vină să ceară de lucru. îmi spuneau de suferinţele lor, că nu au de lucru şi au nevoie de ajutor. Pînă în cele din urmă, am procurat nişte trunchiuri de copaci. Am cumpărat şi cîteva fierăstraie şi capre de tăiat

lemne, păstrîndu-le într-un loc dosnic. Şi iată că veni un om să ceară ajutor".

— "Dar pentru ce nu lucraţi?" l-am întrebat.

— "Nu primesc nicăieri de lucru".

— "Aţi fi gata să lucraţi orice?"

— "Da, orice!"

— "Vreţi să tăiaţi lemne?" -"Da!"

— "Foarte bine". Dar cînd aduceam fierăstrăul afară la tăiat, trebuia să stea acolo şi un băiat de pază, ca nu cumva omul să plece cu fierăstrăul. Cîteodată lucrătorul spunea: "Mă duc acasă să spun soţiei că am găsit de lucru". Şi dus era, nu-1 mai vedeam. In tot timpul iernii n-am avut decît cîteva lemne tăiate".

Ţinând seama de activitatea ce o desfăşura Moo-dy, congresul internaţional din 1869 la Baltimore a văzut în el un om care ar putea ajuta asociaţia. Deci, l-au propus ca preşedinte. Dar lipsa de pregătire a lui Moody şi comportarea lui de om din popor a stîrnit o mare opoziţie. Totuşi Moody a fost ales preşedinte cu o mică majoritate. Iată cîteva din întrebările importante ce au fost puse la acel congres şi la care el a dat răspuns în felul lui caracteristic: "Un om nu poate fi evanghelist şi în acelaşi timp secretar general, fără să facă doar de mîntuială una sau alta din aceste lucrări. Secretarul, pentru ca să reuşească, trebuie să se ocupe numai de tineret, să facă numai acest lucru".

Fiind întrebat dacă oamenii neconvertiţi vor fi numiţi în comitet şi în ce împrejurări, el a răspuns: "Dacă voiţi să purtaţi oameni morţi, numiţi-i. Un om mort are nevoie să fie purtat. Eu cred că un om cu Hristos e mai vrednic de o mie de ori decît unul fără de Hristos".

Pe vremea lui Moody, asociaţia avea focul sacru

care a mistuit atîţia martiri. Pe atunci se făcea studierea Bibliei, evanghelizare personală, conferinţe biblice, adunări de mărturisire, precum şi predi-carea Evangheliei pe stradă. "Astăzi, după 100 de ani — spune R.G. Day în biografia lui Moody — cu ocazia centenarului din 1937, asociaţia, cu clădirile ei impozante, a ajuns

tocmai la ceea ce se temea Moody: să poarte oameni morţi, adică lucrători neconvertiţi. Entuziasmul biblic a fost înlocuit cu un alt suflu. Conducătorii de astăzi sînt mulţumiţi să vadă pe tineri în adunările de seară din săli de gimnastică, sau pe terenuri de sport. Dacă cineva doreşte un ajutor real în instruirea cu adevărat spirituală a sufletului tînăr, trebuie să caute aceasta în altă parte". Asociaţia Y.M.C.A. a rămas cu un nume care nu i se mai potriveşte, întrucît e mai mult sportivă decît spirituală. Oare care vor fi oamenii ce luînd asociaţia în mîinile lor, s-o ducă din nou la acele treziri spirituale de care a avut parte în zilele naşterii ei? Y.M.C.A. s-a născut într-o cămăruţă dosnică din Londra, unde cîţiva slujitori ai Evangheliei sub conducerea lui George Williams ţineau adunări regulate de rugăciune. In sfîrşit, la 5 Iunie 1844 gruparea a luat numele de "Asociaţia Tinerilor Bărbaţi Creştini din Londra". Foarte curînd ea s-a extins şi a trecut peste Ocean. Moody pe atunci era încă la Boston, cam prin 1854 şi lua parte cu bucurie la orele de lectură ale asociaţiei. Primul obiectiv era ridicarea tinerilor din punct de vedere spiritual, smulgîndu-i din păcate şi adueîndu-i la Dumnezeu. Şi timpul a dovedit cu prisosinţă că alegîndu-1 pe Moody, congresul din Baltimore nu s-a înşelat, căci influenţa lui a fost covîrşitoare în sînul asociaţiei, iar munca sa neobosită în cîştiga-rea celor pierduţi a fost răsplătită din plin.

62

63

MOODY ŞI SANKEY

La congresul internaţional din Ianuarie 1870 la Indianapolis, într-o seară s-a anunţat că a doua zi, tînărul Moody, la orele 6 dimineaţa, va conduce ora de rugăciune. Sankey, marele cîntăreţ, doar auzise de faima lui, dar nu-1 cunoscuse. De aceea s-a sculat dis-de-dimineaţă şi s-a dus la ora de rugăciune, curios să-1 vadă. Cînd a intrat, se cînta tocmai o cîntare foarte lentă. Abia s-a aşezat pe scaun că a fost îmboldit de cineva. întorcîndu-se, a observat că era pastorul Robert M. Billon, pe care-1 cunoştea bine. Acesta îi şopti că nimeni din cei prezenţi n-ar fi în stare să pună puţină viaţă în cîntare şi adăugă: "după rugăciune, scoală-te tu şi începe o cîntare". Fără altă invitaţie, după rugăciune, Sankey se ridică şi cîntă cu multă căldură:

"Dintr-un izvor sîngele-a curs, Pentru cei păcătoşi"; (Cîntările Evangheliei ed. 1978 cu note Nr. 173).

Efectul acestei cîntări nu putea scăpa lui Moody. La sfîrşitul serviciului, cînd R. Billon i 1-a prezentat pe Sankey, Moody îl luă de braţ, trăgîndu-1 deoparte:

— "De unde veniţi?"

— "Din Pennsylvania" — răspunse Sankey.

— "Sînteţi căsătorit?"

— "Da, am soţie şi un copil".

— "Ce ocupaţie aveţi?"

— "Sînt funcţionar" — răspunse Sankey, neînţele-gînd rostul acestui interogatoriu.

— "Bine — spuse Moody — nu vreţi să renunţaţi la serviciu? Sînteţi

omul pe care-1 caut de mai bine de 7 ani. Veniţi la Chicago şi veţi cînta, iar eu am să predic".
Dar Sankey, surprins de această propunere căzu-

tă din senin, 1-a asigurat pe Moody că nu-şi va părăsi serviciul. Totuşi interlocutorul său nu se dădu bătut şi îi ceru să se roage lui Dumnezeu pentru această chestiune, căci şi el o va face. "El s-a rugat într-un fel — spunea Sankey — iar eu într-altul, adică să-mi văd de serviciul meu. Dar nu i-a trebuit decît 6 luni, că m-a scos din slujbă".
Prima întîlnire dintre cei doi a avut loc într-o Duminică. Pe cînd era încă nedumerit de cele petrecute în acea dimineaţă, Sankey primi un bileţel de la Moody prin care-i cerea ca la ora 6 să-1 întîl-nească la un colţ de stradă. "Nu ştiam de ce era vorba — spune Sankey — dar îi scrisei pe partea cealaltă a biletului: "voi fi acolo". însoţit de cîţiva prieteni, am găsit pe Moody la locul indicat.
Fără să stea mult pe gînduri, Moody intră într-o prăvălie şi ceru voie să folosească o ladă mare de lîngă uşă. Primind învoirea, rostogoli lada pînă de partea cealaltă a străzii şi se sui pe ea. Mie îmi ceru să cînt. După cîteva cîntări, Moody începu să predice. Mulţi lucrători în drum spre casă s-au oprit să-1 asculte şi în curînd s-au adunat în jur o mulţime. Predica din acea seară a fost una din cele mai puternice pe care le-am auzit în viaţa mea. Mulţimea era fermecată de cuvintele înflăcărate ale vorbitorului şi multora le curgeau lacrimi. După vreo 20 minute de predică, a încheiat cu o scurtă rugăciune, anunţînd că merge să ţină o altă adunare la Academia de Muzică, invitînd mulţimea să-1 urmeze acolo. Am plecat cîntînd în marş; "Ne-om strîn-ge toţi acolo". în cîteva minute s-a umplut Academia de Muzică. Văzîndu-i pe muncitori instalaţi, Moody s-a urcat pe estradă să vorbească. Predica a fost la fel de înflăcărată ca şi cea de pe stradă. Cînd delegaţii au început să sosească pentru sesiu-dea de seară a congresului, Moody şi-a încheiat

brusc predica şi după o scurtă rugăciune, i-a trimis pe toţi acasă. Sankey a fost foarte impresionat de aceste două adunări, a informat pe ai săi despre invitaţia de a merge la Chicago pentru o săptămînă. Aici a sosit a doua zi dimineaţa, găsind familia Moody adunată pentru rugăciune. Sankey a fost imediat invitat să se aşeze la orgă şi să cînte, ceea ce şi făcu.
Apoi, în prima zi a mers să viziteze pe cei bolnavi dintre membrii bisericii lui Moody. Sankey cînta, iar Moody le citea cîte un verset de mîngîiere din Cuvîntul Domnului, apoi se rugau pentru vindecarea trupească şi sufletească. Duminica următoare a avut loc o mare adunare la Farwell Hali. La sfîrşitul serviciului, un mare număr de participanţi s-au ridicat pentru rugăciune. La sfîrşit, Moody i-a spus cîntăreţului: "Pleci mîine acasă, dar vezi că am avut dreptate cînd ţi-am cerut să vii să mă însoţeşti la această lucrare. Sper că te vei gîndi şi vei veni cît mai curînd posibil".

Ajuns acasă, Sankey îşi dădu demisia de la Administraţia Financiară unde lucra şi plecă la Chicago, unindu-se în lucrare cu Moody, la biserica din Str. Illinois şi cea a asociaţiei de la Farwell Hali. "Sînt bucuros să fiu numai un purtător de arme al prea iubitului meu Moody" — spunea el mai tîrziu.
Deşi Moody nu putea să cînte deloc, preţuia totuşi cîntările. E o greşeală să susţii că predica e singurul lucru important. Adeseori e mult mai multă Evanghelie într-o cîntare, decît într-o predică. Cîntarea duce Evanghelia în multe inimi pe care predica nu le poate atinge. Şi Martin Luther spunea: "După teologie, cea mai mare cinste o dau muzicii". Moody avea mare grijă ce anume să cînte şi cine cînta. Odată a spus: "Eu n-am cîntări care să n-aibă doctrină creştină în ele".
Părerile lui Sankey în ce privea cîntările din Biserică sînt redate de R.O. Day, un bun biograf al lui Moody, sub forma unui interviu acordat unui post de radio, care desigur n-a avut loc, dar toate precizările reprezintă propriile lui cuvinte şi sentimente.
— "Domnule Sankey, în ce măsură se datorează muzicii aceste treziri spirituale?"
— "Este o chestiune prea dificilă pentru mine. Prietenul meu Moody este călăuzit desigur de puterea lui Dumnezeu, iar muzica reuşeşte din cauza lui. Să-mi fie iertat, dar predicatorii de astăzi nu folosesc cîntările atît cît s-ar cuveni. Cîntările au fost o parte importantă a închinării în toate veacurile.
— "De ce folosiţi acel mic harmoniu, chiar şi într-o Biserică unde este o mare orgă?"
— "Totdeauna am admirat instrumentul nobil care este orga mare. Dar în cîntările noastre, ea acoperă vocea oamenilor care ascultă fără să mai cînte, pe cînd harmoniul dă doar tonul celor care vor să cînte".
— "Am auzit că d-voastră nu îngăduiţi celor neconvertiţi să cînte în corurile d-voastre, oricît de bune voci ar avea".
— "Da, aşa este. Corurile trebuie să fie formate din credincioşi şi dirijate de conducători credincioşi. Merg mai departe chiar, declarînd că cineva nu este competent să conducă muzica în Biserică, dacă nu este destul de interesat în lucrarea lui Dumnezeu, luînd parte atît la ora de rugăciune cît şi la Şcoala Duminicală. Dacă dirijorii şi coriştii nu sînt convinşi în privinţa aceasta, ei nu vor exercita niciodată o influenţă asupra corului, nici asupra Bisericii. Puterea lui Dumnezeu este tot atît de necesară în cîntare ca şi în predică. De asemenea, repetiţiile la cor trebuie să înceapă şi să sfîrşească cu rugăciune".
66
67
"Am observat că d-voastră ocoliţi bucăţile de muzică clasică, de ce?"
— "Au prea puţină religie în ele. Atenţia e captată de artist. Vechile cîntări şi melodii de familie ar trebui folosite mai mult, aşa fel încît copiii să vadă că este o parte şi pentru ei".
— "Cum vedeţi deficienţele din cîntările convenţionale?"

— "Scopul muzicii în biserică este să conducă pe păcătoşi la Dumnezeu, să stîrnească evlavie şi să slăvească pe Dumnezeu. Ori muzica convenţională este executată de cîntăreţi care se gîndesc să se glorifice numai pe ei înşişi, avînd puţină simpatie pentru predicator şi nedîndu-i atenţie. Ei cîntă numai pentru efectul muzicii şi nimic altceva".

Ira D. Sankey s-a născut la o fermă din Edim-burg, în Statul Pennsylvania, la 28 August 1840. Instrucţia sa muzicală a primit-o lîngă focul din vatra casei lor, unde familia se aduna şi cînta cu bucurie cîntări creştineşti. La vîrsta de 13 ani, el s-a întors la Dumnezeu într-o biserică de la ţară. La vîista de 17 ani s-a mutat laNewcastle. Imediat a început să ia parte activă la adunările bisericii din oraş, conducînd corul. Apoi o clasă de Şcoală Duminicală. Mai tîrziu conducător al Şcolii Duminicale, apoi preşedinte al Y.M.C.A. La 9 Septembrie 1863 s-a căsătorit cu Fenie V. Edwards, o tînără din corul său.

După ce s-a mutat la Chicago, a lucrat cu Moody doar 6 luni. Cînd incendiul a nimicit acea parte din Chicago, în care Moody îşi stabilise lucrarea, au fost distruse şi casele lui Moody ca şi a lui Sankey, iar planurile lor s-au năruit. Atunci Moody a plecat în Statele din Sud, iar Sankey s-a înapoiat în Pennsylvania. După ce a fost refăcută clădirea, cei doi s-au reîntîlnit pentru a-şi duce mai departe opera.

68

Sankey era mai puţin vînjos ca Moody şi mai înalt, dar amîndoi purtau barbă, erau cu priviri pătrunzătoare. După călătoria lor în Anglia, s-a dovedit că pe lîngă vocea sa minunată, Sankey mai poseda şi puterea de a cîştiga suflete pierdute. Predicatorul Gipsy Smith povestea adeseori cu lacrimi în ochi: "Tînărul Sankey şi-a pus mîinile peste capul meu cînd eram copil, în pădurea Epping şi a zis: "Facă Domnul din tine un predicator, copilul
meu

Cineva îl mai descria în felul următor: "Avea o calitate deosebită. Fiecare ton atingea inima mulţimii pînă la lacrimi. Avea o voce blîndă, niciodată agresivă. Totuşi atît de pătrunzătoare, încît un ateu ce fuma pe prispa casei, auzindu-1 din depărtare pe Sankey cîntînd: "Nouăzeci şi nouă de oi", s-a convertit. Cînd cînta Sankey, o linişte se aş-ternea peste ascultători de parcă erau atinşi de aripi îngereşti. Cînd termina, tăcerea era ruptă de suspinurile şi plînsul mulţimii, ca vuietul unei furtuni. Cînd cînta, parcă Isus era la spatele lui. Totdeauna îşi alegea cîntările prin călăuzirea Duhului Sfînt. Ceea ce cînta, se potrivea cu ce predica Moody. Revista Moraviană scria în 1876: "Ascultătorii care rezistă la cuvintele lui Moody, cad biruiţi de cîntarea: "Ce seceriş va fi?" Cuvintele din cîntările lui Sankey, pătrunse de Duhul Sfînt, dovedeau puterea lor".

69

LUCRAREA li DEVINE O POVARĂ

E o dureroasă experienţă să te vezi secătuit de puteri, să te zbaţi

fără să ai rezultate în lucrare, avînd o inimă sensibilă şi un suflet istovit. Cam aşa s-a întîmplat cu Moody prin anul 1867, cînd a început să i se întunece orizonturile. Vrînd să preîn-tîmpine această boală sufletească încă neidentificată de el, a început să se împotmolească mai rău. După cum a spus cineva: "Cînd credinciosul ajunge să piardă viziunea lucrării sale, îşi dublează sforţările. Dar din cauza eforturilor care îi creeau o stare de încordare, el a început să devină agitat şi nemulţumit. Emma, soţia lui, îi vedea clar starea. Ea ştia care este adevăratul necaz. De aceea i-a cerut pe neaşteptate să întreprindă împreună o călătorie în Anglia. Acolo trăiau atunci adevăraţii titani în cele spirituale, ca C.H. Spurgeon, G. Muller, CMJVIack-intosh şi alţii. Emma ştia că ajungînd în contact cu aceştia, soţul ei se va reface.
Pe de altă parte, ea se îmbolnăvise de astmă şi medicii i-au spus că o călătorie pe mare şi schimbarea de aer i-ar face foarte bine. Aşa s-a făcut ca într-o Duminică din Martie 1867, pe neaşteptate, Moody a anunţat în Biserica lor, că în cursul săptă-mînii următoare ei vor pleca spre Anglia pentru a căuta însănătoşirea soţiei. Dar adevăratul motiv pentru care stăruia Emma era vindecarea soţului ei de astmul lui spiritual.
Şi nu-i de mirare că el era istovit. Lucrarea pe care o făcuse întrecea cu mult forţele unui om. Trebuia să poarte grija şi să predice la Biserica din Strada Illinois şi la cea a asociaţiei din Farwell Hali. în plus, o serie întreagă de alte sarcini. Se poate face o idee despre viaţa sa într-o continuă alergare, din scrisoarea ce urmează :
"Chicago, 13 Iunie 1863. Iubite frate, ce voi face iarna asta? Sînt delegatul Asociaţiei de Ajutor din oraş, care poartă de grija săracilor. Am acum între 500 şi 800 de persoane care depind de mine în ce priveşte hrana lor zilnică. Mi-am luat un eal cu care alerg într-o parte şi-n alta, iar un colaborator mă ajută cînd vine mulţimea la biroul meu. Sediul pentru asistenţă l-am mutat în localul Y.M.C.A. Apoi, tocmai acum am adunat bani ca să ridic o capelă pentru militari, cam la 3 mile depărtare de oraş. Acolo ţin întruniri în fiecare zi şi apoi alte două în oraş. Aşa că vezi, zilnic trei întruniri la care trebuie să iau parte, afară de chemările pe la bolnavi şi asta nu e totul. Am de mers în fiecare săptămînă la ţară ca să cumpăr lemne şi provizii, cărbuni, carne, grîu; apoi trebuie să merg să ţin o oră de rugăciune la vreo 30 mile de Etghin. De asemenea adun bani să cumpăr cărţi pentru militari. Fac parte din comitetul Armatei şi ţin acolo adunări odată pe săptămînă; la această ocazie îm-părţim cărţi la diferite unităţi. N-am ajuns să răspund astăzi la nici una din zecile de scrisori pe care le-am primit. Mă culc pe la miezul nopţii şi mă scol cînd se crapă de ziuă. Aş vrea să vii odată între orele 1 şi 3, la biroul meu, să vezi mulţimea aşteptînd. Nu am nici 5 minute pe zi pentru studiu, aşa că trebuie să predic cum se nimereşte".
Era inevitabil ca un serv al lui Dumnezeu, dacă lasă lucrurile să ajungă pînă aici, să aibă de înfruntat o criză spirituală. Această

criză a devenit acută prin anul 1866. Lui Moody i se potriveau cuvintele din textul biblic : "M-au pus păzitoare la vii. Dar via frumuseţii mele n-am păzit-o" (Cînt.Cînt. 1:6).
Cînd au ajuns în Anglia, au căutat numaidecît să-1 audă pe C.H. Spurgeon, care de 10 ani era idealul lui Moody. Primul avea 33 de ani, al doilea

30 de ani. Primul loc vizitat de soţii Moody la Londra a fost Tabernacolul Metropolitan. Vizitatorul citise tot ce scrisese Spurgeon şi acum el îl privea în timpul serviciului religios cu ochii în lacrimi. în timpul şederii lui în Anglia în 1867, Moody 1-a urmat peste tot pe Spurgeon. Şi a ajuns înapoi acasă în America complet refăcut după această întîlnire.
Una din caracteristicile lui era de a căuta să cîştige pe orice predicator întîlnit, să-1 facă să vină să predice în Biserica din Illinois, sau la Farwell Hali. Nici un predicator nu trecea prin Chicago fără să fie invitat să predice acolo. De aceea ajunsese Moody să cunoască şi să fie cunoscut de atîţia alţi predicatori. între aceştia a fost şi secretarul Şcolii Duminicale din Londra, care 1-a invitat să vorbească la o aniversare în Exter Hali. Lui Moody îi revenea să rostească şi cîteva cuvinte de mulţumire pentru Contele Shaftesbury, care conducea adunarea din acea seară.
Spre sfîrşitul adunării — Dr. Henry Klay Trum-ball povesteşte incidentul al cărui martor a fost — preşedintele cedă locul vicepreşedintelui ca să poată anunţa cuvîntul de mulţumire. Acesta anunţă că vărul lor american, Rev. Moody din Chicago, va adresa cuvîntul de mulţumire pentru "nobilul conte". Cum Moody era împotriva complimentelor şi oricărui convenţionalism, se aprinse imediat şi rosti apăsat : "Vicepreşedintele a făcut două erori: a început cu "reverend", ceea ce eu nu sînt, ci numai D.L. Moody, un lucrător de Şcoală Duminicală. Şi nici nu sînt vărul din America! Ci prin harul lui Dumnezeu sînt fratele vostru, care împreună cu voi sînt interesat în lucrarea Tatălui ceresc pentru copiii Săi. Cît despre cuvîntul de mulţumire pentru "nobilul conte", pentru că a fost conducătorul nostru în seara asta, nu văd pentru ce trebuie

să-i mulţumim noi lui, mai degrabă ar trebui el să ne mulţumească nouă". Odată la Illinois, au vrut să-i mulţumească preşedintelui Lincoln al Statelor Unite, pentru că prezidase o adunare, dar el s-a opus, spunînd că el a încercat să-şi facă datoria, iar ceilalţi să şi-o facă pe a lor".
Nu mult după ce a sosit la Londra, Moody a luat contact cu Y.M.C.A. şi a lăsat asupra lor o puternică impresie, începînd cu ei ora de rugăciune de amiază. Prima adunare de acolo a fost la 13 Mai 1867, la care au luat parte vreo 100 de persoane. Subiectul a fost: "A dat fiecăruia lucrul său". Experienţa cu lucrarea sa din Chicago a captivat pe toţi cei prezenţi.
Scrisoarea adresată de Moody mamei sale, dezvăluie din impresiile lui de acolo :

"Iată că am început şi aici. Vă trimit ceva veşti în legătură cu ora zilnică de rugăciune de la amiază. E un mare succes. Ei au început lucrarea în diferite părţi ale oraşului şi sper că un mare bine va ieşi de aici. Această oră de rugăciune se extinde şi în diferite părţi ale ţării".
"La Bristol sînt marile orfelinate ale lui George Muller. Sînt acolo vreo 1100 copii. Dar niciodată Muller nu cere nici un cent cuiva. El cheamă pe Dumnezeu care îi trimite banii. E minunat să vezi ce poate face Dumnezeu cu un om al rugăciunii".
La Bristol, la 10 Mai 1867, Moody a ţinut o predică la Şcoala Duminicală, unde a încheiat cu cererea ca tinerii care vor să se roage, să se ridice în picioare. S-au ridicat imediat 15 tineri, între care şi John Kenth, pe atunci în vîrstă de 17 ani, mai tîr-ziu a devenit medic misionar în China.
întîlnirea lui Moody cu George Muller a aprins în el dorinţa după o viaţă intensă de trăire a vieţii de rugăciune. Tot în timpul acelei călătorii, a întîlnit

la Dublin pe Henry Moorehouse. "Am citit într-o revistă despre junele predicator — spunea Moody, relatînd întîmplarea — dar cînd l-am întîlnit, Moorehouse mi-a propus să vină la Chicago, să predice în biserica mea. Era încă un tinerel, nu părea să aibă mai mult de 17 ani, şi mi-am spus : "Acesta nu-i în stare să predice". Voia să-i spun cu ce vapor mă voi întoarce în America, el vrînd să călătorim împreună. Gîndindu-mă că nu-i în stare să predice, nu i-am spus. Dar abia sosit la Chicago, m-am pomenit cu o scrisoare în care îmi spunea că a sosit şi el în America şi e gata să vină la Chicago să predice, dacă îl chem. M-am aşezat şi i-am scris o scrisoare cît se poate de rece. "Dacă vii prin Vest, treci şi pe la mine". Mă gîndeam că e ultima dată cînd voi auzi de el. Nu peste mult timp am primit o nouă scrisoare, în care îmi scria că e încă în America şi ar vrea să vină la Chicago ca să predice, dacă doresc. I-am scris din nou : "Dacă din întîmplare veniţi prin partea locului vă puteţi abate şi pe la mine". Peste cîteva zile am primit o scrisoare în care anunţa că într-o Joi seara va fi la Chicago să predice. N-am mai ştiut ce să fac. Eram convins că nu va putea să predice. Cum eu trebuia să plec din oraş Joi şi Vineri seara, am spus la cîţiva din bătrî-nii bisericii : "Joi seara va veni aici un tinerel englez care vrea să predice. Nu ştiu dacă e în stare sau nu". Ei mi-au spus : "Lucrurile merg bine în biserică şi ar fi mai bine să nu predice, e un străin şi ar putea face mai mult rău decît bine". — "Totuşi, puteţi să-1 încercaţi. Eu voi anunţa acum că are să vorbească Joi seara. Vineri şi aşa este ora de rugăciune. După ce-1 veţi auzi vorbind, puteţi să-1 anunţaţi şi pentru Vineri seara, sau în caz contrar, veţi avea numai ora de rugăciune. Dacă vorbeşte bine, veţi şti să-1 anunţaţi şi pe el şi

pe mine pentru Duminică. Eu mă întorc Sîmbătă". "Cînd m-am întors, prima întrebare pe care am pus-o soţiei a fost : "Ce v-a vorbit tînărul acela? Cum le place oamenilor de el?"
— "Foarte mult".
— "L-ai auzit şi tu?" -"Da!"
— "Ţi-a plăcut şi ţie?"
— "Da, mi-a plăcut foarte mult. Cred că o să-ţi placă şi ţie, deşi predică puţin diferit de tine". -"Cum asta?"

— "El spune celor mai păcătoşi oameni că Dumnezeu îi iubeşte".
— "Atunci e greşit".
— "Cred că ai să fii de aceeaşi părere cînd ai să-1 auzi — spuse ea — căci tot ce vorbeşte documentează cu Cuvîntul lui Dumnezeu".
"Duminica următoare am observat că toţi aveau Biblia cu ei. Englezul, la tot ce spunea, indica şi capitolul şi versetul respectiv, spre a dovedi ce spune. Biserica era tixită de oameni".
"Iubiţi prieteni — începu predicatorul — dacă deschideţi Scriptura la capitolul 3 din Evanghelia după Ioan, versetul 16, veţi găsi textul pentru subiectul meu". — "A fost o predică extraordinară asupra acelui verset, predicatorul mergînd cu el prin Biblie, de la Geneza pînă la Apocalipsa, dovedind că Dumnezeu a iubit lumea de la început şi în toate timpurile, că a trimis patriarhi, prooroci şi servi devotaţi ca să-i aducă pe oameni la El. Şi în sfîrşit a trimis pe Fiul Său, iar cînd acesta a fost ucis, a trimis pe Duhul Sfînt. Inima a început să mi se frîngă şi nu mi-am putut reţine lacrimile. Cuvintele predicatorului erau o veste bună, dintr-o ţară depărtată. Le-am sorbit, şi la fel a făcut mulţimea care asculta".
75
"In seara următoare — era greu la Chicago să aduni lumea Luni seara — dar din nou au venit. Femeile şi-au lăsat gospodăriile şi au venit la biserică, cu Bibliile lor în mînă. Predicatorul ne-a spus din nou : "Prieteni, dacă veţi deschide la Ioan veţi găsi textul meu". Şi iarăşi s-a luptat să ne dovedească iubirea lui Dumnezeu. O introducea în inimile noastre şi de atunci nu m-am îndoit niciodată de ea".
"Eu obişnuiam să predic că Dumnezeu stă la spatele fiecărui păcătos cu o sabie cu două tăişuri, gata să-i ia capul. Acum predic că El stă la spatele păcătosului cu iubirea Lui şi că păcătosul fuge de iubirea lui Dumnezeu".
"Marţi, în seara următoare, eram cu toţii siguri că predicatorul şi-a epuizat vechiul text şi va lua altul. Dar el a predicat tot din acelaşi text, însis-tînd asupra faptului că nu după moarte, ci de pe acum, fiecare păcătos poate avea viaţa veşnică. Deşi a trecut mult de atunci, ascultătorii de atunci nu au uitat-o".
"A şaptea seară predicatorul s-a suit din nou la amvon. Toţi ochii erau îndreptaţi asupra lui. Toţi curioşi să ştie din ce text va predica. El ne-a spus : "Toată ziua am căutat un text, dar n-am găsit un altul aşa de bun ca cel vechi, aşa că vă rog să deschideţi la Ioan 3 : 16. Şi a predicat a şaptea predică din acelaşi text. îmi amintesc de ultimele cuvinte : "Prieteni, am încercat timp de o săptămînă să vă spun cît de mult vă iubeşte Dumnezeu, dar nu am putut-o face aşa cum trebuie. Dacă aş chema pe îngerul Gavril, care stă în faţa celui Atotputernic, să vă spună el cît de mult iubeşte Dumnezeu lumea, tot ce ar putea să vă spună, ar fi : "Atît de mult a iubit Dumnezeu lumea, că a dat pe singurul Său Fiu, pentru ca oricine crede în El, să nu piară, ci să aibă viaţa veşnică". 76

Prima viziune a lui Moody despre "cel mai mare lucru din lume" a avut-o cu ocazia acestei întîlniri cu Moorehouse, declarînd în legătură cu acele predici din Ioan 3 : 16, că "Niciodată n-am ştiut pînă atunci că Dumnezeu ne iubeşte aşa de mult. Inima a început să mi se topească de iubirea Lui. Sorbeam această iubire, la fel şi mulţimea ascultătorilor. Vă spun, că există în lume un singur lucru care atrage mai presus de orice, este IUBIREA.
"Atunci, în 1867, am văzut pentru prima dată secretul unei biserici cîştigătoare de suflete. Bisericile repede ar fi ticsite de suflete, dacă cei rămaşi afară ar simţi că cei dinăuntru îi iubesc atunci cînd vin la ei. Aceasta atrage pe păcătoşi! Trebuie să-i cîştigăm întîi pentru noi şi apoi pentru Dumnezeu".
Acest tinerel întîlnit la Dublin, venit dintr-un colţ de provincie, a fost instrumentul lui Dumnezeu pentru întreaga concepţie de predicare a lui Moody. După lucrarea scurtă, dar plină de roade reale la Chicago, în anul 1867, Moody nu mai avea nevoie de alte dovezi că un credincios trebuie să ştie precis ce spune Biblia.
"Dacă aş fi în faţa unei instanţe de judecată, m-aş sili să obţin orice mărturie asupra unui punct cu care să conving juriul. Tot aşa trebuie să fie şi cu Scriptura. Eu am luat cuvîntul "IUBIRE" şi nu ştiu cîte săptămîni am studiat toate versetele care se ocupă cu acest cuvînt, pînă la urmă mi-am dat seama că nu pot să ajut pe atîţia cîţi îi iubeam. Am început să mă gîndesc la mila lui Hristos, am luat Biblia şi am început s-o citesc anume spre a vedea ce spune despre acest subiect. In sfîrşit, gîn-dul la mila Sa şi îndurarea Domnului nostru m-a copleşit. Pe podeaua biroului meu, cu Biblia deschisă în faţa mea, plîngeam ca un copil".
77
"Am luat apoi cuvîntul "CREDINŢĂ" şi am răsfoit Biblia din scoarţă în scoarţă, pentru ca Dumnezeu să mi-o înmulţească. Studiind Cuvîntul lui Dumnezeu am ajuns la versetul care spune : "Credinţa vine în urma auzirii; iar auzirea vine prin Cuvîntul lui Hristos" (Romani 10 : 17). Doreşte un om să atragă mulţimile? Atunci, înapoi la Biblie! Nu ştie oare Dumnezeu cum să intereseze pe oa-meni? Biblia are totala autoritate divină".
In biserica lui Moody erau două bătrîne cu sănătatea şubredă. în timpul orei de rugăciune de la amiază, adeseori ele îl făceau nervos numai pri-vindu-1. îşi dădea seama că el are o deficienţă şi ştia că şi aceste bătrîne îşi dau seama, doar îi spuseseră repetat : "D-voastră vorbiţi bine, dar vă mai lipseşte ceva, puterea; noi ne vom ruga să o căpătaţi". Acest gînd, că el nu e plin de Duhul Sfînt, că ele se roagă pentru el, îl neliniştea. Parcă ar fi fost un păcătos! Oare nu avea el cea mai mare biserică din Chicago? Nu au loc aici atîtea convertiri? S-ar putea să facă cineva pentru Dumnezeu cît a făcut el? Dar înlăuntrul lui nu simţea nici un ajutor prin această auto-liniştire. îşi dădea bine seama că era ceva rău cu el, pornit împotriva acestor femei. Se simţea rău cînd aceste femei erau prezente, şi nu se simţea bine cînd ele lipseau.
După unirea lui cu Sankey, venea lume mai multă la adunările lor,

totuşi se vedea că ceva îi apăsa sufletul. Puţinul timp pe care îl petrecea în cămăruţa de rugăciune singur, zilnic între orele 11 şi 11.40, chiar înainte de adunarea de la amiază, îl umplea de lacrimi: "O, Doamne, ce rău e cu mine!"
în Aprilie 1871, Moody a plecat înţr-o călătorie prin Statele de Vest ale Americii, însoţit de Jan H. Vincent şi de cîntăreţul Phillips. Se bucura că scapă de apăsarea din Chicago, dar nu se uşurase.
78
Curînd s-a simţit foarte singuratic. Vara se apropia şi trebuia să-şi preia lucrarea din Chicago, pentru care nu mai avea atracţie. Congregaţia lui dădea semne de declin. Atunci, în orele lungi de călătorie cu trenul transcontinental, şi-a simţit sufletul căzut ca într-o prăpastie, aşteptînd colaboratori care să-1 ajute să adune din nou mulţimile. Parcă Evanghelia nu i-ar mai atrage. S-a gîndit să recurgă la un fel de concerte religioase, sau la vreun lector care să adune mulţimile.
Cîţi confraţi nu are el şi astăzi, care petrec orele preţioase în servicii religioase, unde Evanghelia e înlocuită cu filme, teatru, sau alte conferinţe!
Moody a devenit atît de tulburat în aceea călătorie din Vest, încît n-a mai putut sta cu Vincent şi Philips şi a luat trenul spre casă. Atunci, pe platforma unui vagon, a simţit un adînc sentiment de ruşine. Şi-a dat seama că Evanghelia nu era epuizată pentru el. O ştia şi se ruga : "O, Dumnezeule, ai milă de mine; în numele scump al lui Isus, în-dreaptă-mă. Mai degrabă să mor decît să continui aşa
i"
79
RUGUL CUPRINS DE FLĂCĂRI
(Noembrie 1871)
Studiul vieţii lui Moody poate aduce o binecu-vîntare deosebită pentru toate acele vieţi, care trăiesc astăzi fără roade şi spun în rugăciune : "Lumi-nează-mă, Doamne, şi arată-mi cum pot ajunge la izvorul puterii!" Sînt aici cuvintele unui apologet divin care mărturiseşte că pînă şi cel mai viguros credincios poate ajunge curînd la mizerie, dacă lucrarea lui n-a făcut-o prin Duhul Sfînt. Dacă Moody ar fi murit la 34 ani în călătoria sa cu trenul, istoria lui n-ar prezenta nici o valoare vrednică de cercetat. Fie ca Cel Prea Sfînt, Tatăl nostru ceresc, să ne oprească şi pe noi brusc, arătîndu-ne starea noastră de mizerie şi apoi să ne spună : "Tu eşti omul acesta!" (2 Samuel 12 : 7). Şi ori de cîte ori înlocuim înţelepciunea sfîntă cu gîndirea omenească, să ne trezim la timp, ca să nu ajungem la faliment.
în timpul călătoriei sale cu trenul, Moody, năpădit de lacrimi şi-a făcut o adîncă cercetare lăuntrică. Atunci şi-a adus aminte de cuvintele care i le-a spus Moorehouse în 1867 : "Tu mergi spre o ţintă greşită. Dacă îţi vei schimba cursul şi vei predica însăşi cuvintele lui Dumnezeu şi nu pe ale tale, EI îţi va da o mare forţă". Deodată Moody a resimţit o vie dorinţă ca să explice într-adevăr Scriptura. Printr-o întîmplare providenţială el a refăcut un curs de

citirea Bibliei, pe care un om învăţat din Chicago i 1-a sugerat, împreună cu o listă de cărţi. Atunci şi-a adus aminte de cuvintele lui Moorehouse la studiul biblic : "Aveţi nevoie de o singură carte pentru studierea Bibliei". Ascultătorii lui l-au întrebat atunci : "Moorehouse, d-voastră aţi studiat multe cărţi ca să ajungeţi la o asemenea cunoaş-
tere a Bibliei?" El a răspus : "Eu sînt omul unei singure Cărţi. Dacă un text din Scriptură îmi este neclar, întreb alt text, ca să mi-1 explice. Dacă nici acesta nu reuşeşte, mă duc de-a dreptul la Dom-nul". Atunci Moody a plîns din nou pe platforma vagonului, amintindu-şi că Moorehouse a dat un exemplu de citirea Bibliei la vreo 70 de persoane adunate în casa lui. Duhul Sfînt nu i-a dat pace lui Moody, el dîndu-şi seama că este un ambiţios, că nu a predicat pe Hristos cum trebuia, ci a făcut-o din ambiţie personală. Cercetîndu-şi inima, a găsit în ea multe lucruri care nu aveau ce căuta acolo. Şi-a reamintit de cuvintele ce i le-a spus în 1857 un bătrîn la Boston, la Şcoala Duminicală : "Tinere, cînd mai predici, onorează-L pe Duhul Sfînt". Moody şi-a dat seama că nu urmase lumina primită de la Dumnezeu, în ce privea citirea şi predicarea Cuvîntului lui Dumnezeu. Nu onorase pe Duhul Sfînt. Ci lua un text biblic, apoi se depărta de el. Atunci, în singurătatea adîncă a acelor ore, Moody a luat o mare hotărâre : să înceapă predicarea curată a Bibliei.

Această decizie a fost mult întărită, observînd puternicul efect al predicilor din cartea lui Daniel, ale lui William Morley, ţinute în Mai, la Farwell Hali. Atunci Moody a început studiul Bibliei în genunchi. La sfîrşitul unui serviciu religios din luna Iunie, una din cele două bătrîne de care îi era teamă, s-a apropiat şi i-a pus mîna pe umăr. De obicei el nu permitea asemenea gesturi familiare, mai ales din partea femeilor. Dar acum, cu inima tremurîn-dă, ascultă pe bătrînă care spuse: "Tinere, Domnul lucrează prin tine!"

în vara foarte călduroasă a anului 1871, în luna Iunie, şi-a reluat activitatea. Voia acum să predice într-adevăr Cuvîntul Divin. La început şi-a simţit

marea lui ignoranţă şi s-a cutremurat, dar s-a predat în întregime lui Hristos. începu să predice asupra unor personaje biblice : Avraam, Moise, Daniel, Samuel, David, Pavel şi Ioan.

Vedea satisfăcut cum este onorat Cuvîntul lui Dumnezeu şi o nouă viaţă începu să se simtă în biserică. Pentru el, Sankey era ca un înger. Nici zăduful de August n-a împiedicat mulţimea de a veni la biserică. în Septembrie începu o nouă serie de 6 predici despre viaţa Domnului Isus. Duminică seara, la 8 Octombrie 1871, a luat textul : "Dar ce să fac cu Isus, care se numeşte Hristos?" (Matei 27 : 22). Peste 3000 de persoane erau adunate la Farwell Hali. De fapt era cea mai mare mulţime la care predica pînă atunci în acest oraş. L-a prezentat pe Isus Hristos cu toată puterea, ca Domn şi Răscumpărător, încheind : "Aş vrea să luaţi acest text cu voi acasă, să-1 frămîntaţi în gîndul vostru timp de o săptămînă şi Duminica

viitoare vom veni din nou la Calvar şi vom vedea ce vom face cu Isus!" La sfîrşit Sankey a început să cînte :
"Salvatorul azi te cheamă
Să te refugiezi la El,
Furtuna judecăţii începe
Şi sfîrşitul se apropie..."
Deodată se auziră de afară strigăte de alarmă şi maşinile pompierilor. Clopotele bisericilor începură să sune înfiorător. O alarmă generală. Nu se mai auzea cîntarea lui Sankey. Mulţimea intră în panică. Moody încheie brusc serviciul şi oamenii ieşiră afară.
"Am făcut atunci o greşeală!" — spunea el rela-tînd aceste evenimente la a 22-a aniversare a incendiului, în faţa unei mari mulţimi la Chicago. "Niciodată de atunci n-am mai dat publicului timp de gîndire pentru a şti ce să facă cu Isus. Dacă ei au

1

fost pierduţi pentru Hristos, se pot ridica împotriva mea în ziua judecăţii. Azi cu greu îmi pot stăpîni lacrimile. Privind aici mulţimea, nu văd pe niciunul din cei cărora le-am predicat în acea seară. Iată au trecut de atunci 22 de ani şi n-am mai văzut o asemenea adunare, nici nu o voi mai întîlni vreodată, pînă ne vom întîlni cu toţii pe lumea cealaltă. Dar vreau să vă spun o lecţie pe care am învăţat-o atunci şi nu o voi uita niciodată : că ori de cîte ori predic şi-L prezint pe Hristos înaintea mulţimii, încerc a-i aduce pe toţi la o hotărâre imediată. Nu-i mai las o săptămînă să se hotărască ce să facă cu Isus. Adeseori am fost criticat şi mi s-a spus : "Moody, se pare că tu vrei ca toată mulţimea adunată să se convertească dintr-o dată! De ce nu le dai timp să se gîndească?" Dar de atunci, de multe ori am cerut iertare că am lăsat mulţimea să se gîndească o săptămînă. Dacă Domnul îmi mai cruţă viaţa, nu vreau să se mai repete aşa ceva".
Cu ocazia acelui mare incendiu, după ce mulţimea s-a împrăştiat, Moody şi Sankey s-au oprit să privească flăcările ce se vedeau la o jumătate de km. spre Vest. Sankey trecu rîul şi se îndreptă spre locul dezastrului. Moody se duse spre casă. Aşa s-au despărţit şi nu s-au mai văzut luni de zile.
Incendiul de atunci a început Duminica seara, la 8 Octombrie, şi a durat pînă Miercuri. A fost o mare catastrofă. Valul de flăcări ajutat de vînt a cuprins aproape tot oraşul : peste 17.450 de clădiri distruse, 250 de victime omeneşti şi 100.000 fără adăpost. A fost prefăcută în cenuşă şi casa lui Moody, noua clădire a bisericii din strada Illinois, precum şi noua sală Farwell Hali.

După încetarea incendiului, Moody a început cu ajutorarea refugiaţilor şi a celor fără adăpost. Fiind însă criticat că este prea larg în distribuirea

ajutoarelor şi-a luat familia şi a plecat pentru un timp în Estul ţării. Acolo a început să strîngă ajutoare pentru a clădi o nouă casă de rugăciune. Două persoane, George Sutart şijohn Wanamaker, au fost îndrumaţi în mod tainic să pună în mîna lui Moody suma de 3000 de dolari. Bani, pe care i-a trimis grupului de fraţi din Chicago, care au cumpărat un colţ de stradă şi la ordinul lui telegrafic au început să clădească North Side Tabernacle. O Biserică unde 3 ani de zile s-au închinat în mijlocul unui deşert de cenuşă. într-o seară de Noiembrie, Moody se afla pe o stadă din New York, cînd deodată un impuls irezistibil 1-a împins să fie puţin singur. îl apăsa ceva. Privi împrejur unde ar putea să se retragă. Ce să facă? îşi aminti că un prieten locuia prin apropiere. Alergă la locuinţa acestuia şi-i ceru o cameră unde să poată fi singur. A rămas acolo mai multe ore, bucurîndu-se de plinătatea Duhului Sfînt. Atunci rugul vieţii lui a fost aprins de focul Duhului Sfînt. în mod cu totul ciudat, deodată a încetat de a mai insista în predicile sale ca oamenii să înceapă o viaţă creştină, făcînd ceva pentru Hristos. Acum spunea : "lăsaţi pe Hristos să facă ceva pentru voi". în predicile lui s-a văzut imediat un nou suflu de viaţă.
Cînd clădirea Bisericii a fost gata, au chemat pe păstor să oficieze deschiderea ei. în seara de 24 Decembrie 187.1, privind peste mulţime la serviciul de inaugurare, Moody se întreba de unde venise atîta mulţime! Erau peste 1000 de copii însoţiţi de părinţii lor; a fost o mare bucurie. Parcă cerul atinsese pămîntul în cele două ore cît dură serviciul de inaugurare.
Aici şi-a început din nou Moody lucrarea sa. Era şi el un om cu totul nou. Mai tîrziu, fiind solicitat de un grup de reporteri la New York, el a relatat
experienţa prin care trecuse, asta în ciuda obiceiului său de a nu-şi comunica experienţele personale. El a declarat atunci : "înainte inima mea nu era într-o rugăciune fierbinte, ceream tot timpul ca Dumnezeu să mă umple cu Duhul Sfînt. Dar într-o zi, pe stadă la New York, o ce zi a fost aceea! Nu o pot descrie şi rareori mă refer la ea, ca la o experienţă prea sacră, spre a o pomeni. Şi apostolul Pavel a avut o experienţă de care n-a vorbit niciodată timp de 14 ani. Pot să spun doar că Dumnezeu însuşi mi s-a descoperit atunci, avînd cu El o experienţă a iubirii Lui atît de puternică, încît i-am cerut să-şi oprească mîna asupra mea. Apoi m-am dus acasă şi am predicat din nou. Predicile nu erau diferite, nu prezentam nici un adevăr nou şi totuşi iată că sute de oameni s-au întors la Dumnezeu. Nu aş vrea să mai fiu unde am fost înainte de acea experienţă binecuvîntată, nici dacă mi-aţi da toate comorile din lume".
Cu altă ocazie Moody declară : "Am fost timp de 10 ani în Biserica mea fără să ştiu ceva despre Duhul Sfînt. Cînd am auzit pe un om la

o adunare de amiază afirmînd că Duhul Sfînt este o Persoană, m-am gîndit că el nu-i în toate minţile. Teribil să vezi eforturile zadarnice ale oamenilor încercînd să facă lucruri spirituale, dar fără efect spiritual. Oamenii sînt împotriva Evangheliei din cauza predicatorilor lipsiţi de puterea şi înţelepciunea Duhului Sfînt. De fapt, Duhul Sfînt şi puterea Sa e ceva cu totul distinct de convertire. Aş prefera să merg să sparg piatră pe marginea drumului, decît să merg la lucrarea sfîntă fără să am ungerea Duhului Sfînt".
"După un an de activitate în noul Tabernacol, am făcut primii paşi pentru zidirea unei Biserici permanente. Contribuţii au început să ne sosească din toate părţile. Mii de copii din Şcoala Dumini-

că contribuiau fiecare cu cîte un cent, pentru o cărămidă la noul edificiu. După 2 ani, parterul clădirii a fost gata şi acoperit provizoriu pentru adunări. Iar mai tîrziu, din cîştigul realizat cu tipărirea unei cărţi de cîntări, a fost ridicat şi un etaj, numind clădirea aceasta: "Chicago Avenue Church". Cinci ani după incendiul de la Chicago, dintr-o misiune în care era plecat pentru mai mult timp, Moody trimite scumpei sale biserici scrisoarea de mai jos : "Nu e nevoie să vă spun cît de mult aş vrea să fiu cu voi de sărbători, dar Dumnezeu a rînduit altfel. Cum azi sînt singur, doar cu binecu-vîntatul meu Stăpîn, simt că trebuie să vă spun cîte ceva din gîndurile care mi-au trecut prin minte timp de 15 ani. Mereu am fost preocupat de trei lucruri : de biserică, de asociaţia tinerilor şi de un frate scump care acum e în ceruri. Chiar acum am fost înştiinţat de moartea lui. Dumnezeu mi-a ascultat rugăciunea pentru acest frate : 1-a mîntuit, 1-a făcut folositor altora şi acum 1-a luat la El. Iar asociaţia tineretului a devenit de asemenea o binecuvîntare. Dar prima mea dragoste a rămas biserica, în ultimii ani, rar am îngenunchiat fără să mă rog în mod deosebit pentru biserica mea dragă din Chicago. în vremea din urmă aţi ocupat în inima mea un loc deosebit. Oare să treacă acest timp de binecuvîntare fără ca Domnul să vă învioreze ? Singura cale pe care orice biserică poate primi o binecuvîntare este să lase la o parte orice deosebiri de vederi, orice critici şi răceală sufletească între membrii şi toţi să vină la Domnul Isus ca un singur om. Cînd biserica trăieşte din plin îndemnul adus de către apostolul Pavel în 1 Corinteni 13, sînt sigur că mulţi se vor adăuga la turma lui Dumnezeu. Aş vrea ca biserica să citească acest capitol în genunchi Marţi seara şi aşa cum faceţi de obicei,

să vă rugaţi ca Domnul să aplice cu putere acest text biblic în viaţa voastră. în vremea din urmă, rugăciunea mea fierbinte către Dumnezeu a fost mereu ca să mă ajute să mîntuiesc cît mai multe suflete şi nu vă pot spune cît de minunat a răspuns El rugăciunilor mele. Acum mi se pare că-mi sînteţi mult mai aproape şi mai scumpi ca oricînd. Inima mea se îndreaptă spre voi şi doresc să vă văd pe toţi mereu în faţa lui Dumnezeu pentru un belşug proaspăt

de dragoste".
"Astăzi am găsit un verset în 1 Petru 4 : 8, pe care niciodată înainte parcă nu l-am citit : "Mai pe sus de toate, să aveţi o dragoste fierbinte unii pentru alţii". Gîndiţi-vă mult la acest îndemn şipuneţi-1 în capul listei cererilor voastre. Credinţa e bună, dar dragostea frăţească e mai presus. Bun e şi adevărul. Minunat e să vezi Biserica lui Dumnezeu studiind Cuvîntul Lui, dar ce sîntem noi fără dragoste ? O, iubiţii mei fraţi, de aţi primi un asemenea fluviu de dragoste din înălţimi, aşa fel ca să vi se umple inimile la toţi ! în ultima noapte pe pă-mînt a Domnului Isus, înainte de a-L răstigni, El a spus ucenicilor Săi : "Aceasta este porunca Mea : să vă iubiţi unii pe alţii, cum v-am iubit Eu" (Ioan 15 : 12). Să ne gîndim la aceste cuvinte solemne, iar dragostea lui Hristos să ne constrîngă pe toţi laolaltă, să fim ca un singur om".
în încheierea acestei scrisori, Moody are cîteva cuvinte speciale pentru păstorul ei, Rev. Dr. WJ. Eddmann : "Sper că ai să ţii credincioşii la acest gînd al dragostei. Sînt sigur că la acest punct poate să devieze biserica. Trebuie să avem dragoste mai pe sus de orice ! Observă cum apostolul Pavel şi Petru au căzut de acord în această privinţă. Să spunem şi noi, că dacă biserica răspunde în dragoste, va răspunde şi în toate celelalte. Dumnezeu să

vă binecuvînteze într-un chip minunat, e rugăciunea mea continuă".
Mai tîrziu, în 1876, în predica de deschidere a Evanghelizărilor ţinute la Hipodromul din New York, Moody spunea în legătură cu puterea lui Dumnezeu : "Cînd Dumnezeu vrea să mute un munte, El găseşte şi puterea de a face aceasta. Un strop din puterea lui Dumnezeu este mai puternic decît întreaga lume !"

A DOUA CĂLĂTORIE ÎN ANGLIA

Lucrurile au mers aşa de bine în Tabernacol, **Indi** Moody s-a gîndit că ar putea pleca din nou pentru cîtva timp din Chicago. Se simţea împins să viziteze iarăşi Anglia, cu scopul de a învăţa pe alţii şi de a învăţa şi el de la alţii, pe care spera să-i întîl-nească la conferinţa de la Dublin. Astfel, în Iunie 1873, el luă vaporul spre Anglia.
Această vizită ne atrage atenţia deosebită spre un eveniment care a marcat cu o nouă rază de lumină predarea lui creştină. El era hotărît să nu predice. Dar într-o zi, la încheierea unui serviciu de rugăciune în Hold Beiley Lesey, păstorul îl rugă să predice totuşi Duminica următoare. Moody ezita puţin, apoi consimţi.
Serviciul de dimineaţă i s-a părut foarte rece şi neînsufleţit. Asistenţa nu manifesta mult interes şi Moody socotea o dimineaţă pierdută. Dar la serviciul următor, spre seară, în timp ce predica, se părea că atmosfera este plină de Duhul Sfînt. O mare tăcere se

coborî peste ascultători şi un adînc interes pentru Cuvîntul Domnului, deşi el nu petrecu mult în rugăciune în ziua aceea. Astfel că nu înţelegea ce se petrece exact acolo.
Cînd termină predica, ceru ca cei ce doresc să se întoarcă la Dumnezeu, să se ridice în picioare, ca el să se roage pentru ei. O mulţime se sculară, parcă toţi erau în picioare. Moody şi-a zis în sine : oamenii n-au priceput despre ce-i vorba, ceînţdeg eu prin faptul că le cer să se ridice în picioare. Pînă atunci el nu mai văzuse aşa rezultate şi nu ştia ce să facă. De aceea a explicat din nou că toţi cei care doresc să devină urmaşii Domnului, să treacă în camera alăturată. Trecînd acolo, nu mai era loc de oameni. Păstorul bisericii era surprins şi

Moody la fel. Nimeni nu s-a aşteptat la o aşa bine-cuvîntare. Nu se poate spune că Dumnezeu nu-i în stare să mîntuiască deodată sute şi mii, la fel cum mîntuie pe unul sau doi.
Cînd Moody ceru din nou ca cei ce realmente vor să-L urmeze pe Domnul să se ridice, iarăşi toată adunarea s-a ridicat în picioare. Nu ştia ce să mai creadă. După cîteva clipe le-a spus că cei ce doresc aceasta, să se întîlnească acolo cu păstorul lor a doua seară.
A doua zi el a plecat la Dublin, dar Marţi seara i-au cerut să se întoarcă urgent, deoarece Luni seara fuseseră şi mai mulţi ca Duminică. Moody s-a întors şi timp de 10 zile a continuat evanghelizarea, iar rezultatul a fost, cîştigarea a 400 suflete pentru Domnul.
După cîtva timp a descoperit secretul acestei lucrări minunate a Duhului Sfînt. Acelei Biserici îi aparţineau şi două surori : una dintre ele era sănătoasă, cealaltă bolnavă la pat, de mai multă vreme, într-o zi, bolnavei îi trecu prin minte că ar putea lucra pentru Domnul prin rugăciune. Şi începu să se roage ca Dumnezeu să trezească biserica lor. Zi şi noapte stăruia în această mijlocire.
Citind şi într-o revistă despre unele adunări ţinute de Moody în America, deşi nu-1 cunoştea, ea începu să se roage ca Dumnezeu să-1 trimită şi în biserica ei.
Duminica în care Moody a predicat în biserica lor la amiază, sora ei i-a spus : "Cine crezi că a predicat azi ?" Bolnava începu să înşire numele cîtorva păstori cu care păstorul lor obişnuia să facă schimb. în cele din urmă i-a spus : "A fost Moody din America". - "Ştiu ce înseamnă asta, — strigă bolnava — Dumnezeu a ascultat rugăciunile mele".

Moody a rămas convins că această rugăciune de mijlocire 1-a făcut pe el să meargă acel an In An glia. El nu a istorisit acest caz decît ca să ilustreze valoarea rugăciunii. Cauza reală a acestor treziri era că Moody devenise "Rugul în flăcări", fapt care a atras atenţia şi altor predicatori, aprinzîndu-i şi pe ei la rîndul lor.
La Dublin, timp de trei zile, el a luat parte la o conferinţă. Tot timpul a fost găzduit de Henry Bewley la care, printre alţi musafiri era şi Henry Varley, un fost misionar în Australia. Acesta era cu doi ani mai tînăr decît Moody. Mama lui, femeie de o excepţională cultură, fusese preşedinta unui seminar, încă de la vîrsta de 12 ani, Varley începuse să frecventeze biserica baptistă, iar la 15 ani, harul a lucrat în inima lui. La 19 ani (în 1851), el a plecat în Australia la minele de aur de acolo. Duminica şi serile din săptămînă se ocupa cu predicarea Evangheliei. în 1852 se întoarse în Anglia unde se căsători şi deschise o fabrică de mezeluri la

Londra. Totodată se angaja ca predicator al Evangheliei la o biserică. Lucrarea lui Dumnezeu a fost aşa de puternică acolo prin el, îneît nu peste mult timp au trebuit să zidească o casă de rugăciune cu mai multe balcoane, supranumită mai tîrziu Tabernacolul de Vest al Londrei. Aici el a servit ca pastor timp de 20 de ani. Varley a fost un prieten nedespărţit al lui Moorehouse. Spre a participa la evanghelizări, el a călătorit în toată lumea: 10 călătorii în Australia, 3 în America, 2 în Germania şi odată în Africa de Sud, Siam şi India. în aceea vreme, trăiau adevăraţii uriaşi spirituali.

în timpul conferinţei de la Dublin, mai mulţi credincioşi s-au adunat într-o zi dis-de-dimineaţă într-o livadă, pentru o oră de rugăciune specială, mărturisiri şi reînoirea consacrării. La această adu-

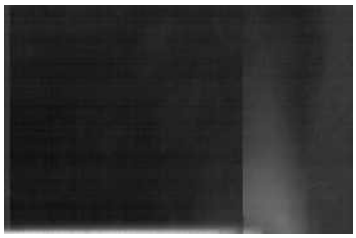

nare, într-o adîncă umilinţă, mai mult în şoaptă, Varley rosti fraza de neuitat : "Lumea încă n-a văzut ce poate face Dumnezeu în omul, cu omul şi prin omul care este pe deplin predat Lui!"

Moody a fost foarte mişcat auzind cuvîntul: un "OM". Nu un om mare, nici învăţat, nici bogat, nici înţelept, nici bun orator, ci simplu: un om! Atunci el a spus: "Eu voi încerca să fiu acel om!"

Aceste cuvinte au marcat consacrarea totală şi pentru totdeauna a lui Moody. Curînd s-a înapoiat în America, dar pentru scurt timp, apoi reveni iarăşi în Anglia. întîlnindu-1 din nou pe Varley, i-a spus: "Acelea au fost cuvintele Domnului prin gura ta, pentru sufletul meu!"

După plecarea sa din Anglia, Pennefather, unul din fruntaşii conferinţei la care luase parte Moody, a fost adînc impresionat şi a rămas cu convingerea că Moody era omul pentru care Dumnezeu a pregătit o mare lucrare. De aceea, nu peste mult timp, îi scrise despre uşa larg deschisă ce o are la Londra şi împrejurimile ei, propunîndu-i sprijinul său călduros dacă ar putea să-1 ajute cu ceva. Alte invitaţii cordiale a primit de la Cuthbert Bainbridge din NewcastUe şi de la Henry Bewey din Dublin. Toate acestea erau însoţite de promisiuni pentru suportarea speselor de transport a lui Moody şi a însoţitorului său.

A TREIA CĂLĂTORIE

După ce a pus la punct lucrarea la care era angajat, s-a hotărît să accepte aceste invitaţii. Philliphs, un bun prieten al său, care era şi cîntăreţul de seamă în aceea vreme în America, a fost invitat să-1 însoţească. Acesta, neputînd să meargă, 1-a rugat pe P.P. Bliss să-1 înlocuiască — faima acestuia ca solist şi compozitor evanghelic se răspîndise de mult. El 1-a însoţit pe Moody în foarte multe ocazii şi erau strîns legaţi unul de celălalt, dar acum şi acestuia îi era imposibil să meargă.

La început Moody a fost de părere ca Sankey să rămînă şi să

continuie lucrul în biserică şi la Asociaţie, dar pînă la urmă, văzîndu-se nevoit, îşi schimbă părerea şi se hotărî să plece cu Sankey pentru cîteva luni.
Cineva i-a spus: "Abia aţi venit, pentru ce vreţi să plecaţi iarăşi?" Moody răspunse: "Să cîştigăm zece mii de suflete pentru Hristos". S-a întîmplat însă că nimeni nu le-a trimis bani pentru drum. Aşa că au aşteptat din Septembrie 1872 pînă în Mai 1873, cînd au plecat pe banii lor, ajutaţi fiind de John Farwell, care le-a dat un cec de 600 dolari.
în ziua de 17 Iunie au sosit la Liverpool. Acolo au aflat de ce nu li s-au trimis banii de drum. O scrisoare ajunsă în mîinile lui Moody arăta că cei ce-1 chemaseră, au murit între timp. Sankey a fost foarte dezamăgit. Se aflau într-o ţară străină, fără nici un fel de invitaţie, fără nici un comitet de ajutorare. Moody, cu scrisori de veşti rele, spuse: "Dacă Domnul ne va deschide o uşă, vom intra pe ea, dacă nu, ne vom întoarce înapoi în America. El încercă să vîre scrisoarea într-un buzunar al hainei. Cum însă nu intra, scoase portofelul ca să-şi aranjeze actele. Tocmai deasupra era o scrisoare pe care

o neglijase. O citi şi apoi spuse: "Vom rămîne, iată o uşă deschisă". Scrisoarea era de la George Ben-nett, secretarul onorific al organizaţiei Y.M.C.A. din York. Ea conţinea propunerea ca Moody, în caz că va ajunge pe acolo, să ţină predici cîteva zile la Dioceza lor. Moody telegrafia lui Ben-nett: "Sîntem gata să începem". La care Bennett îi răspunse: "Aici religia e foarte coborîtă. Ne trebuie o lună de pregătire". Şi îi ceru data cînd ar putea să vină. Moody îi comunică: "In seara aceasta voi fi la York". Sankey merse Ia Manchester, la Henry Moore-house, iar Moody cu soţia plecă la Londra, urmînd apoi să se întîlnească la York. Peste trei zile, cînd Sankey sosi la York, îl găsi pe Bennett amărît în mica farmacie. întrebînd de Moody care sosise înainte, acesta îi arătă cu degetul spre tavan, că se află într-o situaţie foarte critică: "Predicatorii străini sînt priviţi la noi cu suspiciune" — spuse el. Dar Moody nu se dădu bătut. El hotărî o întîlnire cu predicatorii din oraş. Pentru Duminica următoare, două biserici au fost puse la dispoziţia lor: una baptistă, alta congregaţionalistă, iar pe data de 25 Iunie au început serviciile de evanghelizare.
Iată o notiţă din autobiografia lui Sankey, în legătură cu această ocazie: "Erau mai puţini de 50 de oameni. Au ocupat locurile cît mai departe de amvon. Nici nu voiau să cînte. Nu se luau după harmoniu. Aşa a început una dintre cele mai mari treziri spirituale".
A doua zi Moody lansă un apel pentru ora de rugăciune de amiază, care urma să se ţină într-o cameră de sus, cam întunecoasă, deasupra farmaciei. Au venit 6 persoane. După 7 zile, un tînăr foarte prezentabil se ridică şi mărturisi: "Ceea ce spune Moody despre Duhul Sfînt este adevărat. Eu am predicat cîţiva ani din greu şi m-am zbătut zadarnic. De două zile m-am retras singur şi am stat cu Domnul meu, rugîndu-L: "O, Dumnezeule, dă-mi Duhul Sfînt". Şi Domnul a avut biruinţă asupra mea, m-am predat pe deplin Lui. Acest tînăr a fost F.B. Mayer. Iată cuvintele lui referitoare la acele zile:
"L-am cunoscut pe Moody într-o zi neuitată, din 1873. Parcă-1 văd conducînd ora de rugăciune de amiază într-o cămăruţă mică, umedă, din

colţul străzii Coney. Acel modest început a dus la un seceriş foarte bogat. Şi această mişcare a fost începutul a ce avea să culmineze după cîteva luni în Free Assembly Hali Edinburg, iar apoi în Sala Agriculturii şi la Opera Regală din Londra. A fost ceasul de naştere a unei noi concepţii de slujire, noi metode de lucru, noi inspiraţii şi speranţe. Pe atunci eram pastor în oraşul York, un tînăr legat cu lanţurile convenţionalismului. Aşa fusesem instruit, aşa începusem cariera mea. Dar aici am descoperit un nou ideal. Prima caracteristică a lui Moody care m-a izbit, a fost faptul că era absolut natural, neconvenţional. După o anumită metodă, care probabil îi dădea prospeţimea şi felul neaşteptat de prezentare; nici cea mai slabă umbră de fanatism sau extravaganţă. Totul era în acord cu un ales bun simţ, cu o dicţiune corectă, o metodă simplă, pe cît de atractivă pe atît de rodnică".

"Primele zece zile au fost mai sărace în rezultate. Moody a acceptat invitaţia pe care i-a făcut-o tînă-rul Mayer să predice în biserica baptistă unde era pastor. Serviciile au ţinut două săptămîni şi trezirile au şi început. Domnul a lovit stînca seacă a îndoielilor şi a necredinţei din York şi sute de suflete, după predică, umpleau cămăruţa de rugăciune. Mi-aduc aminte de acea cămăruţă care a fost lăca-

şui rugăciunilor noastre lungi şi fierbinţi. îmi aduc aminte că şi Moody, la o mare întrunire în Man-chester, s-a referit la această cămăruţă, ca fiind fîntîna din care a ţîşnit fluviul binecuvîntărilor pentru întreaga ţară".

Cea dintîi adunare de o zi întreagă, ţinută de Moody în Anglia a fost organizată de F.B. Mayer. în general adunările începeau la orele 11 şi se terminau la 5 după masă, urmate de un serviciu de evanghelizare. Această inovaţie a atras atenţia multora. întîi era o oră de mărturisiri şi rugăciune; a doua oră de cîntări; a treia, o oră a făgăduinţelor, care consta din mărturii din partea credincioşilor cu privire la îndeplinirea făgăduinţelor în experienţa lor proprie; a patra, o oră de mărturii despre Hristos făcute de cei convertiţi; a cincea, o oră biblică ţinută de Moody; în sfîrşit a şasea, o oră de împărtăşire condusă de Moody, ajutat şi de alţi predicatori.

Cele cinci săptămîni de activitate intensă în York au avut ca rezultat convertirea multor suflete. De aici s-a trecut la Sunderland cu adunări şi mai numeroase. Rees, care 1-a invitat pe Moody, era pastorul Bisericii Baptiste Betesda. El i-a pus la dispoziţie casa de rugăciune pentru serviciile de evanghelizare. Clădire care curind s-a dovedit neîncăpătoare. Aici, ca şi în York, accentul s-a pus pe ora de rugăciune de la amiază şi pe adunarea de toată ziua. Interesant de citit impresiile pastorului Rees, din acea lună de colaborare cu Moody şi Sankey:

1. Amîndoi sînt de o sinceritate totală.
2. Sînt atît de desinteresaţi materialiceşte pe cît de zeloşi în cele duhovniceşti. Zelul lor e într-adevăr extraordinar.
3. Moody e "Mercur", Sankey "Orfeu". Cel dintîi nu e prea elocvent, nici poetic sau romantic, dar

niciodată nu spune fleacuri. Vorbitor rapid, chiar prea rapid, tot ce

spune el are forţă, totdeauna la subiect şi fără să se lungească, ceea ce prezintă un avantaj în plus. Ilustraţiile asupra textului sînt adunate de pretutindeni, cele mai multe din proprie experienţă. înflăcărarea lui Moody, energia sa neobosită, curajul şi tactul său, cît şi iubirea sa pentru oameni se fac totdeauna simţite.
De la Sunderland Moody şi Sankey au plecat la Newcastle. Ei cîştigaseră simpatia tuturor predicatorilor de diferite culte, cu excepţia Bisericii de Stat, care pe motiv că Moody nu fusese pastor ordinat, refuza orice colaborare cu el.
După cîteva săptămîni de succes în regiune, Owen, redactorul ziarului local "The Newcastle" şi membru în Parlament ales de districtul lui, ceru permisiunea să scrie despre adunările lui Moody. Se vorbea ca despre un minunat fenomen religios. Articolul lui Owen a făcut o adîncă impresie în toată Anglia. Rezultatul a fost că din toate părţile au început să sosească o mulţime de invitaţii pentru servicii de evanghelizare.
Newcastle era oraşul lui Bainbridge, la a cărui invitaţie Moody venise de fapt în Anglia, dar care între timp decedase. Adunările au fost ţinute în Biserica Baptistă Rye Hill, cu vreo 1600 locuri. Curînd s-a dovedit şi ea neîncăpătoare.
Un cronicar al epocii spune: "Moody predică, dar acest cuvînt "predică" nu se prea potriveşte cu vorbirea lui. El este ca un om de afaceri, practic şi precis, ca în afaceri. Orice cuvînt pe care îl rosteşte caută să-1 ducă la ţelul fixat, altfel el îl consideră în vînt. Cei mai mulţi cred că există o viaţă după moarte, că este o cale de mîntuire şi una de pierzare veşnică; şi aceasta e o afacere destul de importantă. Moody merge la miezul problemei. El spune

că deţine mîntuirea, că este mîntuit de Fiul lui Dumnezeu pe veci, că orice suflet care o doreşte într-adevăr, o poate avea numaidecât această mîn-tuire. Că poate să devină perfect conştient de aceasta, să plece acasă fericit, aşa cum doreşte. Foarte mulţi predicatori, dacă nu toţi, prezintă ceea ce spun ca adevărul indiscutabil, dar exprimat într-un anumit fel. Moody, mai mult ca toţi, revelează adevărul din Biblie şi-1 dovedeşte. Cred că acest lucru ar trebui să fie mai bine cunoscut de toată lumea".
Clădirea bisericii devenind neîncăpătoare, adunările s-au mutat într-o mare sală a Conservatorului de muzică şi aici Moody şi Moorehouse, prietenul venit să-1 asculte, au predicat în faţa marilor mulţimi. Printre oamenii convertiţi erau cele mai de seamă personalităţi ale oraşului, apoi trezirea s-a extins la restul populaţiei, ca în oraşele din jur.
La venirea la Newcastle, o întrunire a fost anunţată pentru ziua de 12 Noembrie. Mulţi preziceau un faliment. Dar cei care au simţit puterea Duhului Sfînt şi iubirea lui Dumnezeu se rugau fierbinte pentru această întrunire. Nu numai populaţia din Newcastle, dar şi vizitatorii din alte localităţi au venit cu trenul, umplînd balcoanele şi locurile din biserică pînă la refuz. Apoi rezultatele au devenit tot mai vizibile. în legătură cu această lucrare de trezire, Moorehouse

o numeşte "scumpa lucrare a lui Moody", menţionînd cîteva lucruri importante în legătură cu predicatorul american:
1. El crede ferm că Evanghelia mîntuieşte pe cei păcătoşi, cînd aceştia cred şi se bazează pe simpla relatare despre un Mîntuitor răstignit şi înviat.
2. Cînd merge să predice, el aşteaptă ca sufletele să fie mîntuite şi rezultatul e că Dumnezeu onora credinţa lui.

3. El predică, ca şi cum n-ar mai fi o altă ocazie de mîntuire în viitor, ca şi cum păcătoşii n-;n li auzit niciodată Evanghelia. Aceste apeluri sînt cele mai convingătoare.
4. El găseşte credincioşi care să lucreze după mesele. El îi îndeamnă să-i întrebe pe cei din apropierea lor, dacă sînt mîntuiţi. Totul în lucrarea lui e foarte simplu. Şi eu sfătuiesc lucrătorii în via Domnului să vadă şi să audă pe fraţii lor iubiţi, dacă e posibil să înveţe de la ei cîteva lucruri binecuvântate în vederea cîştigării sufletelor".
La Newcastle, cu ocazia unei adunări, Moody a avut o convorbire cu prietenii de acolo, pe care a relatat-o mai tîrziu, ilustrînd nevoia lui de mărturisire şi restituire prin cazul unei femei. Ori de cîte ori începea ea să se roage, îi apărea în faţa ochilor cinci sticle cu vin, pe care le furase cînd era servitoare. Atunci nu se mai putu ruga. Spunîndu-i acest lucru lui Moody, el îi ripostă fără ezitare: "Plăteş-te-le!"
— "Dar stăpînul meu de atunci a murit".
— "Nu trăieşte nimeni din urmaşii săi?"
— "Ba da, un fiu".
— "Du-te la acesta şi plăteşte-le lui".
— "Nu mă pot gîndi la aşa ceva. Reputaţia mea este în joc".
Femeia a plecat acasă supărată, dar a venit a doua zi, întrebînd dacă nu ar putea da lui Dumnezeu suma de bani pentru sticlele de vin.
— "Nu — a fost răspunsul lui Moody - Domnul nu doreşte bani de furat; singurul lucru e să-i restitui păgubaşului".
în sfîrşit, după multe zile de luptă cu mîndria ei, femeia s-a dus la fiul fostului ei stăpîn, i-a mărturisit totul şi i-a dat banii pentru cele cinci sticle de vin. Acesta la rîndul lui a spus că nu-i trebuie

banii. Dar ea a stăruit ca să-i primească, astfel găsind pacea cu Dumnezeu şi cu oamenii.
în Edinburg, Moody a început lucrarea Duminică 23 Noiembrie 1873. Serviciul s-a ţinut în Sala de Muzică, cea mai mare din oraş. La începere sala era ticsită de lume. Balcoanele pline, pe scări şi pe intervale mulţimea îngrămădită în picioare, iar mii de oameni au trebuit să se întoarcă acasă pentru că n-au putut să intre. Săptămîna următoare, seara, evanghelizările au fost ţinute la Barclay Free Church, unde fiecare loc a fost ocupat. în fiecare seară au asistat peste 2000 de ascultători. Pentru a doua seară, servicii speciale au fost ţinute în trei biserici. în una, de la ora şase, în alta, de la şapte, în a treia, de la opt. Cu mult înainte de

începerea serviciului, clădirile erau pline pînă la refuz. în fiecare seară rămîneau la urmă în sală pentru diverse lămuriri şi rugăciune grupuri de zeci de persoane.
Aceste treziri spirituale au luat proporţii uriaşe. Barierele confesionale au dispărut. Toată luna Decembrie a fost o activitate intensă în acest oraş, ceea ce a avut ca rezultat cîştigarea a 3000 de suflete pentru Domnul.
într-o Duminică dimineaţă, Catedrala Free Church Assembly Hali era tixită cu toţi învăţătorii Şcolilor Duminicale din oraş. Fiecare şi-a dat seama că lucrarea în care era angajat îi cerea o predare deplină şi vieţuire creştină învederată. Seara, aceeaşi clădire a fost plină cu profesorii de la facultăţi şi studenţii din oraş.
Cu ocazia revelionului din anul 1873 s-a ţinut probabil cel mai de seamă serviciu religios, ce a avut vreodată loc la Edinburg şi a durat cinci ore.
într-o altă Duminică dimineaţa, serviciul a fost consacrat numai tineretului. La terminare, cineva

a cerut lui Moody să mai ţină încă o adunare. F'.l a răspuns că dacă cei prezenţi mai doresc o adunare pentru cei nemîntuiţi, e gata să le vorbească, l.n cine are dorinţa să lucreze pe tărîmul Evangheiei, să se ridice în picioare. Deodată, toată asistenţa s-a ridicat şi a doua adunare s-a ţinut Vineri seara.
Dintr-o circulară trimisă tuturor predicatorilor din Scoţia, în care li se comunica trezirile din Edinburg — păcat că nu o putem reda din lipsă de spaţiu — se vede clar strînsa legătură dintre rugăciune şi trezire. în luna Octombrie şi Noiembrie, înainte de sosirea lui Moody, lucrătorii pe tărîmul Evangheliei de diferite confesiuni, precum şi credincioşii care aveau la inimă lucrarea Domnului, s-au adunat mereu pentru rugăciune. în plus, tot timpul în care s-au ţinut evanghelizările, a fost în fiecare zi cîte o oră de rugăciune. în această circulară se cerea ca fraţii din provincie să se unească cu ei zilnic în rugăciune timp de o oră, pentru ca să se cunoască pe pămînt calea Domnului şi printre toate neamurile mîntuirea Lui. Pentru aceasta, să se *bazeze* în totul pe făgăduinţa Sa: "Cheamă-Mă, şi-ţi voi răspunde; şi îţi voi vesti lucruri mari, lucruri ascunse, pe cari nu le cunoşti" (Ier. 33: 3).
Odată Moody a stat de vorbă cu 66 de tineri, dintre care 60 s-au convertit pe loc.
La un serviciu a venit şi conducătorul unui club de necredincioşi cu scopul de al tulbura, căutînd ceartă cu Moody. Acesta îi arată necredinciosului nevoia lui de mîntuire, întrebîndu-1 dacă a văzut pe cineva care să fi dorit sincer să fie mîntuit de Isus şi Domnul să-1 fi refuzat. Interlocutorul, cu capul plecat, încuviinţă că nu cunoaşte un asemenea caz. "Scriptura nu poate fi înfrîntă — încheie Moody. Să ştiţi că ne vom ruga pentru D-voastră şi în cele din urmă vă veţi întoarce La Dumnezeu". L-a

mai întîlnit pe acest om în alt oraş şi a constatat că Duhul lui Dumnezeu lucrase la inima lui. Respectivul, întors la Edinburg, a

fost convertit ascultînd pe un alt predicator. Unele ziare americane au scris despre acest caz. Altădată, ajuns din nou la Edinburg, Moody a istorisit această convertire, tăgăduită de unii, şi a adăugat: "Aflu că necredinciosul de altădată e prezent la această adunare. Dacă e adevărat, îl rog să se ridice şi să-şi mărturisească convertirea". Omul se ridică şi mărturisi cum s-a opus altădată şi ce lucruri mari a făcut Domnul pentru el.
Serviciul de despărţire s-a ţinut pe un cîmp întins, întrucît în oraş nu exista o sală în care să încapă mulţimile ce voiau să ia parte la acest serviciu.
După plecarea din Edinburg, Moody şi însoţitorul său au ţinut evanghelizări în cîteva orăşele ale Scoţiei. Apoi, la 7 Februarie 1874, s-au oprit la Glasgow. Aici pregătirile au început de la mijlocul lui Decembrie, cînd peste o sută de predicatori împreună cu alţi credincioşi din bisericile evanghelice s-au întîlnit laolaltă pentru a discuta aranjamentele necesare, apoi mai mult de o lună au avut zilnic o oră de rugăciune la amiază.
Aici evanghelizarea a început în ziua de 7 Februarie la ora 9, cînd sala primăriei era plină cu vreo 3000 de învăţători ai Şcolilor Duminicale. Serviciul a început seara la orele 6,30. Dar cu o oră mai înainte sala era plină pînă la refuz şi o mare mulţime era îngrămădită la intrare. Aceştia din urmă au fost îndrumaţi la trei biserici din apropiere, dar curînd şi acestea s-au umplut.
Moody mai fusese la Glasgow în 1872, fără ca atunci să atragă atenţie mulţimilor. Acum însă, de la început s-a văzut că e însoţit de o putere deose-

bită. Pregătirea acestei evanghelizări n-.i **(bit** zadarnică şi mîna lui Dumnezeu atingea masele. Au fost ţinute adunări pe străzi şi în pieţele oraşului. Părinţii, mamele se întorceau la Dumnezeu, apoi se adunau în rugăciune pentru mîntuirea copiilor lor. La fel şi copiii credincioşi îşi aveau adunările lor.
Dr. Bonar, referindu-se la aceste întruniri de evanghelizări, nu mult după ce începuseră, spunea: "Predicatorii de toate confesiunile iau parte cu toată dragostea. Oamenii vin de la mari distanţe ca să întrebe de calea vieţii, treziţi la aceasta nu de mijloace omeneşti, ci evident, de Duhul Sfînt, care suflă peste ţara noastră, cum n-am mai avut în Scoţia. Aceeaşi Evanghelie, ca cea de altă dată, e predicată tuturor oamenilor; Hristos a fost făcut păcat pentru noi, Hristos înlocuitorul, Hristos cel răstignit, puterea lui Dumnezeu şi înţelepciunea lui Dumnezeu spre mîntuire. Dar acum Evanghelia e predicată cu puterea Duhului Sfînt revărsat din ceruri".
La 16 Aprilie s-a ţinut aici o conferinţă a lucrătorilor pe tărîmul Evangheliei din Scoţia. Au luat parte vreo 5000 de delegaţi. Intîlnirea a avut loc în Palatul de Cristal al Grădinii Botanice. Una dintre cele mai impresionante adunări a fost a personalului de serviciu, care erau vreo 12000 în întreg oraş. Cele 5000 de locuri din palat au fost toate ocupate şi la uşă mai stăteau încă vreo cîteva sute, iar altele care au reuşit să mai intre stăteau în picioare. In

seara rumătoare a fost o întrunire a tineretului.
Ultimul serviciu s-a ţinut în Palatul Grădinii Botanice. Sankey şi-a găsit un loc şi a început serviciul cu un număr de 6000 sau 7000 care erau înghesuiţi înăuntru, în timp ce afară era o altă mult i me de vreo 20000. Cînd a sosit Moody într-o trăsură, nu putea să intre. Văzînd situaţia, s-a suit pe
L08

capra trăsurii şi ceru coriştilor care erau pe afară, să cînte o cîntare, apoi începu să predice despre "Mîntuirea momentană". Cei dinăuntru, auzind ce se întîmplă, au ieşit şi ei cu toţii afară. A fost un serviciu minunat. La terminare, Moody a invitat pe toţi cei care vor să-L urmeze pe Domnul să intre în Palat. Cele 5000 de locuri s-au umplut, iar la apelul său, mulţi s-au hotărît pentru Hristos. între aceştia a fost şi Henry Drummond, care de la acea dată s-a dedicat lucrării de evanghelizare.
Joi 24 Mai, fiind sărbătoare naţională, ziua Reginei Victoria a Angliei, Moody a luat parte la o adunare de rămas bun de la Edinburg, ţinută în aer liber. Aici Moody a predicat la vreo 20000 şi s-a repetat scena de Duminica anterioară de la Glasgow.
în biografia lui Henry Drummond scrisă de Dr. George Adam Smith se arată că puterea mişcării de trezire nu s-a limitat la cadrul restrîns al bisericilor, ci s-a răspîndit mult mai departe de hotarele lor. Una din trăsăturile cele mai importante şi izbitoare a fost stimularea vieţii sociale şi a lucrărilor binefacere.
"Ca toate trezirile religioase — scria el — şi aceasta îşi avea începutul în clasele sărace, dînd claselor avute motive de batjocură. Dar Moody, care cunoştea oraşul şi avea puterea să zugrăvească viziunea nevoilor, a inspirat pe credincioşii din Glasgow să înceapă lucrarea între delicvenţi şi să ajute pe cei nevoiaşi. Au fost vizitate mahalalele. Dumnezeu a binecuvîntat lucrarea şi un mare număr au fost smulşi din patima lor şi redaţi societăţii".
"A fost amenajată o cantină care oferea celor săraci micul dejun în fiecare Duminică dimineaţa. Un nou interes a fost trezit pentru şcolile industriale. O altă cantină a fost deschisă la o şcoală pro-fesională pentru copiii debili sau subalimentaţi". La început, Moody 1-a luat pe Henry Drummond şi pe alţi studenţi ca să-1 ajute. Apoi Drummond a fost însărcinat să vorbească uneori la adunări, astfel a devenit asociatul lui Moody, care i-a încredinţat lucrarea cu tineretul.
V. Robertson Nicoll, redactorul ziarului "The British Weekly", în introducerea sa la cartea lui Drummond intitulată "Viaţa Ideală", relatează trezirea din Scoţia şi legătura dintre Moody şi Drummond: "O criză se apropia sigur, criză care putea foarte bine să fărîme Biserica. Dar aceasta nu s-a întîmplat, datorită mai multor influenţe, însă mai ales a lui Moody". în 1873 el şi-a început lucrarea în Barclay Free Church, din Edinburg. Cu cîteva zile înainte, Drummond primise o revistă de la Societatea Teologică a colegiului său, despre "Diagnozele spirituale", de unde a înţeles că nu predicarea e cel mai important lucru, ci preocuparea personală

cu cei nehotărîţi ar aduce mai bune rezultate. Cu alte cuvinte, s-a gîndit că religia practică ar putea fi tratată ca o ştiinţă exactă. El s-a dedicat studiului ştiinţific, cu gîndul să dea doctoratul în ştiinţă. Moody a făcut asupra lui o adîncă impresie la Edinburg şi a atras pe cei mai buni studenţi.
Cu ochiul său pătrunzător, Moody a observat că Drummond putea fi cel mai bun ajutor şi 1-a asociat la lucrare. Şi a avut rezultate minunate. Chiar de la început, Drummond a atras şi a mişcat mulţimile, ceea ce 1-a făcut ca doi ani de zile să se dedice lucrării de evanghelizare în Anglia, Scoţia şi Irlanda. Astfel a ajuns să cunoască tineretul, devenind un vorbitor de renume.
La Aberdenn, o altă localitate din Scoţia, nu s-au găsit clădiri care să cuprindă mulţimile ce veneau

să asculte Evanghelia predicată de Moody. Duminică, 14 Iunie 1874, adunarea a fost ţinută într-un amfiteatru în natură, unde a fost ridicată o estradă pentru cor şi vorbitor. Cu mai bine de o oră înainte, vreo 10.000 de persoane erau îngrămădite în jurul estradei şi în timp ce Moody predica despre "Plata păcatului este moartea", s-a adunat o mulţime de 20.000 de persoane. în cele vreo 12 localităţi unde a lucrat în timpul verii, la anumite servicii ţinute în aer liber, numărul ascultătorilor trecea în medie de 15.000.
într-un orăşel, un patron care avea mai mulţi salariaţi, după ce s-a pocăit, a stăruit ca fiecare să se ducă să-1 asculte pe Moody. Toţi salariaţii s-au dus şi au fost convertiţi, afară de unul care s-a încăpăţînat, opunîndu-se pe motiv că Moody nu e pastor ordinat.
După cîteva săptămîni, Moody predica într-o altă localitate de pe malul unei ape, despre cuvintele lui Naaman: "Eu credeam". Din întîmplare, salariatul acela se afla în oraş în acea zi, plimbîndu-se pe malul rîului. Văzînd mulţimea adunată, se duse să asculte, acolo se întorese şi el la Dumnezeu. La urmă, întrebînd cine era predicatorul, a aflat că era Moody. Dumnezeu întrebuinţase pentru mîntuirea lui, tocmai pe cel pe care el nu-1 voia. ;
Vîlva rezultatelor evanghelizărilor din Scoţia a făcut ca şi credincioşii din Londra să-1 invite pe Moody. Cum însă aici nu era o colaborare între diferitele confesiuni, el a înţeles că încă nu era momentul şi a acceptat invitaţiile urgente pentru iralnda.
Prima misiune acolo a fost la Belfast. Duminică dimineaţa 6 Septembrie 1874 a ţinut un serviciu la o Biserică din centru, numai pentru lucrătorii Evangheliei. Cu mult înainte de începere, clădirea

era plină. Aici a vorbit despre "Necesitatea coasa crării depline pentru slujbă şi lucrarea neobosită pentru Domnul".
Seara, a treia adunare a avut loc în cea mai marc clădire a unei biserici din oraş, cu o capacitate de 2.000 locuri, dar totuşi neîncăpătoare, aşa că o mare mulţime a rămas în stradă.
La ora de rugăciune de la amiază luau parte cam 1.500 de persoane. Şi aici, ora de rugăciune a devenit baza lucrării şi s-a dovedit o mare binecuvînta-re. Aici evanghelizările au durat pînă la

16 Octombrie, avînd ca rezultat peste 2.000 de persoane care s-au predat Domnului.
La Dublin, terenul a fost pregătit prin rugăciune cu mult înainte. Cînd a ajuns acolo, cum bisericile nu aveau clădiri aşa mari, au luat Palatul Bursei şi aici s-au ţinut serviciile de evanghelizare. La 29 Noembrie s-a încheiat conferinţa de trei zile, ţinută pentru vestitorii Evangheliei, la care au luat parte 800 de persoane. înainte de plecare, a avut loc o adunare a celor convertiţi, la care au luat parte vreo 2000 de persoane.
De aici, Moody cu însoţitorul său, au plecat la Manchester. Aici serviciile nu au fost caracterizate prin spiritul de bucurie, ca şi în celelalte localităţi din Scoţia şi Irlanda, ci mai mult printr-o evlavie solemnă şi călăuzire în sens practic, ceea ce a dus la trezirea localităţilor din jur. Un alt rezultat important a fost impulsul pe care 1-a dat Asociaţiei Creştină a Tinerilor: Y.M.C.A.
La Sheffield evanghelizările au început în seara zilei de 31 Decembrie 1874. "Ce se poate face pentru masele nemîntuite?" a întrebat Moody. Vorbind despre foametea spirituală din Anglia pe care nici n-o putea visa, a continuat: "De exemplu, aici mi s-a spus că ar fi 150.000 de locuitori care nu
106
107
numai că nu merg la nici o biserică, dar chiar dacă ar vrea să meargă, n-ar avea unde. Mi se pare că mai întunecate decît aceste mii de oameni fără Hristos, sînt miile de creştini adormiţi şi fără vlagă, care trăiesc în mijlocul lor, frecîndu-se de ei zilnic pe stradă, fără ca măcar să-i înştiinţeze despre moarte, veşnicie şi judecata viitoare". Vorbind despre decăderea lumii, el a spus: "Acei dintre noi care sîntem credincioşi să ne ascundem faţa de ruşine şi să ne rugăm lui Dumnezeu să ne scape de vina lumii pierdute. Cred că dacă este ceva care străpunge inima Domnului, nu e vinovăţia lumii, ci indiferenţa Bisericii. Nu e deajuns să spui că ai milă, este necesară acţiunea personală. Pot plăti pe cineva să facă ceva, dar niciodată nu-1 voi putea plăti să facă lucrul meu personal. Eu singur răspund înaintea lui Dumnezeu şi tot aşa fiecare dintre voi" .
După ce a predicat în seara de Revelion, a făcut apel la cei ce doresc ca credincioşii să se roage pentru ei, să se ridice în picioare. Cîţiva s-au ridicat. S-au făcut rugăciuni pentru ei. Tocmai atunci au început clopotele să sune, Moody a încheiat prin rugăciune.
De aici a plecat la Birmingham, unde a rămas două săptămîni. S-a găsit o sală cu o capacitate de 11.000 de locuri. Era enormă şi totuşi neîncăpătoare. Era ticsită cu o oră înainte de începerea serviciului, în primele opt zile, numărul total al ascultătorilor s-a ridicat la 106.000. La început, Dr. W. Dale privea rezervat şi cu bănuială lucrarea, datorită faptului că Moody nu avea studii teologice. Crescînd interesul, Dale a început să ia parte la adunări, ca mai tîrziu să spună: "Despre forţa lui Moody ca predicator e greu să vorbesc. Orice om care poate interesa şi impresiona de la 3.000 la 6.000 de persoane, jumătate de ceas dimineaţa şi
108

trei sferturi de ceas după masă, care mai poate apoi interesa o a treia mulţime de 13.000 la 15.000 de ascultători pentru trei sferturi de ceas seara, trebuie să aibă o putere deosebită, fără discuţie. Desigur, sînt în mulţime din cei care ascultă fără să ţină seama ce li se spune. Dar am stat într-un loc de unde puteam vedea impresia pe care a produs-o vorbitorul. Rareori am văzut figure care să nu fi exprimat cel mai viu interes".
"Mulţimea era amestecată: tineret, vîrstnici, bogaţi şi săraci, meseriaşi, negustori, comercianţi, tineri abia ieşiţi de pe băncile şcolii, femei cu şi fără educaţie, bărbaţi care ştiu mai mult despre cîini şi despre porumbei decît despre cărţi. Pentru un timp n-am putut înţelege ce se petrecea şi nu sînt nici acum destul de sigur că înţeleg totul. La prima adunare predica lui Moody a fost simplă, directă şi plăcută, plină de speranţă; cu ceva humor şi patos, ilustrată cu o istorioară sau două, care a umplut ochii celor mai mulţi în lacrimi, din rest, nimic remarcabil în vorbire. O oră de rugăciune cu predică la opt dimineaţa, pe o ceaţă groasă şi ger de Ianuarie, a fost cel mai greu lucru, încît n-aş fi crezut să vină cineva. Dar mi s-a părut că e cea mai binecuvîntată adunare la care am luat parte vreodată. în sală era căldură şi chiar raze de soare, în aceeaşi zi, seara, am priceput de ce Moody a avut atîta reuşită în alte părţi".
A doua zi de dimineaţă, la ora de rugăciune, vorbirea a fost mai tăioasă şi izbitoare. Iar la serviciul de seară am putut să constat că vizitatorul are facultatea de a face ca adevărurile elementare ale Evangheliei să fie clare şi pline de viaţă. Marţi seara i-am spus lui Moody că lucrarea a fost în mod clar a lui Dumnezeu. A zîmbit vesel şi mi-a spus că i-ar fi părut rău dacă ar fi fost altfel".

De atunci pastorul Dale a avut un deosebit respect faţă de Moody şi-1 considera că e îndreptăţit să predice Evanghelia "fiindcă n-ar putea să vorbească odată despre sufletul pierdut, fără să n-aibă ochii plini de lacrimi".
De la Birmingham Moody a mers la Liverpool. Aici fiindcă oraşul nu avea o sală aşa de mare, de aceea s-a ridicat o baracă uriaşă de 10.000 de locuri, ce a fost terminată în 40 de zile şi a primit numele de "Sala Victoria". La prima întrunire, două treimi din ascultători erau tineret. La ora de rugăciune de amiază luau parte uneori 5 la 6.000. Aveau loc săptămînal 18 servicii în această sală. Alte servicii se ţineau prin piaţă şi pe străzi. Anumite servicii misionare se ţineau în magazii, ba chiar în grajduri. Lucrarea a luat un mare avînt.
Adunarea copiilor, ce avea loc de obicei în fiecare Sîmbătă după masă, a fost extraordinară. S-au îngrămădit în "Sala Victoria" vreo 12.000 de copii, iar alte vreo 2.000 au fost duşi în sala unui circ din apropiere. Predica a constat din întrebări. Iar la cîntările lui Sankey, copiii provocau un tumult cînd îşi uneau şi ei vocile, plini de entuziasm, cîn-tînd din toate puterile. A fost o adunare pe care Moody şi Sankey n-au uitat-o niciodată. în timpul celei de a treia călătorii în Anglia, începutul a fost din cale afară de slab, descurajant, dar sfîrşitul a fost glorios. Dumnezeu i-a folosit în chip binecuvîntat. De am învăţa să ne bazăm totdeauna, nu pe prima

impresie, ci pe Dumnezeul nostru mare şi atotputernic. Căci El preface stînca în iaz şi cremenea în izvoare de apă. Dar stînca trebuie lovită prin Cuvîntul Său.

EVANGHELIZAREA DE LA LONDRA

în timpul celor doi ani petrecuţi în Marea **Britl** nie la prima sa vizită, Moody a primit multe invit;i ţii pentru evanghelizări la Londra. Dar el n-a voii să le accepte, căci diferitele confesiuni nu erau gata pentru o cooperare în această lucrare.

încă pe cînd era Moody la Edinburg, Hugh M. Matheson, mare om de afaceri din Londra, a venit să-1 asculte. Era tocmai ultima zi şi n-a avut posibilitatea să-i înmîneze invitaţia.

Publicul din Londra află din presă în legătură cu trezirile spirituale. Mai ales publicaţia "Creştinul" a fost trimisă în mii de exemplare la păstorii şi preoţii diferitelor confesiuni ca să-i pună la curent. Matheson a consimţit să plătească pentru trei luni, 30.000 abonamente, trimise păstorilor şi preoţilor din Marea Britanic Astfel trezirile din Scoţia au stimulat pe cei din Londra pentru asemenea treziri.

în timp ce Moody se afla la Dublin, păstorii din Londra au adoptat o rezoluţie care prevedea, în acord cu sugestia lui Moody, că ei sînt hotărîţi să pregătească campania de evanghelizare în capitala Angliei, pentru lunile: Martie, Aprilie, Mai şi Iunie; să fie chemaţi oameni dotaţi pentru predicare, din toate părţile Angliei, Scoţia, Irlanda chiar şi din America, toţi să ajute lucrarea.

Au fost alese patru centre unde să se ţină evanghelizările: Sala de Agricultură, în Nordul Londrei, cu o capacitate de 13.700 locuri şi în picioare încă vreo 5.000 de persoane. Sala Bow Road în Est, cu 10.000 de locuri. Opera Regală în Vest, în cartierul aristocratic Westminster. Şi Teatrul Victoria, în Sudul oraşului.

Statisticile publicate înaintea venirii lui Moody la Londra înregistrau printre altele: 117.000 criminali

înscrişi în registrele poliţiei, numărul lor crescînd în medie cu 30.000 pe an; 38.000 alcoolici pe an în faţa tribunalelor; peste un milion de locuitori nu mergeau Dumineca la nici o biserică.

In Ianuarie şi Februarie s-au făcut pregătiri intense. Pastorii au început să se unească în rugăciune. Vineri, 5 Februarie 1875, Moody s-a întîlnit cu pastorii din Londra într-o mare sală, discutînd cu ei problemele legate de evanghelizările ce urmau să înceapă, asistînd aproape 2.000 de persoane. O întrunire unică în felul ei. Moody a semnalat o seamă de greutăţi. El a observat că unii din cei mai buni predicatori se ţineau în rezervă din cauză că auziseră una sau alta. I s-au pus multe întrebări lui Moody şi multe păreri greşite au fost risipite.

La Londra, evanghelizările au început Marţi seara 9 Martie, în Sala de Agricultură. Iar a doua zi, a fost o adunare de amiază la Exeter Hali. Comitetul care mergea din casă în casă a fost foarte activ. De asemenea o oră de rugăciune de amiază s-a început la Sala de Agricultură cu vreo 1.000 de persoane şi a continuat timp de o lună de zile.

Campania de pregătire a dat roade. Toate locurile s-au ocupat, chiar culoarele erau tixite. In marea clădire erau îngrămădite vreo 17.000 de persoane, alte cîteva mii au trebuit să se întoarcă acasă, pentru că n-au mai putut intra.

De la început Moody a cîştigat vastul auditor, spunînd: "Să ne ridicăm şi să cîntăm "Lăudat fie Dumnezeu", pentru ceea ce are să facă în Londra".

Apoi s-a rugat cu multă căldură ca binecuvîntarea să vină peste oraş şi duhul unităţii să-i anime pe toţi participanţii la lucrare.
A mai spus că cei care au venit să asculte o nouă Evanghelie vor fi dezamăgiţi, căci n-are decît tot vechea Evanghelie pe care ei au auzit-o de atîtea ori
în biserica lor. Necesar e ca toţi cei ce sînt ai Domnului să aibă inima şi mintea aprinse pentru El, să fie gata să-şi folosească energia cu orice preţ pentru lucrarea sfîntă. Apoi le-a cerut să fie uniţi, să lucreze şi să se roage pentru succesul evanghelizării. în prima Duminică după masă, marea sală a fost plină de femei; la serviciul de seara tixită de bărbaţi. Ora de rugăciune de amiază de la Exeter Hali umplea de popor marea sală. Curînd membrii bisericilor au fost cuprinşi de zelul sfînt, lucrînd cu un nou elan.
Desigur, în această vreme s-au revărsat asupra lui Moody valuri de critici şi batjocură. Unele reviste şi ziare aveau caricaturi ale lui Moody şi Sankey. Erau acuzaţi că fac reclamă pentru anumite firme americane. Fiindcă Sankey avea mereu cu el un armoniu portabil, necredincioşii spuneau că el încearcă să cîştige clienţi pentru o fabrică de orgi şi armonii. Pe Moody îl ridiculizau că nu ştie să vorbească, făcînd greşeli gramaticale, că e vulgar, că misiunea lui mai degrabă degradează religia, că istoriseşte tot felul de banalităţi. "The Saturday Review" se mira că atîţia aleargă să asculte pe aceşti doi americani. Revista "The Vanity Fair" lua în derîdere aceste mulţimi de ascultători aşa de amestecate, care ar fi ca un carnaval.
O biografie a lui Moody, ticluită de adversari, ce se vindea pe un penny pe străzile Londrei, căuta să înăbuşe influenţa lui Moody, incitînd publicul londonez împotriva lui. Era prezentat ca o vedetă de mîna a treia, neştiind bine nici să citească. Dar toate acestea atacuri n-au golit marea sală în care îşi ţinea Moody evanghelizările. Dimpotrivă, se pare că şi acestea au devenit un fel de reclamă, stîrnind curiozitatea mulţimilor ce veneau în masă la ascultarea Evangheliei. în ciuda ostilităţii presei,

curînd s-a aflat că însuşi Lordul Cairns, ministru al Angliei în guvernul lui Disraeli, a asistat de mai multe ori la evanghelizările lui Moody. La fel Glad-stone, fostul primministru, acum şeful opoziţiei în Parlament, a luat parte la evanghelizări şi de două ori chiar la amvon, în prezidiu adunării. Moody spunea despre Gladstone că e un om întors la Dumnezeu şi umil creştin. După o predică, Gladstone a exclamat: "Mulţumesc lui Dumnezeu că am ajuns ziua cînd El îşi binecuvintează Biserica Sa pe pă-mînt, prin darul unui om înzestrat să predice E-vanghelia lui Hristos, aşa cum am auzit-o acum". La care Matthew Arnold, cunoscut poet englez al epocei ar fi spus: "Aş da tot ce am, să pot fi credincios". Gladstone invidia pe Moody pentru vocea sa care se auzea în toată sala, fără mijloace de amplificare. Odată i-a şi spus lui Moody: "Aş vrea să am pieptul d-voastră cu asemenea voce". La care Moody i-a răspuns: "Şi eu aş dori să am capul d-voastră deasupra acestui piept".
O altă personalitate care a luat parte la evanghelizări a fost Lordul Shaftesbury, căruia Moody, în prima sa călătorie, a refuzat să-i aducă mulţumiri la o conferinţă, aşa cum i se ceruse. Acum, nici măcar invitat, Schaftesbury a urmărit îndeaproape desfăşurarea

evanghelizărilor. Apoi a scris în presă: "Succesul lui Moody şi Sankey nu numai că nu e împiedecat, ci creşte. Tot mai mult pare că e vorba de ceva supranatural. Au venit într-o vreme cînd masele zac indiferente, adormite, n-au pe nimeni pe care să-1 asculte. E uimitor cum a venit "omul potrivit la vreme potrivită".
A doua zi, Vinerea Mare, Lordul Shaftesbury a venit pentru prima dată să-1 asculte pe Moody şi a fost adînc mişcat. Vocea vorbitorului era răguşită, limbajul nepotrivit pentru societatea londoneză
114
care era scandalizată, totuşi rezultatele erau uimi toare, mulţimele veneau mereu şi convertiţii **erau** cu sutele. Aceasta 1-a determinat pe Shaftesbury să spună: "E aici ceva supraomenesc!" Şi cu presti giul de care se bucura, cu înţelepciunea sa, a început să ajute campania de evanghelizări din Londra.
După evanghelizările în Londra de Est, Moody a anunţat că începe seria de evanghelizări şi în Vestul Londrei, două predici pe seară. La Bow Com-mon, predica la 8—9.000 de oameni, la orele 19,30. Iar la Hay Market, la orele 21. Cînd termina predica, sărea într-o trăsură şi pleca în partea cealaltă a Londrei, unde îl aşteptau alte mii de oameni.
Printre personalităţile care au luat parte la evanghelizări au fost şi Ducele şi Ducesa de Sutherland, cei mai mari proprietari de pămînturi din Europa. Moody a fost invitat la Castelul Dunrobin în High-lands, de acolo seara, caleaşca princiară 1-a dus direct la evanghelizări. La o oră de citirea Bibliei şi rugăciune de amiază la Operă, a venit şi Prinţesa de Wales, Alexandra, în vîrstă de 30 de ani, în loja regală. Moody a spus cuiva foarte calm: "Poate că va primi şi ea o binecuvântare".
Un deosebit suport în evanghelizări a primit Moody din partea lui Ch. H. Spurgeon, prinţul predicatorilor din acea vreme. Acesta a recunoscut în biserica sa: "Unii din ascultătorii noştri au fost convertiţi probabil sub influenţa serviciilor conduse de prietenii mei Moody şi Sankey la Sala de Agricultură". De altfel, unul din cele mai entuziaste servicii a fost cel ţinut tocmai la Tabernacolul lui Spurgeon, în beneficiul studenţilor de la Colegiul lui Spurgeon şi pentru predicatorii baptişti din oraş. Subiectul predicii a fost: "Pregătit pentru orice lucrare bună". La apelul făcut pentru dedicarea în lucrare, studenţii şi ceilalţi predicatori s-au ridicat toţi, urmaţi de toată mulţimea.
115
Campania de evanghelizări din Londra a durat peste 4 luni. Evanghelia a fost predicată seară de seară, de multe ori de două ori pe seară. Pînă şi Arhiepiscopul de Canterbury, A.C. Tait, a fost mişcat de această lucrare şi într-o scrisoare îşi exprima "cel mai adînc interes pentru mişcarea care a fost binecuvîntată atît de minunat". El a făcut apel la preoţii anglicani să fie gata să ajute pe acei ce au fost treziţi prin aceste predici. Primatul Bisericii Anglicane a trimis scrisoarea Lordului Cancelar Cairns, din Guvernul Disraeli, spre a

fi publicată în presă.
Despre lucrarea de la Londra în cele 4 luni, găsim în biografia lui Moody, întocmită de fiul său, următoarele date statistice :
In Camberwell Hali au fost 60 de adunări, la care au participat 480.000 persoane. în Sala Victoria 45 de adunări, cu 400.000 participanţi. La Opera Regală 60 adunări, cu 330.000 participanţi. La Bow Road Hali 60 adunări, cu 600.000 participanţi. La Sala de Agricultură 60 de adunări, cu 720.000 participanţi, în total 285 de adunări, cu 2.530.000 participanţi. Evanghelizările au început la 9 Martie şi s-au sfîrşit la 12 Iulie 1875.
La serviciul final de despărţire, la 12 Iulie, au luat parte : 188 preoţi ai Bisericii Anglicane, 154 pastori congreţionalişti, 85 baptişti, 81 metodişti ai lui Wesley, 39 presbiterieni, 8 metodişti uniţi, 7 metodişti primitivi şi 39 aparţinînd altor confesiuni. Aceste cifre arată caracterul neconfesional ce îl aveau aceste servicii de evanghelizare şi valoarea unei lucrări susţinută. Poporul nu a obosit, ci s-a înflăcărat tot mai mult. Moody în lucrarea sa nu a făcut, cum spune vechea zicală : "Bate fierul cît e cald", ci el a bătut fierul pînă s-a încălzit. Credincioşii din Londra au fost treziţi spiritualiceşte şi
apoi prin ei au fost treziţi mulţi alţii.
Rezultatele acestui turneu de peste 2 ani în An glia au fost multilaterale. S-au organizat societăţi de binefacere, orfelinate şi azile de bătrîni au luat fiinţă în mai multe părţi ale oraşului. A crescut grija pentru copii, s-a luptat cu mai multă tenacitate împotriva alcoolismului şi mizeriei. Acestea pe plan social. Pe plan spiritual rezultatele au fost şi mai remarcabile : Bisericile au devenit mai active, pastorii şi învăţătorii Şcolilor Duminicale au fost cuprinşi de un zel sfînt pentru cei pierduţi, clădirile bisericilor au devenit neîncăpătoare, lumea a început să caute pe Dumnezeu, peste tot s-a manifestat o viaţă nouă.
Moody a revenit la Londra în Noiembrie 1883. Acum evanghelizările au durat 8 luni. Această campanie de evanghelizare Moody a socotit-o mult mai rodnică decît cea din 1875. Ogorul era desţelenit, comuniunea frăţească mult mai bună, membrii bisericilor mult mai activi, viaţa spirituală mult mai puternică, de aceea şi rezultatele au fost mult mai mari.
în timpul acestor 8 luni, comitetul de organizare a planificat adunări în 11 suburbii ale Londrei. Pentru aceste evanghelizări s-au achiziţionat două hale mari metalice, demontabile, care puteau fi transportate dintr-un cartier în altul. Fiecare avea o capacitate de 5.180 locuri, cu o estradă şi o sală anexă, unde treceau cei ce erau gata să se predea Domnului. Demontarea, transportarea şi montarea din nou a halelor dura 3 săptămîni. în timp ce se ţineau evanghelizările într-una din hale, cealaltă era instalată pe noul loc, unde urmau evanghelizările viitoare.
Muncitorimea din acea vreme fusese îmbibată de ateism. în suburbia Stratford, cartier de locuinţe

muncitoreşti, lucrătorii din Armata Mîntuirii de multe ori au fost primiţi cu pietre. Aici locuiau cei mai activi militanţi atei. în luna Ianuarie, aici şi-a început Moody evanghelizările. El a luat contact cu preşedintele clubului ateist, care a mîrîit şi era gata de luptă. Dar Moody era neînfricat şi a anunţat că Joi, 31 Ianuarie 1884, va fi o zi specială pentru atei. Şi întreaga sală a fost plină aproape numai de atei. Moody a predicat din textul "Stîn-ca lor nu e stînca noastră". A arătat golul din viaţa ateilor, lipsa lor de speranţă, redînd o seamă de scene de pe patul de moarte ale unor atei de seamă. La întrebarea lui Moody : "Cine vrea să primească pe Hristos ca Mîntuitor?", cineva, cu gînd să tulbure adunarea, s-a sculat şi a strigat : "Eu nu vreau". Moody însă, stăpîn pe situaţie, a arătat că mîntuirea e în funcţie de voinţa noastră. Apoi le-a spus : "Iată, aici e campionul vostru. Cîţi dintre voi credeţi că el a făcut bine spunînd că nu vrea? Vă rog să vă ridicaţi în picioare". însă nimeni nu s-a ridicat. Atunci a continuat : "Mulţumesc Domnului că niciunul n-a fost care să repete : "Nu vreau. Vă întreb acum, cîţi de aici vreţi să-L luaţi pe Hristos ca Mîntuitorul vostru?"
A urmat o pauză. Apoi un mecanic s-a ridicat şi a spus : "Eu vre~'i". A fost ca o bombă. Alţi vreo 500 au sărit în picioare, mărturisind că-L acceptă pe Domnul Isus ca Mîntuito^.
Campania fiind lungă, 1-a extenuat pe Moody, dar ea a fost foarte binecuvîntată.
118
MARILE TREZIRI DIN STATELE UNUI',
După trezirile din Anglia, care au durat de **datl** aceasta mai bine de doi ani, la 4 Augusi I Moody şi Sankey s-au îmbarcat pe vaporul S.S. Spania cu destinaţia New York, unde au ajuns la 14 August 1875.
Moody s-a retras cu familia sa la Northfield spre a se odihni cîteva săptămîni. încă de la New York s-a despărţit de Sankey, acesta luînd trenul spre Pensylvania, unde urma să-şi întîlnească şi el rudele sale.
în Anglia, Moody se bucurase de multă preţuire. Dar iată că la sosirea acasă, în oraşul său, el aproape că n-a fost băgat în seamă. Un jurnalist anunţa în ziarul "New York Herald" din 19 August 1875, că Moody a sosit la gară ca un pasager oarecare, întîmpinat de Ed, fratele său, care 1-a luat într-o trăsură să-1 ducă acasă. Nici o primire şi entuziasmul mulţimilor, care să arate că era unul din cei mai însemnaţi oameni ai vremii sale.
Mica lor fermă se afla pe un deal. Aici Moody a început să facă din nou călărie, sportul lui favorit. Dar n-a avut prea mult răgaz de odihnă, căci vestea reîntoarcerii sale a făcut ca prietenii din toate părţile să se adune la ferma lor. în primele zile ale lui Septembrie a sosit aici şi Sankey.
O săptămînă mai tîrziu au început amîndoi să predice în biserica din Northfield. în Septembrie, mulţimea venită să-1 asculte era aşa de mare, că nu mai putea încăpea în biserică. Unii veneau de la 80 — 100 km. distanţă. Pajiştea din faţa bisericii era destul de întinsă, dar ea se umplea, ocupînd şi o bună parte din şoseaua ce trecea prin faţa bisericii. Moody, pe treptele bisericii cu Sankey alături, predicau de două ori pe Duminică. Cei veniţi din
119
alte părţi, devenind interesaţi în mîntuirea altora, au început să-1 cheme pe Moody şi în oraşele lor. Aşa încep primele treziri prin Moody în America.
Invitaţiile fiind multe, era greu să se hotărască în care oraş să

pornească marea trezire. Fiecare mare oraş nădăjduia să aibă onoarea ca să găzduiască prima campanie de evanghelizare. Trimişi ai bisericilor din New York, Philadelphia şi Chicago au început să facă presiuni asupra lui Moody, să meargă la ei. Cei din Philadelphia motivau că trebuie să se grăbească, deoarece în anul următor 1876, fiind centenarul Statelor Unite, cu marile serbări programate în oraşul lor, nu s-ar mai putea ţine aceste evanghelizări decît în anul următor.
La 14 Septembrie 1875, Moody a convocat o conferinţă la care să ia parte cîte doi reprezentanţi din Chicago, Philadelphia, New York şi Brooklyn, unde să se cadă de acord asupra locului începerii evanghelizărilor. Acestor delegaţi, el le-a dat în vileag cele două condiţii ale sale : întîi, să i se promită sprijinul de către toate bisericile evanghelice din oraş; al doilea, să i se pună la dispoziţie săli spaţioase care să poată cuprinde mulţimi de mii de persoane. Aceste două condiţii au eliminat dintr-o dată oraşele New York şi Chicago, care nu aveau un loc pentru asemenea întruniri. în timpul discuţiilor, el a mai formulat o condiţie: în timpul evanghelizărilor să nu se facă în oraş alte mai serbări, sau programe deosebite, care ar putea da impresia de concurenţă, împiedicînd astfel concentrarea forţelor într-un singur loc. Prin aceasta, el înţelegea ca bisericile să aibă serviciile lor obişnuite, dar seara să fie cu toţii la evanghelizare. Deci, la acea oră să nu se mai programeze altceva. Această cerinţă a făcut să rămînă afară Philadelphia. Organizaţia

Y.M.C.A. avea programate acolo mai multe serbări, la care n-a vrut să renunţe. Astfel a rămas numai chemarea celor din Brooklyn şi Moody sa decis să înceapă acolo. Avea acolo la dispoziţie o mare clădire publică, putînd-o imediat folosi şi delegaţii susţineau că ogorul era pregătit pentru Evanghelie.
Pe la jumătatea lui Octombrie 1875, Moody anunţă că va începe evanghelizările în Brooklyn, urmînd apoi să treacă la Philadelphia, New York, Chicago şi Boston. Aceasta avea să-i ocupe sfirşitul lui 1875, 1876 şi parte din 1877. Apoi avea li N mute în centre industriale mai mici ca : New Kn gland, Providence, Springfield, Hartford şi New Haven, completîndu-şi itinerarul care i-a ocupat şi cea mai mare parte a nului 1878. în marile oraşe, evanghelizările au durat două pînă la trei luni, iar în cele mici trei pînă la patru săptămîni.
De la început, Moody cerea să se înfiinţeze un comitet care să facă toate pregătirile necesare, el fiind scutit de aceasta. Activitatea fiecărui comitet mergea crescendo, culminînd prin evanghelizările ţinute de Moody.

TREZIREA DIN BROOKLYN
Cei din Brooklyn, într-un timp scurt, au transformat o mare sală de sport într-un auditoriu cu 6.000 de locuri. La început li se părea că e mare, dar curînd a devenit neîncăpător. Ziarul "New York Herald" scria că 12.000 pînă la 20.000 de persoane trebuiau să se întoarcă

înapoi acasă, pentru că nu mai încăpeau. Societatea de tramvaie dublă liniile în direcţia aceea, cu un număr mărit de vagoane, care soseau la fiecare minut, dar totuşi nu s-a putut face faţă, mulţi trebuiau să vină pe jos. "Aici totul merge bine — scria Moody lui Far-well — dar roagă-te zilnic pentru mine. Niciodată n-am simţit mai mult nevoia de ajutor din partea prietenilor ca acum".
Curînd Moody atrase şi cîştigă atenţia mulţimilor, ajungînd la asemenea audienţe, cum nu mai avusese nici un alt vorbitor înaintea lui.
Evanghelizările au început la 24 Octombrie 1875 şi au durat o lună de zile. Seară de seară, el a predicat Evanghelia şi mulţi se pocăiau de păcatele lor. La sfîrşitul evanghelizărilor, el anunţă o adunare numai cu cei ce s-au pocăit şi predat Domnului în perioada respectivă. La acest serviciu au participat între 2.300 şi 3.000 de persoane; a fost un bogat seceriş.

TREZIREA DIN PHILADELPHIA
Pregătirile propriu zise au început aici din Iulie 1875. în centrul oraşului era o gară veche nefolosită, care a fost cumpărată de John Wanamaker, un mare negustor credincios. Clădirea a fost transformată într-un mare auditoriu cu 10.000 locuri. Invitaţia trimisă lui Moody era semnată de 180 de pastori. Evanghelizările aici au început pe la sfîrşitul lui Noembrie 1875 şi au ţinut pînă la sfîrşitul lui Ianuarie 1876. în fiecare Vineri seara erau adunări pentru alcoolici. Unele adunări numai pentru femei, altele numai pentru tineret. La 4 Decembrie 1875, Moody scria lui Henry Drummond în Scoţia: "Lucrarea în sînul tineretului creşte minunat în această ţară. Mă bucur că am învăţat în Anglia să mă ocup de tineri. N-ai putea veni să ne ajuţi? Te dorim aşa de mult. îţi suportăm toate cheltuielile şi ai putea cîştiga cîteva mii de suflete dacă ai veni. îmi lipseşti nespus de mult. Nici nu-ţi poţi închipui cît de mult aş dori să fii aici cu mine. Dacă poţi, vino neapărat". Drummond declină politicos invitaţia, căci nu voia să-şi întrerupă din nou studiile universitare.
Ca răspuns la o chemare specială, Moody s-a deplasat doar pentru o singură zi la Universitatea Princeton. Din felul cum a fost primit de studenţi, Moody a spus : "Nimic nu mi-a plăcut mai mult ca ceea ce am văzut aici la Princeton. între ei s-a petrecut o trezire spirituală lucrată de Duhul Sfint".
în comitetul de pregătire al evanghelizărilor au fost alese unele din cele mai de seamă personalităţi din oraş. John Vanamaker, mare negustor; George Stuart şi John Whitney, mari bancheri; iar casierul principal al unei bănci a fost ales ca trezorier al acestor adunări de evanghelizare. Reputaţia lor a

influenţat mult participarea mulţimilor.
Aici la Philadelphia, Moody a avut parte de oaspeţi dintre cei mai distinşi. însuşi Grant, preşedintele Statelor Unite, care inspecta pregătirile în vederea centenarului, Duminică 19 Ianuarie 1876, a venit la biserică cu toată suita sa.

Curînd după începerea evanghelizărilor, marele auditoriu a devenit neîncăpător. Mari mulţimi alergau să asculte Evanghelia predicată în mod simplu de Moody.
124
TREZIREA DE LA NEW YORK
Încă din Iunie 1875, pe cînd Moody era la Londra, a primit invitaţia să ţină evanghelizări la New York. De îndată ce el acceptă invitaţia, se formă un comitet de organizare compus din peste 30 de pastori. Ei au închiriat clădirea mare a Hipodromului, care a fost împărţită în două săli mari : una cu 6.500 locuri, alta cu 4.000 locuri, iar între ele un hol mare pentru adunările de predare după predică.
Prima adunare s-a ţinut în seara de Duminică 6 Februarie 1876 pentru binecuvîntarea clădirii şi a lucrătorilor. Luni seara au început evanghelizările. Cu mult înainte de deschidere, o mulţime imensă bloca străzile din vecinătatea Hipodromului. La 20 minute după deschiderea uşilor, 7.000 persoane erau deja instalate în sala mare, alte 4.000 în cealaltă sală şi cîteva mii s-au îngrămădit afară să audă măcar ceva. Un cor de 500 de persoane aştepta semnalul. La ora 8 fix, Moody şi Sankey au apărut pe estradă. S-a făcut o scurtă rugăciune, după care s-a cîntat : "O, Mîntuitorule, adăpostul meu Tu eşti". Apoi s-a ridicat tot poporul la rugăciune. S-a cîntat : "Sus fraţilor, sub steagul Domnului Isus" şi "O, ce seceriş va fi!", după care Moody a citit textul din 1 Corinteni 1: 27 şi a predicat despre Planul lui Dumnezeu, cerînd asistenţei să primească mesajul sfînt.
La aceste evanghelizări, Moody a căutat să aducă îmbunătăţiri, atît în sistematizarea materialului, cît şi în expunere, ca să fie mai bine înţeles.
Presa publica lungi relatări despre aceste adunări. Reporterul William Hoyt Coleman ne-a lăsat următoarea descriere a unui serviciu de Duminică dimineaţa : "Este ora şapte şi zece minute dimineaţa.
125
La intrarea din Madison Avenue, o mulţime compactă aşteaptă deschiderea uşilor, pentru un studiu biblic la ora opt. O mulţime de oameni cu aspect îngrijit şi bine dispuşi, discută vesel şi bat din picioare de nerăbdare. Cîţiva plasatori împart tichete celor care nu au. Peste drum, o credincioasă stă de vorbă cu nişte trecători tineri, se pare că îi invită, dar fără succes. Cinci minute mai tîrziu s-au deschis uşile, într-o exclamaţie generală de uşurare din partea mulţimii care a început să intre. Printr-un pasaj larg se pătrunde într-un auditoriu plin cu scaune şi înconjurat de un balcon cam jos. O estradă în formă de K merge de la o galerie pînă la cealaltă. Partea ei din dreapta e destinată pentru solist şi cor, cea din stînga pentru cei cu locuri speciale".
"Sala e aproape plină. O mulţime amestecată, puţini par de condiţie foarte modestă, după îmbrăcămintea neîngrijită. In sală sînt şi mulţi negri. O mare parte a celor prezenţi sînt învăţători de Şcoală Duminicală. Adevărată minune să vezi la o oră aşa de matinală, asemenea mulţime. La 7,40 corul începe să cînte şi toată asistenţa

se uneşte în cîntare. Aproape toţi şi-au adus cu ei cartea de cîntări şi melodiile fiind uşoare se pot uşor învăţa.
La 8 fix, doi oameni trec în faţă, unul la amvon, celălalt la armoniu. După un moment de rugăciune, cel de la amvon se ridică, nu prea înalt, robust, cu capul lunguieţ şi gît scurt, ochii negri clipesc din cînd în cînd, cu mustaţă şi o bărbuţă deasă. Faţa lui exprimă seninătate şi bună dispoziţie. Cu haina închisă pînă la gît, doar puţin i se vede gulerul alb. Este D.L. Moody, conducătorul evanghelizărilor de la Hipodrom. Stă rezemat într-o mînă, ca să vadă sala, ca un mecanic de tren cu mîna pe manivelă, sau ca un medic cu degetul pe pulsul bolnavului, concentrat asupra lucrului ce-1 are de făcut.
IAre mişcări şi gesturi aproape militare. Rosteşte o cîntare rapidă că abia îi prindem cuvintele".
"Apoi îl privim pe Sankey. Ceva mai solid, cu trăsături marcate, bine bărbierit, o voce cLini, melodioasă şi puternică. Mai lent în mişcări decît Moody, dar cu destulă forţă şi patos în vorbire şi cîntare, ca să ţină toată asistenţa într-o linişte de mormînt. Cînd cîntă singur, auzi clar fiecare cu-vînt, din mimica feţei înţelegi sensul cîntării".
"După cîntare şi o rugăciune, urmează un solo de Sankey, apoi Moody expune un studiu asupra lui Iacov. Vocea lui e cam sacadată şi uniformă, adresîndu-se celor din faţă, rar întoreîndu-se şi spre cei de pe laturi. Dar cît de bine îi prezintă pe oameni. Iacov, înşelătorul, descris atît de viu, de parcă îl vedem în faţa noastră. Şi cu cîtă ascuţime aplică viaţa patriarhului la ascultătorii prezenţi. Puţine gesturi, dar energice. Biblia e prea mult în mîinile sale, ca să-şi poată îngădui să gesticuleze cu ea. Mereu se referă la ea, citeşte din ea deschisă pe pupitru. Predica sau studiul biblic e ceva mai mult decît o expunere a unui adevăr biblic sau o povestire dramatică a unei istorii biblice, ci este o continuă îndrumare practică pentru ascultătorii săi. Face unele greşeli în vorbire, folosind trecutul pentru prezent, sau scîlciază cuvintele, de exemplu spunînd Isrel în loc de Israel. Dar cunoştinţele sale biblice, experienţa vieţii şi înflăcărarea lui spulberă orice critică. Sfîrşeşte abrupt, se roagă scurt, rosteşte binecuvîntarea şi pînă să ne reculegem, el a şi părăsit estrada".
Acelaşi observator ne-a lăsat următoarea descriere a unui serviciu de seară : "închipuiţi-vă că la ora 19,15 sînteţi pe estrada din sala de pe Madison Avenue. Deci cinci minute înainte de deschiderea uşilor. Estrada şi galeria sînt aproape pline de t;o-

rişti, de colaboratori voluntari şi cei cu bilete speciale. Parterul sălii e neocupat, uşierii aşteaptă. în spatele amvonului este instalat un telegraf, cu cei care îl deservesc. La celălalt capăt al sălii se află un alt operator care controlează lumina şi căldura".
"Sună un clopoţel şi uşile se deschid din trei părţi, lumea intră, ca trei şuvoaie care se revarsă înăuntru. Cei mai mulţi aleargă să ocupe loc; dacă n-ar fi plasatorii, s-ar produce desordine. în zece

minute, cinci mii de persoane sînt instalate pe scaune. Galeriile se umplu mai lent. Cînd toate locurile s-au ocupat, se închid uşile şi nimeni nu mai poate intra să stea pe intervale, afară de cîţiva poliţişti, care de altfel nu prea au ce face aici".
"Prima jumătate de ceas trece foarte repede. Lumina reflectoarelor cade pe o mulţime foarte amestecată. La adunarea de la ora patru, după bătrîni, predomină femeile. Dar la adunarea de seară sînt prezenţi atît bărbaţi cît şi femei de toate vîrstele. Mare animaţie, dar nu gălăgie. La ora 19, 45 Thatcher conduce corul cu mare dibăcie; cu toată asistenţa anumite părţi se cîntă împreună, altele separat, producînd un puternic efect. La ora 20 Moody e la postul lui. O seară plăcută. Deşi toate locurile sînt ocupate, o mare mulţime a rămas afară. Anunţînd o cîntare, Moody propune :
"Şi acum, vreo mie dintre voi cei credincioşi, aţi vrea să mergeţi în clădirea din Fourth Avenue şi să vă rugaţi, cedînd locurile voastre celor de afară?" E vorba de o aplicare practică a renunţării de sine, puţin cam neplăcută pentru cei ce s-au luptat pentru locuri bune. Oricum, cîţiva se scoală lăsînd libere locurile lor".
"La terminarea primului verset din cîntare, revine Moody : "N-au plecat nici jumătate din cîţi e nevoie. Văd pe unii care au fost în fiecare seară

aici, dacă v-aş şti numele, v-aş pomeni pe nume". După acest îndemn, un număr oarecare se ridică, se deschid uşile şi locurile libere sînt imediat ocupate".
"S-a descris deja modul de a predica. De obicei serviciul de seară are un caracter mai direct decît cel de după masă, care e doar pentru credincioşi. Moody face o deosebire între predicarea Evangheliei şi învăţătura dată celor credincioşi. Predica de după masă a fost despre Duhul Sfînt, vorbitorul căutînd s-o aplice lui însuşi ca şi celorlalţi. în încheiere, cu vocea plină de emoţie, spune : "Eu personal doresc mai mult din această putere. Rugaţi-vă pentru mine ca să fiu atît de plin de Duhul Sfînt, îneît cînd urc pe această estradă, oamenii să simtă că vin cu un mesaj din partea Domnului". Se vedea emoţia care stăpîneşte asistenţa în timpul predicii lui Moody şi cîntării lui Sankey".
"Nici măcar unii cască gură care s-au îngrămădit la balcoane nu scot o vorbă. La încheiere, Moody anunţă o adunare rezervată bărbaţilor, în cealaltă sală. O adunare pentru copii într-o sală mai mică. O altă adunare pentru prietenii care vor să-L urmeze pe Hristos. Celor ce merg la aceste adunări, li se cere să se ridice în timpul ultimei cîntări".
"Ce se face aici e o mare lucrare organizată şi condusă de oameni pricepuţi care au investit bani, ca într-o afacere, spre a mîntui sufletele. Vibrează aici puterea fără de care toată lucrarea n-ar avea nici un efect — este puterea Duhului Sfînt. Desigur ea se bucură de succes. Oamenii sînt mîntuiţi. Se resimte o puternică influenţă morală. De două Duminici, poliţia n-a mai făcut arestări — ceva necunoscut înainte — şi în ciuda înrăutăţirii situaţiei

economice, cînd mulţi şi-au pierdut slujba în iarna aceasta numărul crimelor n-a crescut. Credincioşii
129
au fost din nou încălziţi şi învăţaţi să lucreze ca niciodată. Au fost învăţaţi să studieze Biblia, s-o folosească spre binele altora, să se apropie de alţi oameni, cum pot să trăiască o viaţă voioasă şi împlintă. Mulţimea celor ce mergeau doar din cînd în cînd la biserică a fost mustrată de aceşti harnici evanghelişti. închinarea în clădirea rudimentară a Hipodromului, cu ziduri netencuite şi bănci de lemn, cu un mic armoniu şi ascultînd un predicator fără amvon, i-a învăţat pe oameni că bisericile arătoase cu vitralii, bănci tapisate, orgi mari şi cîntări alese nu sînt strict necesare închinării, că acestea mai degrabă îndepărtează poporul sărac de biserică, lăsînd doar bogaţilor prilejul să se lăfăiască în ele".
"Vestitorii Evangheliei au învăţat de la Moody o seamă de lucruri folositoare pentru lucrarea lor :
1. Cum să redea cît mai real adevărurile Bibliei.
2. Cum să folosească mai mult Biblia, în loc de a lua doar un text oarecare legat numai de propriile lor idei.
3. Cum să apropie adevărul de toate categoriile de oameni şi să se lipească de ei.
4. Cum pot face pe credincioşii mai vechi şi pe cei noi convertiţi să conlucreze".
Felul înţelept cum Moody a acceptat invitaţiile oraşelor mari i-a deschis mai tîrziu posibilităţi largi în alte domenii. Sprijinul presei din Estul ţării a contribuit mult la influenţa lui în lucrarea creştină în anii următori. Unii corespondenţi de presă, chiar dacă nu erau de acord cu mesajul lui, îşi exprimau totuşi simpatia pentru lucrarea ce o făcea Moody.
Unul dintre cei mai cunoscuţi jurnalişti scria : "La Hipodrom, Moody a adunat zi de zi cel mai larg auditoriu văzut vreodată în acest oraş. Liberi
130
profesionişti şi oameni de afaceri care rar intrau mtr-o biserică, sînt acum la fel de numeroşi ca şi ceilalţi cetăţeni. Toate clasele şi categoriile sociale au fost reprezentate la aceste adunări de trezire (spirituală. Moody e de o asemenea constituţie, îneît, folosind o figură biblică, e mai uşor să-şi schimbe leopardul petele blănii, decît ca Moody să se schimbe în ce priveşte ţinuta şi regulile gramaticale".
"Acum, cînd ne luăm rămas bun de la el, să mărturisim deschis, că sîntem bucuroşi cu felul lui de a fi. Noi nu-1 vom schimba. Făcîndu-1 să citească mai bine decît ceilalţi predicatori, el şi-ar pierde jumătate din puterea lui. E bine aşa cum este, original, aprig şi fără să-i pese. El atrage masele largi, tocmai fiindcă este un om din masă, neinstruit să fie elocvent şi fără greşeli în vorbire. Dar felul său de a vorbi neconvenţional, sună plăcut în urechile maselor. Oamenii îl iubesc pentru că e franc şi înflăcărat. El încearcă să mîngîie pe cei bătuţi de vînturi aspre care caută un adăpost şi le

umple sufletul cu asigurarea dragostei Tatălui ceresc. Iar pe cei în necazuri, lipsuri sau la boală, el îi face să uite de toate, să soarbă din apa vieţii şi să se odihnească. Viaţa le devine mai plăcută, viitorul capătă un aspect de nădejde. Ei pleacă de la adunări înseninaţi şi întăriţi. Ne bucură simplitatea rudimentară şi naturaleţea sa".
"Orice ar spune filozofii atei — scria ziarul "New York Times" — lucrarea săvârşită de Moody în iarna aceasta, pentru morala publică şi privată, va dăinui în oraşul nostru. Beţivanii au mai renunţat la patima lor, ca şi alţi stăpîniţi de vicii, cei egoişti au devenit mai altruişti, cei necinstiţi mai curaţi. Mulţi tineri au pornit în viaţă cu scopuri mai generoase. Iar mulţi bătrîni au fost scoşi din apatia lor.
O nouă speranţă a încolţit în sute de fiinţe, o nouă mîngîiere au primit cei întristaţi, un nou principiu instaurîndu-se în viaţa zilnică prin munca acestor oameni simpli. Ori ce-ar spune cei cu prejudecăţi, cei cinstiţi şi drepţi nu vor uita acţiunile de dragoste ale credincioşilor".
Dar iată că în anii următori, unii bîrfitori se întrebau : "Unde sînt convertiţii de la Plipodrom?" Aceasta, ca să diminueze valoarea evanghelizărilor ţinute de Moody. Asemenea detractori nu suportau să se spună că Moody cîştigase multe suflete pentru Dumnezeu, căci el nu avea nici un fel de pregătire teologică! Alţii, cu doctorate în teologie, se simţeau umiliţi. Dar scrisorile venite din public confirmă lucrarea Iui Moody. Iată una scrisă 20 de ani mai tîrziu, de un pastor din New York, ea fiind o bună mărturie :
"S-a susţinut de către unii pastori a celor mai influente biserici din oraş, că puţine rezultate permanente au rămas în bisericile lor de la evanghelizările din 1876. Asta poate să fie adevărat cu privire la bisericile lor, dar nu-i adevărat cu biserica noastră. în 1876, la noi au fost primiţi 139 de noi membri. Dintre aceştia, cea mai mare parte au fost aduşi Ia Hristos în mod direct prin marile treziri din acel an. Aceşti convertiţi au rămas, în biserică, cîţiva doar au plecat. Nicicînd de atunci, noi n-am primit un aşa mare număr de noi membri".
"Cea mai mare binecuvîntare asupra acestui oraş ar fi o lucrare ca cea de atunci, făcută cu atîta succes. Acest oraş are acum nevoie mai mult ca orice de predicarea vechii Evanghelii. Ea nu şi-a pierdut puterea. Tot ce a căutat s-o înlocuiască s-a prăbuşit şi e timpul să ne întoarcem la învăţătura simplă a Evangheliei şi crucii lui Hristos". Totuşi, în ciuda succesului răsunător de la Hipo-

dromul în New York, timp de două luni şi jumătate după terminarea evanghelizărilor, Moody în loc să fie încîntat, a alunecat în cealaltă extremă a depresiunii. Deoarece i se părea că a dat faliment, că şi-a epuizat toate subiectele şi nu mai e bun de nimic. Tocmai cînd atingea cel mai înalt grad de influenţa sa în Statele Unite, el ajunge să se vadă netrebnic pentru orice lucrare. Iată că pe unii, succesul îi umflă de mîndrie, pe alţii îi duce în adîncul deprimării. Desigur că

nici una dintre aceste extreme nu e bună. Totuşi deprimarea pare mai de preferat. Căci Moody a continuat să se scoale dis-de-dimineaţă pentru citirea Bibliei şi rugăciune, ceea ce i-a adus din nou echilibru în cele spirituale, spre a continua să fie o forţă în mîntuirea păcătoşilor.

133

EVANGHELIZĂRILE LA CHICAGO ŞI BOSTON

Moody n-a mai vizitat Chicago, pînă în toamna anului 1876, după misiunea la Brooklyn, Philadelphia şi New York. Atunci s-a înapoiat cu familia în oraşul său ca să ţină o campanie de evanghelizare. în acest scop a fost construit un cort imens cu o capacitate de 10.000 de locuri. Pastorii din oraş, care îl cunoşteau bine, i-au acordat tot sprijinul. Sosit la Chicago Sîmbătă 30 Septembrie 1876, iar Duminică 1 Octombrie 1876 Moody a şi început campania de evanghelizare.

Vreo 6.000 învăţători de Şcoală Duminicală, corul de 500 persoane şi vreo 100 de predicatori au umplut cortul de la ora 8 dimineaţa. Moody şi-a ocupat locul în faţă şi după un moment de rugăciune, a început serviciul. După cîntări, rugăciune, citirea Bibliei şi cîntările lui Sankey, Moody a trecut la predică, folosind textul : "Daţi piatra la o parte". Predica a fost clară, simplă, practică şi plină de căldură. Ea a stîrnit interes, a inspirat şi cînd credeau că era abia la început, el a şi terminat.

A fost o adunare preliminară, numai cu cei angajaţi în lucrare. Seria de evanghelizări a început Luni seara. Societatea de autobuze a trebuit să pună în circulaţie curse speciale pentru acea direcţie. Poporul se revărsa în valuri spre cort, din toate părţile oraşului. Un renumit profesor de teologie de pe atunci, scria : "Sînt uimit cum un om aşa de puţin instruit a ajuns să înţeleagă aşa de bine nevoile publicului. El nu poate citi Noul Testament în limba greacă; ba se împiedică la citire chiar în limba engleză. Totuşi iată că depăşeşte pe toţi vorbitorii pe care i-am auzit, prin felul cum îi face pe ascultători să

134

înţeleagă textul Sfintelor Scripturi".

Joi, 5 Octombrie, Whittle, unul din colaboratorii săi, luînd masa cu Moody, 1-a văzut neobişnuit de tăcut. La un moment dat, acesta i-a spus : "Astăzi, în rugăciune, am zis : "Cercetează-mă, o, Dumnezeule", dar cînd am ajuns la cuvintele : "şi în-cearcă-mă", mi-a venit greu. Mă întreb dacă aş fi în stare să rezist la încercări. Sînt eu gata să întîm-pin necazuri?"

Ziua următoare, Vineri 6 Octombrie, în timpul mesei, Moody a avut un aer foarte solemn. Preocupat de gîndul să se roage lui Dumnezeu ca să fie încercat. Seara, înainte de evanghelizare, a invitat pe toţi cei care aveau vreo răspundere în lucrarea din biserica sa din Chicago Avenue. Whittle sosi puţin cu întîrziere, căci trecuse pe la Y.M.C.A. să ia poşta abundentă, în care era şi o telegramă pentru Moody. Citind telegrama, acesta a scos un strigăt

de durere : "Samuel, fratele meu e mort". S-a aşezat cu capul în mîini şi i-a spus lui Whittle : "Conduci evanghelizarea în seara aceasta. Nu pot să mai stau", apoi a ieşit.
Toţi ceilalţi pastori au decis ca Whittle să conducă serviciile de evanghelizare în lipsa lui Moody, plecat pentru o săptămînă, la înmormîntarea fratelui său.
Moartea lui Samuel 1-a făcut parcă mai sensibil şi blînd cu ceilalţi. în tren, la înapoiere, amărît cum era, cuvintele biblice : "Fratele tău va învia", i-au adus mîngîiere. Nu ştia că acesta era abia începutul încercărilor care aveau să se abată asupra lui val după val. La scurt timp, Ema, fetiţa lor de 12 ani a contractat o scarlatină. Apoi soţia, nesimţin-du-se bine, medicul i-a spus că stă foarte prost cu inima şi oricînd poate trece în veşnicie. Ea nu i-a spus nimic lui Moody, ca să nu-1 împovăreze mai

mult. în noaptea de 29 Decembrie 1876, într-un grav accident de cale ferată, a fost ucis şi compozitorul Paul Bliss cu soţia, prieteni foarte buni ai lui Moody. La 16 Ianuarie 1877, cînd a terminat campania de evanghelizare, el era obosit şi se întreba : Ce va mai urma acum, unde voi mai arunca ancora? La 28 Ianuarie, o săptămînă înainte de a împlini 40 de ani, începu campania de evanghelizare la Boston, care dură pînă la 1 Mai.
John Pollock, unul din biografii lui Moody, spune că unitarienii, intelectualii liberali, parveniţii şi catolicii au fost contra lui la Boston. Dintre prietenii de aici de altă dată parte muriseră, alţii mutaţi în alte oraşe. Unchiul său Holton era bătrîn, la pensie. Doar A.J. Gordon, pastorul Bisericii Baptiste din Strada Clarendon, un adevărat sfînt, căută să-1 ajute, înduplecînd pe alţi pastori să participe la evanghelizările de la Tabernacol. Vreo 90 de biserici au consimţit să coopereze în a aduna popor la ascultarea Evangheliei. Tabernacolul a fost construit special pentru aceste evanghelizări, cu 6.000 de locuri şi plăcut ca aspect.
Moody a fost prevenit că Bostonul e diferit, deci să nu se aştepte la aceleaşi rezultate ca în celelalte oraşe. Moody a luat în rîs acest avertisment. "Aici în Noua Anglie, creştinătatea prea mult timp a fost numai în defensivă — striga Moody în predica din prima seară. A sosit timpul să trecem la ofensivă. Mi se pare că mulţi credincioşi de aici doar se instalează pe băncile lor frumos tapiţate, ca să doarmă. E timpul să ne trezim şi să înaintăm în rînduri strînse. Noi nu mai vrem defensiva, ci începem un război ofensiv. Cîrciumile şi tripourile trebuiesc vizitate, spunîndu-li-se oamenilor despre Hristos şi cer. Dacă nu vor să vină la Tabernacol să asculte Evanghelia, să mergem noi la ei să le predicăm

Evanghelia. Şi nu va trece mult că sute de suflete vor fi atinse".
Situaţia spirituală în Boston era într-adevăr nefavorabilă evanghelizărilor. Oamenii erau foarte ma-terialişti şi raţionalişti în gîndire. Ideea de trezire spirituală provoca repulsie. Din toate părţile, critici şi ostilitate. Aici Moody a avut de înfruntat una din

cele mai puternice opoziţii, dar tot aici s-a manifestat şi puterea lui Dumnezeu mai puternic ca oriunde. La scurt timp după începerea evanghelizărilor, ziarul "Sunday Times" se plîngea "că masele de oameni din Boston au ajuns să fie pătrunse de evlavie". Revista săptămânală "Globe" şi-a ameliorat dezastroasa ei situaţie financiară, publi-cînd reportaje asupra trezirii spirituale din oraş. I.A.M. Cumming, un fost învăţător de Şcoală Duminicală, semnînd cu pseudonim, prin glume caustice, ironii şi epitete îşi bătea joc de această lucrare. Spunînd, de pildă, că nu poate pricepe cum "locuitorii din Boston, cei mai muzicali din lume, sînt gata să se lase torturaţi de majestuoasa voce hodorogită a lui Sankey". Dar lumea alerga cu grămada şi seară de seară Tabernacolul era plin. Frapant, puţin mai tîrziu, faimoasa orchestră Thomas, cînd a dat tot aici un concert în favoarea "vechiului sud", în aceeaşi sală, ea a fost pe jumătate goală.

Spre încheierea lucrării din Boston, Dr. Joseph Cook declara : "Va rămîne de pomină că în acest oraş s-a construit pentru adunări religioase o clădire cu o capacitate de 6.000 de locuri, că săptămî-nă de săptămînă timp de două luni, în fiecare zi şi uneori de două sau trei ori pe zi, s-a predicat un creştinism nediluat, în această clădire tixită de popor. Pentru care altă cauză s-ar fi putut umple atît de des şi timp aşa de îndelungat această clădire? O întrebare pe care o vor ridica oraşele **EdifV**

burg, Londra, Chicago şi San Francisco".

"într-un fel, această trezire din Boston a depăşit chiar pe aceea petrecută sub Whitefield în 1740, mai ales în ce priveşte publicitatea ce i s-a făcut. Pînă la urmă, toate marile ziare din oraş au ajuns să susţină trezirea. în al doilea rînd, merită să menţionăm vizitele de la casă la casă, mai ales la cei decăzuţi, lucrare ce a mers înainte. Mai trebuie să pomenim orele de rugăciune printre oamenii de afaceri care vor continua să-şi dezvolte influenţa, în sfîrşit, al patrulea rezultat : "temperanţa", domeniu în care s-a făcut mult acum la Boston faţă de vremea lui Whitefield, cînd în această privinţă nu s-a realizat nimic".

în toată lucrarea sa, Moody a pus accentul pe munca de la om la om. Ceea ce îi necesita o mulţime de colaboratori care să se ocupe personal de cei întorşi la Dumnezeu. "Fiecare din noi să încerce să cîşţige un suflet", era apelul său constant. El nu se străduia să-i numere. Nu suporta asemenea statistici. Cînd un predicator îl întrebă dacă ştie cîţi au fost mîntuiţi prin predicile lui, el răspunse : "Nu ştiu nimic despre aşa ceva. Slavă Domnului că nu mi se cere să ştiu. Nu ţin eu cartea vieţii Mielului".

VIZITA ÎN ŢARA SFÎNTĂ

Un om atît de energic ca Moody foarte rar avea vacanţă. Din 7 zile, cu greu putea să aibă una singură de odihnă pe săptămînă, ocupat cum era. Cînd era în deplasări misionare spera să se bucure de ceva linişte. Dar în regiunile respective curînd ajungea să fie

cunoscut şi din toate părţile veneau la el pentru sfaturi sau îndrumări.
Multă vreme a nutrit gîndul că ar trebui să viziteze locurile pe unde a trăit şi predicat Domnul Isus Hristos, dar niciodată nu-i ajungea timpul pentru o asemenea călătorie. Prin Ianuarie 1877, Peter McKinnon din Scoţia şi soţia lui, au invitat pe Moody să-i însoţească într-o vizită în Palestina. El le-a răspuns printr-o scrisoare, exprimîndu-şi emoţia la primirea invitaţiei:
Dragă Doamnă McKinnon,
Scrisoarea d-voastră din 10 Ianuarie am primit-o astăzi. Cu greu mi-am putut reţine lacrimile, gîn-dindu-mă să pot merge cu voi la Golgota, Ghetsi-mani şi pe Muntele Măslinilor. Inima mea e cu voi şi nu pot să vă spun ce înseamnă pentru mine renunţarea la această bucurie. De atîţia ani mi-am dorit-o şi deşi niciodată nu mi-am lăsat lucrul pentru plăceri personale, mă gîndesc că de data aceasta aş fi mers cu voi dacă aş fi putut. Dar de trei ani se insistă să mă convingă ca să merg la Chicago şi le-am spus celor de acolo că în anumite condiţii sînt gata să viu la ei pentru trei luni. Acum ei au făcut ce le-am cerut, deci trebuie să stau acolo pînă în Aprilie sau Mai. Voiam aşa de mult să fac o asemenea călătorie şi mai ales cu voi, mai mult decît cu oricine altcineva. Dar iată că acum trebuie să refuz invitaţia pentru încă un lucru. Domnişoa ra Holton (o verişoară, care ani de zile a stat în

casa soţilor Moody — nota traducătorului) e pe moarte şi dacă m-aş putea degaja, la ea m-aş duce. Ea locuieşte acum în California şi din scrisoarea primită aseară reiese că nu mai are de trăit nici o lună — iar eu, iată că nu pot s-o vizitez. Sărmana Fanie, cu durere o să se despartă de lucrul ei! Dar mă bucur că e gata şi nu se îngrozeşte de moarte, ca altădată. Boldul morţii s-a dus, dar e aşa de greu să se despartă de cei dragi, de surorile sale.
In ce vă priveşte, gîndiţi-vă la mine în Grădina Ghetsimani, pe Muntele Măslinilor şi pe Calvar, uitaţi-vă bine şi cînd veţi fi la Betania, să vedeţi locurile pe unde a fost odată Domnul, rugaţi-L să vină iarăşi.
Vă mulţumesc încă odată pentru marea d-voas-tră bunătate. Al d-voastră D.L. Moody.
In Februarie 1882, această invitaţie generoasă a fost repetată. Dar iarăşi Moody era angajat în evanghelizările din Scoţia şi nu putea să le părăsească. Răspunsul său de acum :
Paysley, Scotland, 10 Februarie 1882.
Dragă Doamne McKinnon,
Cît aş fi de bucuros să merg în Palestina, dar sînt cîteva probleme care mă reţin. Intîi, lucrul. Sînt ocupat pînă la 1 Aprilie. Al doilea, în Aprilie începe sezonul cald. Eu sufăr mult de dureri de cap, dacă nu stau la răcoare. Al treilea, soţia mea susţine că Palestina e neprielnică primăvara. Am ajuns să mă gîndesc că dacă va fi să văd ţara lui Avraam şi a fiilor săi, o voi face cînd voi avea trupul schimbat şi împreună cu Hristos însuşi. Nu pot spune ce bucuros sînt că soţului d-voastră îi merge mai bine. Spuneţi-i că mă rog zilnic

pentru el şi sînt încredinţat că voia Domnului este să fie iarăşi pe picioare. Nu ştiam că îl iubesc aşa de mult, pînă ce

am auzit de boala lui.
Sankey a fost la Londra pentru funeraliile lui Spurgeon; m-au chemat şi pe mine, dar n-am putut merge. Bisericile, sălile mari sînt deja angajate şi m-au reţinut. Sînt bucuros să vă spun că lucrarea aici merge bine şi trebuie să lupt cu mine însumi, căci din cînd în cînd mă cuprinde nostalgia, mi-e dor de familie. Fie ca binecuvîntarea lui Dumnezeu să se odihnească asupra d-voastră şi scumpului soţ. Al d-voastră prieten, D.L. Moody.
Totuşi familia McKinnon nu s-a dat bătută. Şi-a amînat plecarea în Ţara Sfîntă pînă în Aprilie şi l-au convins în sfîrşit pe Moody să meargă cu ei. Acesta şi-a luat soţia şi pe fiul lor Paul, şi de la Paris au mers la Roma unde s-au întîlnit cu familia McKinnon. Făcînd un tur al oraşului, Moody era deosebit de tăcut în faţa frumoaselor catedrale. Coloanele sculptate 1-a impresionat puternic, la fel alte locuri istorice. Misionarul Gordon Gray 1-a dus pe Via Apia şi Moody a vrut să meargă pe jos, pe unde altădată a mers apostolul Pavel cînd a ajuns la Roma. Ruinele palatului lui Nero de pe dealul Palatinului au avut pentru el o mare atracţie. Se desfăta privind la multele monumente ridicate de Roma în cinstea apostolului Pavel. Seara, Moody a predicat la Biserica Presbiteriana, în prezenţa a vreo 130 de persoane, vorbind despre "Harul care aduce mîntuire".
Vineri 8 Aprilie au plecat la Neapoli, unde s-au îmbarcat pentru Port Said. Despre acest port Moody scria : "Sînt foarte aproape de locul pe unde au trecut copiii lui Israel cînd au ieşit din Egipt. Ţara e nisipoasă, stearpă, iar canalul Suez minunat; mi se pare curios să mă aflu în ţara faraonilor, ţara unde au fost Moisc,
Aron şi Iosif".
Au trecut canalul Suez la Ismailia, apoi pe vechiul drum sirian la Candara, de unde vechii evrei călătoreau din Europa şi Asia spre Egipt. Desigur pe drumul acesta a fost dus şi Iosif spre Egipt. Din Ismailia trenul i-a dus în Alexandria prin fostul ţinut al Gosenului, ce stîrneşte atîta interes pentru orice cercetător al Bibliei. Moody, setos de informaţii, se scula mai de dimineaţă ca ceilalţi şi mergea cu ghidul să vadă diverse locuri, aşa a făcut peste tot.
De la Alexandria, cu o corabie au ajuns la Iope, sosind în Ţara Sfîntă de Vinerea Mare. Apoi au plecat spre Ierusalim într-o căruţă. Drumul era plin de călători. De mai multe ori au trecut pe lîn-gă caravane de cămile încărcate cu grele poveri. Ajunşi la Ierusalim, prima vizită a fost la mormîn-tul lui David. Trecînd pe la o clădire unde se spune că acolo era "camera de sus", unde Domnul sărbă-torise Pastele instituind Cina Domnului, Moody era cam sceptic asupra autenticităţii acestor locuri tradiţionale, afară de Templu şi de Calvar. El găsea că Ierusalimul, fiind dărîmat şi pustiit mulţi ani, nimeni nu putea şti precis unde a fost camera de sus şi alte locuri biblice; în schimb el era sigur de dealuri şi munţi, pe care nimeni nu le-a putut muta din loc.

în dimineaţa de Paşti, Moody şi-a luat Biblia şi a mers pe Muntele Măslinilor. După masă a predicat pe Golgota în prezenţa a vreo 300 de persoane, foarte inspirat, cu multă emoţie, ca niciodată. Zilele acestei săptămîni au fost folosite cu vizitarea locurilor importante din Ierusalim şi imediata lui vecinătate. O zi la Hebron, apoi la Betleem şi iazurile lui Solomon. Astfel a văzut dealurile pe care David îşi păzea oile şi unde a scris mulţi din
142
psalmii săi; de asemeni ogorul lui Boaz şi Cîmpul Betleemului unde păstorii au fost anunţaţi de îngeri. La urmă au vizitat Biserica Naşterii Domnului. Pentru Moody locurile favorite au fost însă Betania şi Muntele Măslinilor, pe care a urcat de mai multe ori. Aici se ştia în mijlocul decorului unde a petrecut Domnul Isus.
La Betania, grupul de vizitatori a fost înconjurat de copii arabi care cereau "bacşiş". Moody a întrebat dacă cineva poartă numele de Măria şi Marta şi s-a bucurat că mai multe mîini s-au ridicat; acestora le-a dat un plus de bacşiş. Cineva 1-a întrebat dacă crede că copiii care au ridicat mîna, purtau cu adevărat numele de Marta şi Măria? "Desigur, de ce nu?" — încuviinţă Moody. Iar interlocutorul îl lămuri, că toţi erau băieţi; după îmbrăcămintea orientală nu-i putea deosebi.
Oridecîte ori ieşea de la hotel, copiii se amuzau alergînd după el şi cerîndu-i bacşiş. Cei mai mărişori îl interesau, îi întreba despre obiceiurile lor. Aşa că la sfîrşitul săptămînii era destul de informat despre felul lor de viaţă, despre agricultură şi sistemul lor de guvernămînt.
A doua Duminică la Ierusalim, Moody s-a dus să vadă răsăritul soarelui pe Muntele Măslinilor. S-a reîntors extaziat de bucurie că a văzut frumoasa vale a Iordanului, Marea Moartă şi dealurile Moabului. După masă a predicat la Calvar despre Samariteanul milostiv.
Luni dimineaţa, Moody cu soţia şi cu fiul lor Paul au mers din nou pe Muntele Măslinilor, iar la amiază au plecat spre Iope, încheind vizita lor în Ţara Sfîntă. Au plecat în Egipt unde au vizitat piramidele şi alte puncte importante. Luna Mai au petrecut-o în Italia, la Neapoli şi Florenţa, iar la sfîrşitul lunii au plecat în Anglia şi de acolo spre casă.
i n
Aceasta a fost cea mai lungă vacanţă din viaţa sa. Vizita în Ţara Sfîntă i-a rămas adînc întipărită în minte şi mereu în predici sau cuvîntări Moody pomenea despre cele văzute acolo. A fost o vacanţă binecuvîntată şi neuitată.

144
LA PORŢILE DE MĂRGĂRITAR
Cînd era de vreo 60 de ani, Moody a spus odată cuiva : "Hawley, ţi-a fost vreodată dor de cer, ai avut o asemenea nostalgie?" Era după o zi de muncă istovitoare. Această nostalgie 1-a cuprins pe Moody în ultimul an al vieţii sale paminteşti.
Pentru luna Noiembrie 1899, el acceptase invitaţia să ţină

evanghelizări în Kansas City. A ajuns acolo cu trenul Sîmbătă 11 Noiembrie, fiind în-tîmpinat de o mulţime de credincioşi şi jurnalişti. Evanghelizările au avut loc în Sala Convenţiei, un amfiteatru cu 15.000 de locuri. Un cor de vreo 1.000 de persoane şi un cvartet bărbătesc contribuiau la aceste servicii. Aici a apărut boala lui, cu cîteva zile înainte de 17 Noiembrie, cînd a trebuit să se întoarcă la Chicago. CC. Case, conducătorul corului, descrie constatarea bolii lui :
"Marţi dimineaţa, la micul dejun, l-am văzut palid şi a mîncat foarte puţin. L-am întrebat dacă-i odihnit şi mi-a răspuns : "Am dormit pe scaun toată noaptea". Fără îndoială, mi-am dat seama că era un om bolnav. încercînd să aflu de ce suferă, mi-a spus că de cîteva săptămîni are dureri în piept şi a adăugat : "N-am spus nimic familiei, că nu m-ar fi lăsat să vin aici". Am stăruit să chem un medic; întîi n-a vrut, dar după cîteva ore a consimţit. Doctorul Schaufler i-a pus pe piept nişte comprese cu muştar, care i-au uşurat durerea. Apoi a mai ţinut 6 predici, dar i-au slăbit tot mai mult puterile. în ultimele două zile, a trebuit să fie adus cu o trăsură, deşi locuia foarte aproape. Cînd începea să predice, nu se observa slăbiciunea, căci se aprindea în el vechiul patos, dar cînd ajungea în camera sa era istovit. Am voit să anunţ familia, dar n-a vrut, pînă cînd a plecat acasă.
1-1!»
Dintr-o predică ce a ţinut-o aici la Kansas City, se poate observa că el îşi prevedea apropierea sfîr-şitului : "Nu sînt de acord cu părerea că cele mai bune zile ale noastre aparţin trecutului". Zîmbind şi-a mărturisit impresia avută cu un an în urmă, citind în unele ziare : "Bătrînul Moody este în oraşul nostru". — "De ce asta? Am numai 62 de ani şi faţă de veşnicie, sînt numai un copilaş".
"Spunem că aici pe pămînt se trăieşte. Nicidecum, aici e locul unde murim. Căci viaţa e ca un abur. Mereu vedem înmormîntări. Colo cineva care şi-a pierdut tata, dincolo şi-a pierdut mama. Colo a rămas un loc gol în familie, dincolo nu se mai aude numele sorei, sau lipseşte fratele. Moartea păşeşte triumfătoare printre noi în această lume. Ieri chiar am întîlnit o mamă care şi-a pierdut copilaşul. Moartea e în faţa noastră, în urma noastră, la dreapta şi la stînga noastră. Vizitaţi spitalele, ospiciile şi azilele de bătrîni. Vedeţi numărul mare de puşcăriaşi, vreo 70.000 de criminali în ţara aceasta".
"Dar priviţi la lumea de dincolo. Acolo nu mai e durere, întristare, moarte, boală, bătrîneţe, gîr-bovire, o slăbire a vederii, nici lacrimi. Acolo e pace, bucurie, dragoste, fericire. Acolo nu mai e încărunţire şi toţi sînt tineri. Acolo e rîul vieţii pentru vindecarea popoarelor şi viaţa veşnică. Gîn-diţi-vă la ea! Viaţă fără de sfîrşit! Şi totuşi, atîţia aleg doar viaţa aceasta, în loc să aleagă pe cea din cer. Nu-ţi închide inima faţă de viaţa veşnică. Primeşte darul vieţii. Trebuie doar să primeşti acest dar. Vrei?"
La terminarea unui serviciu, Moody, rezemat de orgă, s-a adresat păstorilor grupaţi în faţa sa : "îmi îngăduiţi să vă spun şi vouă un cuvînt?" — "Da, da", răspunseră ei în cor.

"Ei bine, nu sînt prooroc. Dar ce vă spun se va adeveri ca o profeţie. în aceste zile auziţi mereu despre predicatorul viitorului — acel al secolului 20. Ştiţi cum va fi el? Va fi un predicator care va deschide Biblia, dar va predica fără Biblie. O, sînt bolnav de acest fel de predică. Mi se face rău să aud predicînd oratori cu limba de argint. îmi place să aud predicatori, nu mori de vînt".
Să fi simţit el că aceasta îi era ultima sa predică? La încheiere, apelul său a fost cu totul deosebit :
"Să presupunem că ar trebui să trimit nişte scuze scrise în seara aceasta. Iată cum ar suna ele : "Către împăratul cerurilor : în timp ce eram în Sala Convenţiei din Kansas City, azi 16 Noiembrie 1899, am primit printr-un slujitor invitaţia să fiu prezent la cina nunţii Preaiubitului Tău Fiu. Vă rog să mă scuzaţi că nu voi lua parte".
"Voi tineri, aţi semna o asemenea scuză? Voi, mamelor, aţi semna-o? Sînteţi gata să veniţi aici la masa presei şi să semnaţi această scuză? Poate mai degrabă aţi spune : mîna mea să-şi uite îndemânarea de a semna şi limba să mi se lipească de cerul gurii, decît să semnez o asemnea scuză. Mă îndoiesc că s-ar găsi unul care să semneze aşa ceva. Atunci de ce nu daţi curs invitaţiei lui Dumnezeu? Nu o nesocotiţi. E însăşi invitaţia dragostei lui Dumnezeu la marea sărbătoare şi Dumnezeu nu trebuie luat în batjocură, nu glumi cu El".
"Dar îngăduiţi-mi să scriu un alt răspuns : "Către împărarul cerurilor : în timp ce eram în Sala Convenţiei din Kansas City, azi 16 Noiembrie 1899, am primit o presantă invitaţie prin unul din slujitorii d-voastră să iau parte la cina nunţii Unicului Tău Fiu. Mă grăbesc să vă răspund : prin Harul lui Dumnezeu voi fi prezent".
Aceasta a fost încheierea ultimei predici a lui
I 1/
Moody, din seara de Joi 16 Noiembrie 1899. La cerinţa stăruitoare a medicului său, el a consimţit să părăsească Kansas City cu trenul de Vineri, pentru Chicago, călătorie ce pe vremea aceea dura două nopţi şi o zi. Pe drum s-a petrecut un incident, care, deşi a fost neplăcut, 1-a îmbucurat. De la Saint Louis la Detroit s-a defectat locomotiva trenului şi a trebuit să fie schimbată. Această în-tîrziere părea să-1 facă să nu mai prindă legătura de Chicago. Ceea ce 1-a îngrijorat pe Moody, căci se simţea rău. Mecanicul de pe noua locomotivă, aflînd că Moody se află bolnav în tren, a trimis să-1 anunţe să fie liniştit că va face tot posibilul să scoată întîrzierea şi să sosească la timp. "Spu-ne-i — a exprimat mecanicul — că acum 15 ani, am fost convertit la una din predicile lui şi totul îi datorez lui". într-adevăr, mecanicul a făcut ce a putut să sosească la timp. Moody îşi anunţase printr-o telegramă familia : "Medicul crede că am nevoie de odihnă. Sînt în drum spre casă".
Sosind la Greenfield, Moody a făcut drumul de 18 km. pînă acasă într-o căruţă. A urcat la etaj cu puţină dificultate, de unde nu s-a mai coborît niciodată. La început s-a sperat că deplina odihnă la pat va restabili inima sa slăbită. Specialiştii sperau că sănătatea lui se va reface, dar el era tot mai slab, din zi în zi. După această lungă

activitate intensă, fără să fi fost bolnav niciodată mai mult de o zi sau două, acum dintr-odată a fost doborît. Stînd la pat i se părea că timpul trece mult prea încet. Joi 21 Decembrie a devenit mai neliniştit, dar totuşi i-a răspuns calm cuiva care 1-a întrebat dacă se simte mai binişor : "O, da, Dumnezeu este foarte bun cu mine, tot aşa şi familia mea". Vineri 22 Decembrie, de fapt este cea mai scurtă

zi a anului, în zori, a fost ziua care 1-a introdus pe Moody în ziua fără noapte.
Cu cîteva luni înainte, într-o Duminică dogoritoare din August 1899 la New York, el spusese : "într-o zi veţi citi în ziare că Moody a murit. Să nu credeţi. în acel moment voi fi mai viu decît acum. Am fost născut fizic în 1837 şi născut din Duhul în 1855. "Ce este născut din carne, este carne, şi ce este născut din Duh, este duh" (Ioan 3 : 6); căci ce este născut din carne moare, ceea ce este născut din Duhul trăieşte veşnic. Aceasta înseamnă nu doar veşnicia, ci veşnicia cu Hristos. Perdeaua subţire se va rupe". în ajunul morţii, în seara de 21 Decembrie, pe patul de suferinţă de la Northfield, Moody a scris pe o hîrtie : "A vedea steaua Domnului e bine, dar a-L vedea faţă în faţă e mult mai bine".
Noaptea de Joi spre Vineri a fost cam tulburată. în prima parte a nopţii, Fitt, ginerele său 1-a vegheat şi bolnavul a adormit într-un tîrziu. Pe la ora 3 a venit fiul cel mai mare şi a stat cu el; era neliniştit şi nu putea dormi. Abia pe la 6 a adormit vreo oră. Deodată a început să vorbească : "Pă-mîntul se depărtează, cerul se deschide în faţa mea". Will, fiul lui, a crezut că vorbeşte în somn, dar Moody era treaz şi i-a zis : "Nu, n-a fost vis. E minunat. Dacă aceasta e moartea, e dulce. Dumnezeu mă cheamă şi trebuie să merg". Infirmiera a alergat să trezească familia şi pe medicul Wood care dormea la ei. Moody a continuat să vorbească încet, parcă din altă lume. Fiul i-a spus : "Tată, iat-o pe mama". întorcîndu-se spre ea, muribundul i-a spus : "Mamă, tu ai fost o bună soţie". Apoi şi-a pierdut cunoştinţa. Se părea că trecuse în veşnicie, dar după puţin timp a început să-şi revină. Văzîndu-i pe toţi în jurul patului său, l'i
i-a întrebat : "Ce faceţi aici?" Apoi, se pare, dîn-duşi seama : "Ceva curios. Am fost dincolo de porţile morţii, spre porţile de cristal ale Cerului şi iată că am venit înapoi. Foarte curios". Apoi a spus despre lucrarea care o lăsa fiecăruia : Şcolile de la Northfield celor doi fii, fiica şi ginerele să se ocupe de Institutul Biblic din Chicago. La întrebarea fiicei că ce lasă în răspunderea mamei lor, el a spus : "O, ea e ca Eva, mama noastră a tuturor", în sensul că ea îi va ajuta pe toţi în lucrare. La strigătul fiicei sale : "Tată nu ne părăsi", el răspunse : "Nu mă scutur de viaţă. Rămîn cît pot, dar dacă mi-a sosit timpul, sînt gata". Apoi 1-a cuprins somnul şi a adormit liniştit, în pace. Din somn a trecut în veşnicie.
"Şi am auzit un glas din cer, care zicea : "Scrie : Ferice de acum încolo de morţii, cari mor în Domnul!" — "Da", zice Duhul; "ei se vor odihni de ostenelile lor, căci faptele lor îi urmează!"

(Apocalipsa 14 : 13).
150
ODIHNA PE "DÎMBUL ROTUND"
Serviciul de înmormîntare a lui D.L. Moody a fost fixat pentru 26 Decembrie. Din toate părţile au venit credincioşi să asiste la înmormîntare. Au venit şi mulţi predicatori.
Conform dorinţei sale exprimată încă în viaţă, serviciul funebru a fost cît se poate de simplu. Nu doliu la casă. Familia nu s-a jelit. întreaga atmosferă a fost ca la o biruinţă, nu o înfrîngere, nu de plîns.
Serviciul început la ora 14,30 a fost condus de Dr. CI. Scofield, pastorul bisericii din Northfield şi Dr. R.A. Torrey, pastorul de la Avenue Church din Chicago. Au mai luat cuvîntul H.G. Weston, Directorul Seminarului Teologic Crozer, Episcopul W.F. Mallalieu de la Metodist Episcopal Church, Dr. A.T. Pierson, John Wanamaker din Philadelphia.
Sicriul a fost purtat de 32 studenţi pînă pe vîrful numit "Dîmbul Rotund" de la Northfield. înainte de coborîrea în groapă, toţi au cîntat cîntarea :
"O, Mîntuitorule, adăpost îmi eşti oricînd!" Dr. Torrey a rostit o rugăciune, apoi sicriul a fost coborît în mormînt.
Aici pe acest vîrf de deal, Moody s-a aşezat odată pe iarbă să se odihnească. Şi privind împrejurimile, a spus : "Aici aş vrea să fiu cînd Hristos va reveni". Dorinţa i-a fost îndeplinită în acea a doua zi de Crăciun, acolo el aşteaptă venirea Domnului pe care L-a slujit cu atîta înflăcărare.
151
ÎN LOC DE ÎNCHEIERE
De ce a folosit Dumnezeu pe Moody?
Am scris lucrarea de faţă cu dorinţa ca mulţi fraţi de ai noştri să înţeleagă, că deşi ei nu au o pregătire teologică specială, Dumnezeu vrea să-i folosească spre mîntuirea multora. Ca să poţi fi folosit de Dumnezeu, trebuie numai să îndeplineşti anumite cerinţe. Dr. R.A. Torrey, colaboratorul şi Directorul Institutului Biblic înfiinţat de Moody, în cartea sa intitulată : "De ce a folosit Dumnezeu pe D.L. Moody", arată cum acest mare slujitor al lui Dumnezeu a îndeplinit aceste cerinţe şi Domnul 1-a folosit cu multă putere. Care au fost aceste cerinţe îndeplinite?
1. Moody a fost un om pe deplin predat Domnului.
2. A fost un om al rugăciunii.
3. A studiat adînc şi practic Biblia.
4. A fost un om smerit.
5. A fost cu totul eliberat de iubirea de bani.
6. A fost mistuit de o dorinţă înflăcărată pentru mîntuirea celor pierduţi.
7. A fost îmbrăcat cu putere de sus.
Vreţi să fiţi şi voi, iubiţi cititori, folosiţi de Dumnezeu? Aplicaţi în viaţa proprie aceste lucruri. Atunci Domnul vă va face puternici în cele spirituale, nişte forţe în mîntuirea altora şi adevărate binecuvîntări în Biserica lui Dumnezeu.

Publicaţii apărute în colecţia GLASUL ÎNDRUMĂTORULUI CREŞTIN

1. întîmplările pelerinului în călătoria sa. Prelucrare **după** John Bunyan
2. Isus în rugăciune. Prelucrare după M. D. Dodd
3. Am iubit o fată. Traducere după Walter Trobisch
4. Neemia — Paharnicul dela Susa. Ieremie Hodoroabă
5. Viaţa din belşug. Prelucrare după C. H. Spurgeon
6. întoarcerea. Prelucrare după C. H. Spurgeon
7. înaintea porţii. Prelucrare după C. H. Spurgeon
8. Asemenea Lui. Meditaţiuni de Andrew Murray
9. Puterea rugăciunii. Traducere după M. Basilea
10. Realităţi. Traducere după M. Basilea
11. Flacăra dela Rusalii. Predici de Albert Greiner
12. Pacea cu Dumnezeu. Traducere după Billy Graham
13. Secretul Fericirii. Traducere după Billy Graham
14. Lumea în flăcări. Traducere după Billy Graham
15. Ei au găsit secretul. Traducere după V. R. Edman
16. Mărturia creştină, prozelitismul şi libertatea religioasă
17. Există un drum spre Dumnezeu. Traducere după Anton Schulte
18. Credinţa noastră. Traducere după Emil **Brunner**
19. Cîntările Evangheliei. (671 **cîntăayib»>cte.L,«'"slgg:** "
20. Caietul 1-6 predici Caietul **II** — 7 predici Caietul **III** — 6 predici